

وزارت مسکن و شهرسازی
معاونت امور مسکن و ساختمان

مقررات ملّی ساختمان ایران

مبحث پانزدهم

آسانسورها و پله‌های برقی

۱۳۸۸

دفتر امور مقررات ملّی ساختمان

پیش‌گفتار

مقررات ملی ساختمان ایران، به عنوان فرآگیرترین ضوابط موجود در عرصه ساختمان، بی‌تردید نقش مؤثری در نیل به‌اهداف عالی تأمین ایمنی، بهداشت، سلامت و صرفه اقتصادی فرد و جامعه دارد و رعایت آن ضمن تأمین اهداف مذکور موجب ارتقای کیفیّت و افزایش عمر مفید ساختمان‌ها می‌گردد. براساس این اهمیت، تدوین مقررات ملی ساختمان که به‌عنوان نقطه عطفی در تاریخ مهندسی ساختمان کشور محسوب می‌شود بیش از دو دهه است که توسط وزارت مسکن و شهرسازی آغاز و با مشارکت جامعه مهندسی کشور و در قالب شورای تدوین مقررات ملی ساختمان و کمیته‌های تخصصی مباحث، سازماندهی و بی‌وقفه سیر تکامل خود را طی نموده است. در این مسیر ضمن تکمیل و تجدیدنظر مباحث از پیش تعریف شده و مطابقت آنها با مقتضیات شرایط کشور از حیث اقتصادی، فنی، فرهنگی و اجتماعی، تدوین مباحث جدیدی هم در دستور کار قرار گرفته است که پس از تدوین نهایی و طی مراحل تصویب در اختیار جامعه مهندسی قرار خواهد گرفت.

در حال حاضر مدارک فنی متعددی نظیر مقررات ملی ساختمان، آیین‌نامه‌ها، استانداردها و مشخصات فنی در کشور منتشر می‌شود و استفاده‌کنندگان لازم است به تفاوت‌های آنها از نظر هدف از تهیه هر مدرک، لازم‌الاجرا بودن، قلمرو، حدود تفصیل، محتوا و سایر ویژگی‌های خاص هر مدرک توجه داشته باشند که در مورد مقررات ملی ساختمان می‌توان ویژگی‌های زیر را برشمود:

- «مقررات ملی ساختمان» در سراسر کشور لازم‌الاجرا است.
- احکام «مقررات ملی ساختمان» به‌طور خلاصه و اجمالی تدوین می‌شود.
- با توجه به الزامی بودن «مقررات ملی ساختمان» این مقررات فاقد موارد توصیه‌ای و راهنمایی است.
- «مقررات ملی ساختمان» بر هرگونه عملیات ساختمان نظیر تخریب، احداث بنا، تغییر کاربری، توسعه بنا، تعمیر اساسی و نظایر آن حاکم است.

مقررات تدوین شده به خودی خود متضمن کیفیت ساختمان‌ها نیستند بلکه در کنار تدوین مقررات مذکور توجه به امر ترویج و آموزش آن در میان جامعه مهندسی کشور به طور خاص و دانشجویان، دانشآموزان و آحاد مردم به طور عام از یکسو و ایجاد نظامی کارآمد برای اعمال و کنترل این مقررات و تنظیم روابط دخیل در امر ساخت و ساز، مسئولیت‌ها، شرح وظایف و مراحل قانونی اقدامات احداث، توسعه بنا، تغییر کاربری و سایر موارد مربوط به ساختمان از طرف دیگر، باید همواره به عنوان راهکارها و ضمانت‌های اجرایی این مقررات مد نظر سیاست‌گزاران، مجریان و دست‌اندرکاران ساخت و ساز قرار گیرد.

با تصویب قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و در اجرای مفاد آن به ویژه مواد ۳۳ و ۳۴ قانون مذکور، وضع مقررات ملی ساختمان و الزام به رعایت آنها در طراحی، محاسبه، اجرا، بهره‌برداری و نگهداری ساختمان‌ها به منظور اطمینان از این‌منی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفة اقتصادی، این اطمینان را در میان مهندسان و صاحبان حرفة‌های ساختمانی به وجود می‌آورد که با پشت‌گرمی، بهایفای وظیفه‌ای که در توسعه و آبادانی کشور دارند مبادرت ورزند و از این رهگذر، سهم خود را در تحقق آرمان‌های والای انقلاب عینیت بخشدند.

فرصت را مغتنم شمرده از اعضای محترم شورای تدوین مقررات ملی ساختمان و کمیته‌های تخصصی و سایر کسانی که به‌نحوی در تدوین، ترویج و کنترل اعمال مقررات ملی ساختمان در کشور کوشش می‌نمایند سپاسگزاری نموده و از اساتید، صاحب نظران، مهندسان و کلیه دست‌اندرکاران ساخت و ساز انتظار دارد با نظرات و پیشنهادات خود این دفتر را در غنای هرچه بیشتر مقررات مذکور یاری رسانند.

غلامرضا هوائی
مدیر کل امور مقررات ملی ساختمان

هیأت تهیه‌کنندگان مبحث پانزدهم مقررات ملی ساختمان «آسانسورها و پله‌های برقی»

الف) شورای تدوین مقررات ملی ساختمان

عضو	● دکتر محمدتقی احمدی
عضو	● دکتر محمدحسن بازیار
عضو	● دکتر عباسعلی تسنیمی
عضو	● دکتر محسن تهرانی‌زاده
عضو	● مهندس علی‌اصغر جلال‌زاده
رئیس	● مهندس منوچهر خواجه دلوی
عضو	● دکتر علی‌اکبر رمضانیانپور
عضو	● دکتر علیرضا رهایی
عضو	● دکتر اصغر ساعد سمیعی
عضو	● مهندس حسین شیخ زین‌الدین
عضو	● مهندس شاپور طاحونی
عضو	● دکتر سید محمود فاطمی عقدا
عضو	● دکتر محمود گلابچی
عضو	● دکتر شاهرخ مالک
دبیر	● مهندس نادر نجیمی

ب) کمیته تخصصی مبحث پانزدهم

عضو	● مهندس بهروز احمدی
عضو	● مهندس محسن شیخ‌الاسلامی
عضو	● مهندس حمیدرضا شاه‌محمدی
مسئول	● مهندس یونس قلی‌زاد طیار
عضو و تهیه‌کننده متن نهایی	● مهندس موسی نظریبیگی

فهرست مطالب

صفحه

۳

۱ - ۱۵ کلیات و اهداف

۱۵ - ۱ - ۱ حدود و دامنه کار، ۴

۷

۲ - ۱۵ آسانسور

۱ - ۲ - ۱۵ تعاریف، ۷

۲ - ۲ - ۱۵ الزامات اولیه برای انتخاب آسانسور، ۱۶

۳ - ۲ - ۱۵ طراحی و آماده‌سازی محل آسانسور، ۱۹

۴ - ۲ - ۱۵ ویژگی‌های آسانسورهای مورد استفاده افراد ناتوان جسمی، ۴۱

۵ - ۲ - ۱۵ ویژگی‌های آسانسورهای هیدرولیک، ۴۲

۶ - ۲ - ۱۵ الزامات آسانسورهای حمل خودرو، ۴۳

۷ - ۲ - ۱۵ آزمایش و تحويل‌گیری، ۴۵

۸ - ۲ - ۱۵ حفاظت در مقابل آتش، ۴۹

۵۳

۳ - ۱۵ پله برقی

۱ - ۳ - ۱۵ کلیات، ۵۳

۲ - ۳ - ۱۵ حدود و دامنه کار، ۵۳

۳ - ۳ - ۱۵ تعاریف و اصطلاحات، ۵۴

۴ - ۳ - ۱۵ اطلاعات اولیه طراحی، ۵۵

۵ - ۳ - ۱۵ ویژگی‌های سازه و نحوه انتخاب پله برقی، ۵۸

۶ - ۳ - ۱۵ تأثیرات پله برقی بر سازه ساختمان، ۶۰

۷ - ۳ - ۱۵ مشخصات فنی پله برقی، ۶۰

۸ - ۳ - ۱۵ حفاظت‌های فنی و ایمنی، ۶۲

۹ - ۳ - ۱۵ حفاظت در مقابل آتش، ۶۳

۱۰ - ۳ - ۱۵ تحويل‌گیری و نگهداری، ۶۴

۶۷	۴ - ۱۵ پیاده رو متحرک
	۶۷ - ۱ - ۴ - ۴ کلیات،
	۶۷ - ۲ - ۴ - ۱۵ حدود و دامنه کار،
	۶۸ - ۳ - ۴ - ۱۵ زاویه شبب،
۷۱	پیوست یک نمونه اطلاعات فنی آسانسور
۷۵	پیوست دو جدول های ابعادی آسانسور
۸۵	پیوست سه نحوه محاسبه تعداد و ظرفیت آسانسورها
۹۷	پیوست چهار نقشه ها و اطلاعات تكميلی
۱۲۱	پیوست پنج علایم و نشانه ها
۱۲۹	واژه نامه انگلیسی به فارسی
۱۳۳	منابع معتبر بین المللی

فهرست شکل ها

۸	شکل ۱۵ - ۲ - ۱ - ۱ - اجزای آسانسور کششی (نمونه عمومی)
۹	شکل ۱۵ - ۲ - ۱ - ۲ - نمونه ای از اجزای آسانسور هیدرولیک، سیستم مستقیم کنار
۱۴	شکل ۱۵ - ۱ - ۲ - ۳ - دو نوع ضربه گیر کف چاهک
۱۵	شکل ۱۵ - ۲ - ۱ - ۴ - کابین دو در مقابل دو در مجاور
۲۰	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - نمونه های جانمایی آسانسورها
۲۲	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۴ (الف) فضاهای انتظار راهروهای مقابل آسانسورها
۲۳	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۴ (ب) فضاهای انتظار در راهروهای مقابل آسانسورها
۲۴	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۲ - بخشی از انواع برآکت ها و نحوه اتصال آنها به سازه های فلزی و بتونی
۲۸	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۳ - سطح داخلی دیواره چاه در سمت ورودی طبقات
۳۱	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۵ - فضای موتورخانه و تجهیزات مربوطه

۴۰	شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۹ - ۳ خطوط شاقولی و دیواره‌های جداساز چاههای آسانسور
۵۴	شکل ۱۵ - ۳ - ۱ - ۳ طرح کلی پله برقی
۵۵	شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۲ فضای باز در ورودی یا خروجی پله برقی
۵۶	شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۳ آرایش‌های مختلف پله برقی
۵۸	شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۹ زوایای شیب پله برقی
۵۹	شکل ۱۵ - ۳ - ۵ - ۲ تعداد افراد روی هر پله متناسب با عرض آن (ضریب K)
۶۸	شکل ۱۵ - ۴ - ۳ زوایای شیب پیاده‌روهای متحرک
۸۲	شکل ۱ آسانسورهای الکتریکی
۸۳	شکل ۲ آسانسورهای هیدرولیکی
۱۰۰	پیوست ۴ - شکل ۲ - ۱ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی با تردد کم
۱۰۲	پیوست ۴ - شکل ۲ - ۲ طرح اولیه معماری آسانسورهای هیدرولیکی با تردد کم
۱۰۴	پیوست ۴ - شکل ۳ - ۱ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی ساختمان‌های مسکونی
۱۰۶	پیوست ۴ - شکل ۳ - ۲ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد موردهی
۱۰۸	پیوست ۴ - شکل ۳ - ۳ طرح اولیه معماری آسانسورهای هیدرولیکی مسافری با تردد موردهی
۱۱۰	پیوست ۴ - شکل ۴ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی مسافری با کاربرد عمومی
۱۱۲	پیوست ۴ - شکل ۵ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد زیاد
۱۱۴	پیوست ۴ - شکل ۶ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی حمل تخت بیمار و مسافر
۱۱۶	پیوست ۴ - شکل ۷ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی حمل باری با کاربری عمومی
۱۱۸	پیوست ۴ - شکل ۸ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی حمل باری سنگین
۱۲۰	پیوست ۴ - شکل ۹ تعیین حداقل ارتفاع
۱۲۳	پیوست ۵ - شکل ۱
۱۲۴	پیوست ۵ - شکل ۲ نمونه علایم ایمنی جلوگیری از ورود یا سقوط افراد به چاه
۱۲۵	پیوست ۵ - شکل ۳ علایم هشداردهنده موتورخانه
۱۲۶	پیوست ۵ - شکل ۴ نمونه علایم هشداردهنده درهای اضطراری
۱۲۷	پیوست ۵ - شکل ۵ علایم و نشانه‌های پله برقی و پیاده‌روهای متحرک

فهرست جدول‌ها

جداول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۴	عمق (عرض یا طول هم راستای عمق کابین)
۲۱	راهرو مقابله ورودی‌های
۲۵	جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - (الف) حداکثر مساحت کابین مناسب با ظرفیت
۲۶	جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - (ب) حداقل مساحت کابین مناسب با تعداد نفرات
۲۷	جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۵ - ۳ - ۵ - ۲ - حداقل ابعاد موتورخانه مشترک - آسانسورهای کششی، به استثنای آسانسورهای مسکونی کم تردد
۲۸	جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۵ - ۷ - بار واردۀ به قلاب سقف موتورخانه
۲۹	جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۳ - ۱۰ - ۷ - حداقل فاصله کف به کف طبقات با توجه به نحوه باز شدن و حداکثر ارتفاع در
۳۰	جدول ۱۵ - ۲ - ۹ - ۳ - ۲ - حداکثر ناشاقولی ابعاد چاه آسانسور
۳۱	جدول ۱۵ - ۳ - ۵ - ۲ - ظرفیت جابه‌جایی پله بر قی
۳۲	جدول ۱ - آسانسورهای مسافربر - ابعاد مفید - ساختمان‌های مسکونی
۳۳	جدول ۲ - آسانسورهای مسافربر - ابعاد مفید - ساختمان‌های غیرمسکونی
۳۴	جدول ۳ - آسانسورهای بیمارستانی - ابعاد مفید
۳۵	جدول ۴ - آسانسورهای خودروبر - ابعاد مفید
۳۶	جدول ۱
۳۷	جدول ۲
۳۸	جدول ۳
۴۰	جدول ۲ - ۱ ابعاد آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد کم
۴۱	جدول ۲ - ۲ ابعاد نصب آسانسورهای هیدرولیکی با تردد کم
۴۲	جدول ۳ - ۱ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری واحدهای مسکونی
۴۳	جدول ۳ - ۲ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد موردی
۴۴	جدول ۳ - ۳ ابعاد نصب آسانسورهای هیدرولیکی مسافری با تردد موردی
۴۵	جدول ۴ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری با کاربرد عمومی
۴۶	جدول ۵ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد زیاد
۴۷	جدول ۶ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی حمل تختخواب و مسافرد
۴۸	جدول ۷ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی باری با کاربرد عمومی
۴۹	جدول ۸ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی باری با شرایط کار مداوم

مبحث ۱۵ آسانسورها و پله‌های برقی

۳	۱ - ۱۵ کلیات و اهداف
۷	۲ - ۱۵ آسانسور
۵۳	۳ - ۱۵ پله برقی
۶۷	۴ - ۱۵ پیاده رو متحرک
۷۱	پیوست ۱ نمونه اطلاعات فنی آسانسور
۷۵	پیوست ۲ جدول‌های ابعادی آسانسور
۸۵	پیوست ۳ نحوه محاسبه تعداد و ظرفیت آسانسورها
۹۷	پیوست ۴ نقشه‌ها و اطلاعات تکمیلی
۱۲۱	پیوست ۵ علایم و نشانه‌ها
۱۲۹	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۳۳	منابع معتبر بین‌المللی

۱-۱۵ کلیات و اهداف

این مبحث حداقل ضوابط لازم را برای جانمایی، طراحی، تأمین پیش‌نیازهای نصب، بهره‌برداری ایمن و بهینه از آسانسور، پله‌برقی و پیاده‌رو متحرک وضع می‌نماید. بدین منظور اهداف زیر در این مبحث در نظر گرفته شده است.

الف - ارایه‌ی راهکارهای طراحی و انتخاب مناسب‌ترین آسانسور، پله‌برقی و پیاده‌رو متحرک با قابلیت بهره‌برداری مناسب از لحاظ موقعیت، تعداد، نوع، سرعت، ظرفیت و موارد دیگر.

ب - ارایه‌ی مقررات و ضوابط لازم در انتخاب و طراحی محل و موقعیت آسانسور(ها)، پله‌برقی(ها) و پیاده‌رو(های) متحرک.

پ - بالا بردن کیفیت اجرا
جانمایی، طراحی، محاسبه، تأمین پیش‌نیازهای نصب، اجرا، بهره‌برداری و نگهداری از آسانسورها، پله‌های برقی و پیاده‌روهای متحرک باید طبق مقررات این مبحث انجام گیرد و این امر نافی نوآوری، ابتکار و فن‌آوری جدید نخواهد بود مگر آنکه با اهداف مقررات شامل ایمنی، بهداشت، آسایش و صرفةً اقتصادی مغایرت داشته باشد.

۱-۱-۱۵ حدود و دامنه کار

۱-۱-۱-۱۵ این مبحث انتخاب موقعیت و جانمایی، تعداد، نوع، طراحی، تأمین پیش‌نیازهای نصب، اجرای محل نصب، لحاظ نمودن نیروهای وارد، نظارت عمومی بر نصب، آزمایش و تحويل انواع آسانسور، پله‌برقی و پیاده‌رو(های) متحرک را شامل می‌شود که در بند ۱۵-۱-۱-۲ ذکر می‌شوند.

۱-۱-۱-۲ انواع و کاربرد آسانسور(ها)، پله‌برقی(ها) و پیاده‌رو(های) متحرک موضوع این مبحث عبارتند از:

- الف - آسانسورهای کششی جهت حمل بار، مسافر، تخت بیمار یا برانکارد، اتومبیل
- ب - آسانسورهای هیدرولیکی جهت حمل بار، مسافر، تخت بیمار یا برانکارد، اتومبیل
- پ - آسانسورهای کششی و یا هیدرولیکی نمایا، پانوراما، مسافربر
- ت - پله‌برقی‌های مسافربر
- ث - پیاده‌روهای متحرک

۱-۱-۱-۳ دستگاهها و بالابرها زیر مشمول مقررات این مبحث نمی‌باشند.

- الف - بالابرهای ساختمانی نظری وینچ‌های بالابر، جرثقیل برجی (تاورکرین) و غیره.
- ب - بالابرهایی که در خارج ساختمان‌ها کاربرد دارند و کلیه دستگاههای بالابر که به عنوان معتبر دائمی ساختمان تلقی نمی‌شوند مثلاً هنگام اجرای ساختمان برای انتقال مصالح و غیره به کار گرفته می‌شوند نظری بالابرها دندشهایی.
- پ - بالابرهای ضربدری یا قیچی (با کاربرد معمولاً صنعتی)
- ت - آسانسورهای سرویس خاص (کتاب‌بَر، غذابَر و ...)

ث - سکوهای بالابر صندلی چرخدار و معلول بر با حرکت قائم و یا مایل

ج - پارکینگهای طبقاتی مکانیزه و بالابرها مکانیزه خودروبر که عملکردی شبیه به آسانسور دارند.

چ - نوار نقاله‌های باربر

ضوابط مربوط به ساخت و به کارگیری این دستگاهها باید طبق استانداردهای معتبر بین‌المللی صورت گیرد.

۴ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱۵ مقررات این مبحث از تاریخ تصویب آن قابل اجرا و الزامی است و کلیه طراحان، مهندسان، مجریان، مالکان و مراجع کنترل موظف به رعایت مقررات مهندسی مربوطه و حداقل‌های مندرج در این مبحث می‌باشند.

۵ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱۵ رعایت این مبحث برای کلیه ساختمان‌هایی که عملیات اجرایی آن تا تاریخ تصویب این مقررات آغاز نشده است الزامی می‌باشد.

۶ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱۵ هرگونه تغییر اساسی در ساختمان که منجر به توسعه سطح طبقات و یا تعداد طبقات، تغییر کاربری و یا تغییر محل آسانسور (ها) بشود باید محاسبات تکرار شده و کلیه مقررات این مبحث اعمال گردد.

۷ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱۵ تغییرات اساسی در آسانسور (ها) در صورتی که منجر به تغییر محل، ظرفیت و سرعت آسانسور (ها) گردد، باید با رعایت مقررات این مبحث انجام گیرد.

۸ - ۱ - ۱ - ۱ - ۱۵ کلیه اسناد، مدارک فنی و نقشه‌های ساختمانی شامل جزئیات کامل موقعیت، اطلاعات و مشخصات فنی آسانسور (ها)، پله برقی (ها) یا پیاده‌رو (های) متحرک باید در اختیار کارفرما یا بهره‌بردار و یا هر دو قرار گیرد تا ضمن نگهداری آنها برای تأیید مسئول امور ساختمان در شهرداری یا هر مقام قانونی دیگر ارایه شود.

مبحث پانزدهم

---

۹ - ۱ - ۱ - ۱۵ کلیه تغییرات بعدی باید در نقشه‌ها اعمال و مدارک نگهداری شده بهروز شوند.

۱۰ - ۱ - ۱ - ۱۵ کلیه ضوابط و مقررات مندرج در این مبحث که با ضوابط مندرج در سایر مباحث تفاوت داشته باشند، هریک از این ضوابط که محدودیت بیشتری در جهت تأمین ایمنی، ایجاد کند باید رعایت گردد.

۱۱ - ۱ - ۱ - ۱۵ آسانسور(ها)، پله برقی(ها) یا پیاده‌رو(ها) متحرک باید دارای شناسنامه فنی و اطلاعاتی بوده و فروشنده این اطلاعات را به همراه تجهیزات تحويل بهره‌بردار یا مراجع قانونی دیگر نماید. بر طبق این مدارک بازرگانی، تحويل گیری، و یا هرگونه اقدام قانونی بعدی به عمل خواهد آمد. (پیوست ۱ نمونه‌ای از این اطلاعات می‌باشد.)

۱۲ - ۱ - ۱ - ۱۵ کلیه آسانسورها، پله برقی‌ها و پیاده‌روهای متحرک، لوازم و تجهیزات و سیستم‌های ایمنی آنها به ترتیب اولویت باید مطابق با استانداردهای ملی مربوطه و یا استانداردهای معتبر بین‌المللی باشند.

۱۵-۲ آسانسورها

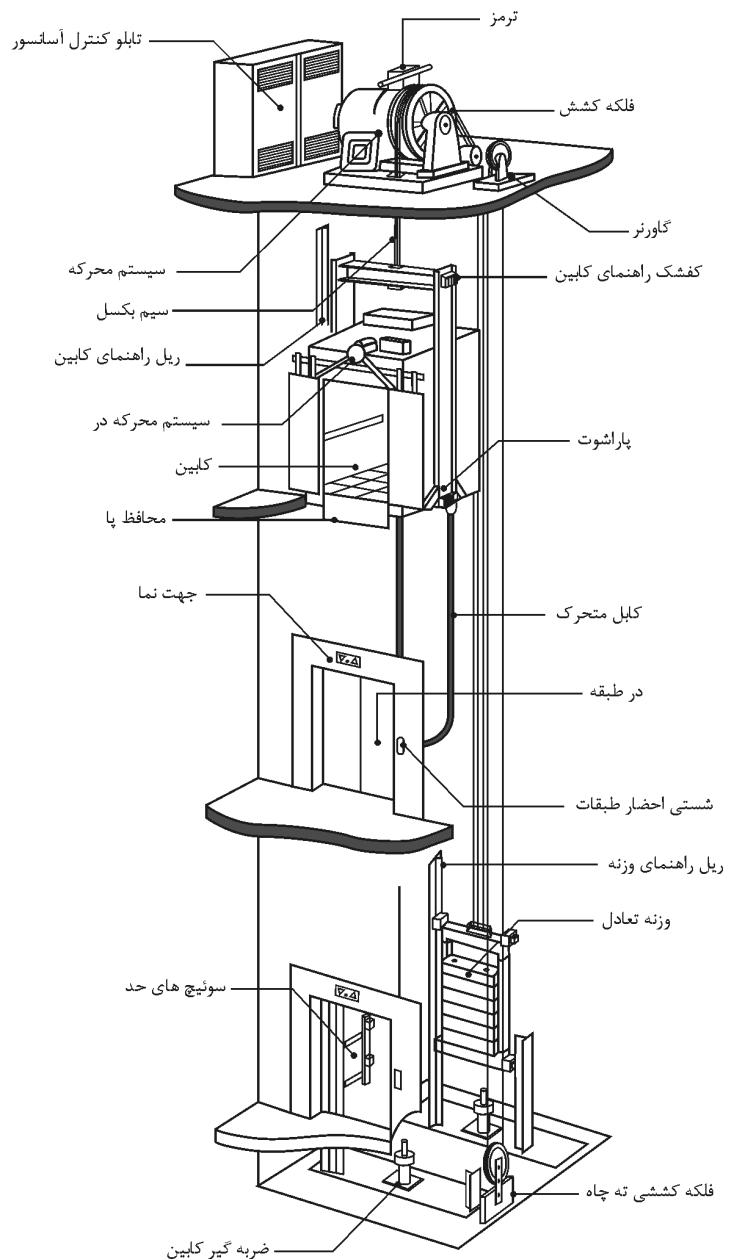
۱۵-۲-۱ تعاریف

آسانسور : وسیله‌ای است متشکل از کابین و معمولاً وزنه تعادل و اجزای دیگر که با روش‌های مختلفی، مسافر (نفر) یا بار یا هر دو را در مسیر بین طبقات ساختمان جابجا می‌کند.

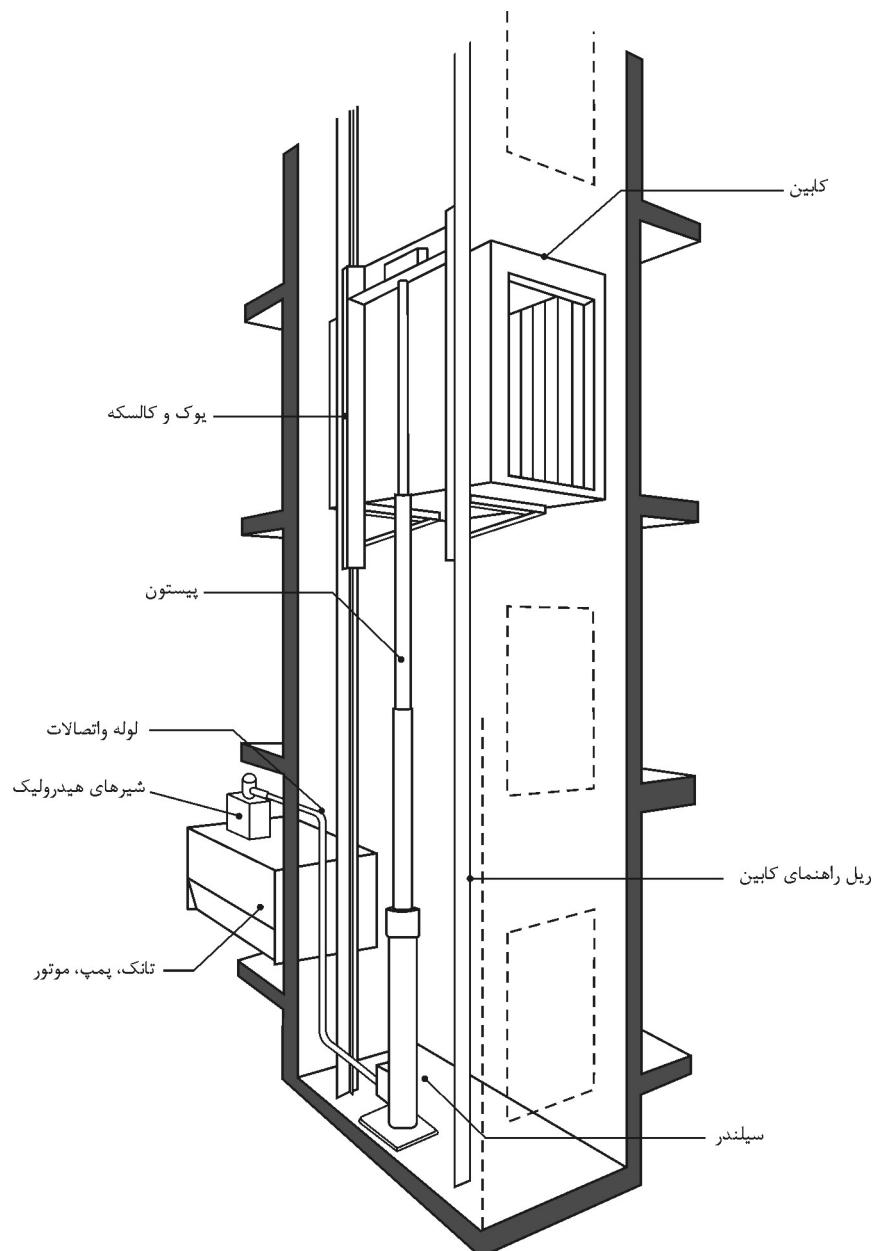
آسانسور کششی : آسانسوری است که حرکت آن بر اثر اصطکاک بین سیم بکسل و شیار فلکه کشش، به هنگام چرخش آن، توسط سیستم محرکه انجام می‌شود. (شکل ۱۵-۲-۱).

آسانسور هیدرولیکی : در این نوع آسانسور عامل حرکت کابین، سیلندر و پیستون هیدرولیکی است و ممکن است وزنه تعادل نیز داشته باشد و معمولاً برای ارتفاعات کم و سرعت‌های کم کاربرد دارد. سیستم محرکه آسانسورهای هیدرولیک می‌تواند از نوع مستقیم یا غیرمستقیم باشد. در نوع مستقیم جک بدون واسطه به زیر کابین (مستقیم - زیر) و یا مستقیماً به یوک کنار کابین (مستقیم - کنار) متصل می‌گردد و حرکت جک به صورت مستقیم کابین را جابه‌جا می‌کند و در نوع غیرمستقیم از طریق جابه‌جایی فلکه‌ای که سیم بکسل روی آن به کابین متصل است موجب حرکت کابین می‌شود. (شکل ۱۵-۲-۱).

مبحث پانزدهم

شکل ۱۵-۲-۱-۱ اجزای آسانسور کششی. (نمونه عمومی)

شکل ۱-۲-۱-۲ نمونه‌ای از اجزای آسانسور هیدرولیک، سیستم مستقیم - کنار.

بالاسری : فاصله قائم بین کف بالاترین توقف تا زیر سقف چاه آسانسور را بالاسری گویند. این فاصله برای جلوگیری از برخورد تعمیرکاران یا اجزای فوقانی کابین با سقف چاه پیش‌بینی می‌شود و اندازه آن متناسب با نوع و سرعت آسانسور از جدول‌های استاندارد بهدست می‌آید، (پیوست‌های ۲ و ۴).

تابلو کنترل آسانسور : مجموعه‌ای شامل مدارهای فرمان و قدرت که وظیفه کنترل حرکت کابین و پاسخگویی به‌احضار را به‌عهده دارد. قسمت فرمان در انواع قدیمی از رله‌های متعدد و در انواع جدید عموماً از ریزپردازندگان و سایر قطعات الکترونیکی ساخته می‌شود.

تعمیرکار : فرد یا افراد مجاز و متخصص صاحب صلاحیت که وظیفه سرویس و یا تعمیر آسانسور را به‌عهده دارند.

تراز طبقه شدن : منظور همتراز شدن کف کابین با کف تمام شده طبقه در محل ورودی به آسانسور است.

سیستم اضافه‌بار : در برخی آسانسورها برای جلوگیری از اضافه‌بار حسگری را به‌شیوه‌های مختلف تعییه می‌کنند تا هنگام سوار شدن مسافر یا گذاشتن بار بیش از ظرفیت پیش‌بینی شده در کابین، ضمن اعلام خبر از حرکت آسانسور تا تخلیه بار اضافی جلوگیری شود.

سیستم ترمز ایمنی (سیستم پاراشوت) : سیستم مکانیکی که ترجیحاً در قسمت زیرین یا بالای چهارچوب (یوک) کابین و وزنه تعادل (در صورت لزوم) قرار می‌گیرد و در موقع اضطراری با افزایش غیرعادی سرعت، فعال شده و سبب توقف کابین یا وزنه تعادل به‌وسیله قفل شدن کابین یا وزنه تعادل به‌ریل‌ها می‌شود، ترمزهای ایمنی به‌سه دسته تقسیم می‌شوند: آنی یا لحظه‌ای برای سرعت‌های تا ۰/۶۳ متر بر ثانیه - آنی با ضربه‌گیر برای سرعت‌های تا ۱ متر بر ثانیه و تدریجی برای کلیه سرعت‌ها.

چاه : فضایی است که ریل‌ها و برخی تجهیزات دیگر آسانسور در آن نصب می‌شوند و کابین و وزنه تعادل در این مکان حرکت می‌نمایند. معمولاً با دیوارهای، درهای طبقات و درها و دریچه‌های اضطراری محصور می‌گردد، در آسانسورهای نمایاز قسمتی از دیوارهای ممکن است محصور نباشد.

چاهک : فاصله قائم بین کف پایین ترین توقف تا کف چاه آسانسور (به بعد چاه آسانسور) را چاهک می‌گویند. این اندازه مانند بالاسری از اهمیت زیادی برخوردار است و از جدول‌های استاندارد، متناسب با نوع و سرعت آسانسور انتخاب می‌شود.

درهای طبقات : درهایی هستند که در محل ورودی طبقات به کابین قرار می‌گیرند، درهای طبقات انواع مختلف دارند مانند درهای تلسکوپی (یکطرف بازشو)، درهای سانتراال (وسط بازشو)، درهای آکاردئونی، درهای لولایی و ... انتخاب نوع و اندازه بازشوی درهای طبقات متناسب با نوع کاربری و مطابق با استانداردها و ضوابط مربوطه صورت می‌گیرد.

درب کابین : دری است که در ورودی کابین قرار گرفته و معمولاً به طور خودکار باز و بسته می‌شود. سیستم محرکه باز و بسته کردن درهای خودکار طبقات معمولاً روی درب کابین وجود دارد و هنگامی که در طبقه مورد نظر توقف می‌کند همزمان با باز شدن یا بسته شدن درب کابین، درب خودکار طبقه نیز باز یا بسته می‌شود.

دسته‌بندی ساختمان‌ها از نظر ترافیک (تردد جمعیت)

دسته‌های اول: ترافیک سبک بدون داشتن زمان اوج ترافیک شامل تصرف‌های صنعتی، انبار و مخاطره‌آمیز.

دسته‌های دوم: ترافیک متوسط بدون داشتن زمان اوج ترافیک شامل تصرف‌های مسکونی، هتل، خوابگاه و اداری که دارای واحدهای جدا از هم هستند.

دسته‌های سوم: ترافیک سنگین دارای زمان اوج ترافیک شامل تصرف‌های آموزشی - تربیتی، اداری - حرفه‌ای، کسبی - تجاری، تجمعی (سالن اجتماعات، سینما، تئاتر و ...) و آن دسته از تصرف‌های درمانی - مراقبتی که دارای ترددات زیاد هستند مانند بیمارستان‌ها.

دسته‌های چهارم: ترافیک خاص شامل تصرف درمانی - مراقبتی (مانند درمانگاه‌ها، کلینیک‌ها، بازداشتگاه‌ها و ...).

ریل‌های راهنما: اجزای فلزی با مقطع T هستند که برای هدایت کابین یا وزنه تعادل (در صورت وجود) به کار می‌روند.

زنجیر جبران (سیم بکسل جبران): در ساختمان‌های مرتفع وقتی که کابین در بالا و یا پایین‌ترین طبقه قرار می‌گیرد مجموع وزن سیم بکسل‌ها که مقدار قابل ملاحظه‌ای است به یک سمت فلکه کششی منتقل می‌شود و مشکلاتی مانند سر خوردن روی فلکه کشش، گرم شدن موتور، مصرف انرژی زیاد را به وجود می‌آورد. برای جلوگیری از این موارد، سیم بکسل یا زنجیر، هم‌وزن سیم بکسل‌ها، از تیر پایین یوک کابین به تیر پایین وزنه تعادل متصل می‌شود که اضافه‌وزن به وجود آمده به‌وسیله سیم بکسل‌ها را جبران می‌نماید و به‌آن طناب، سیم بکسل یا زنجیر جبران می‌گویند.

سرعت نامی: حداکثر سرعت کابین هنگام حرکت عادی را سرعت نامی می‌گویند.

سیستم‌های فراخوانی آسانسور: نحوه پاسخ به‌احضار مسافرین در آسانسور با توجه به‌نوع کاربری ساختمان می‌تواند متفاوت باشد و انتخاب صحیح سیستم کنترل اهمیت زیادی دارد.

انواع مرسوم سیستم‌های فراخوانی به‌شرح زیر می‌باشد:

۱ - ساده (پوشش بالا تن): در این نوع، آسانسور به‌اولین احضار پاسخ داده و تا انجام این فرمان، احضارهای بعدی بی‌تأثیر است. این سیستم که ساده‌ترین است برای مکان‌های کم‌ Traffیک، آسانسورهای باربر و بیماربر (مخصوص حمل تخت یا برانکارد) با تعداد طبقات کم مناسب است. (عموماً ساختمان‌های دسته اول) دکمه احضار در طبقات، تکی است.

۲ - جمع‌کن رو به پایین (کالکتیو دان): در این نوع، آسانسور در حین حرکت از بالا به‌پایین به‌کلیه احضارها پاسخ می‌دهد و برای ساختمان‌های مسکونی و پرجمیعت و ساختمان‌های اداری که در طبقات آن شرکت‌های مستقل از هم قرار دارند و کم‌ Traffیک هستند مناسب می‌باشد، (ساختمان‌های دسته دوم) دکمه احضار در طبقات، تکی است.

۳ – جمع کن رو به بالا (کالکتیو آپ): شبیه جمع کن رو به پایین است و به احضارهای از پایین به بالا پاسخ می‌دهد و برای ساختمان‌های کم‌ترافیک که طبقه اصلی در بالا و سایر طبقات در پایین است مناسب می‌باشد. (ساختمان‌های دسته دوم) دکمه احضار در طبقات، تکی است.

۴ – جمع کن انتخابی (کالکتیو سلکتیو): در این نوع، آسانسور به احضارهای در جهت حرکت کابین پاسخ داده و در نتیجه از توقف‌های غیرضروری در پاسخ به حضارهایی که خلاف جهت حرکت کابین است جلوگیری به عمل می‌آید. در هر طبقه دو دکمه با علامت بالا و پایین (به‌غیر از طبقات انتهایی بالا و پایین که یک دکمه می‌باشد)، وجود دارد. این نوع کنترل برای ساختمان‌های دسته سوم و چهارم توصیه می‌شود.

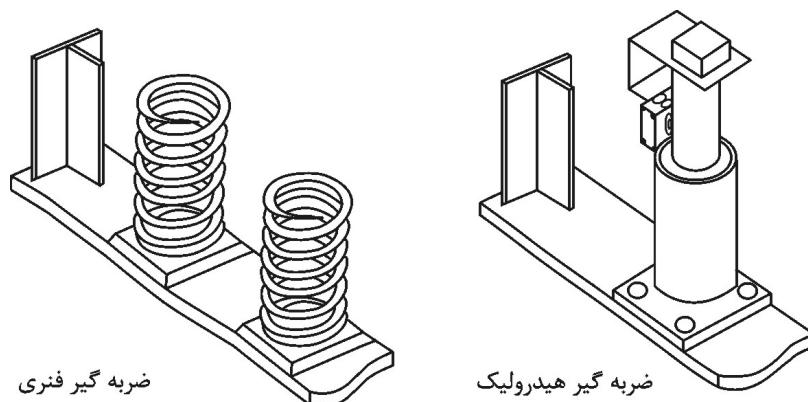
۵ – فراخوانی گروهی: اگر کنترل به صورت دوتایی، سه‌تایی یا بیشتر باشد دو، سه یا چند آسانسور با یک فرمان کنترل شده و نزدیکترین کابین هم‌جهت به احضار پاسخ می‌دهد. در این سیستم زمان انتظار مسافرین حداقل خواهد بود و برای برج‌های مرتفع، هتل‌ها و مؤسسات بزرگ که از چند دستگاه آسانسور نزدیک به‌هم استفاده می‌نمایند مناسب می‌باشد. (ساختمان‌های دسته سوم و چهارم)

سطح مفید کابین: سطح مفیدی است که برای ایستادن مسافر و یا گذاشتن بار به کار گرفته می‌شود و مقدار آن مناسب با ظرفیت بار یا مسافر محاسبه می‌شود، (جدول‌های ۱۵ – ۲ - ۳ - ۲ - ۲ الف و ب).

شیر اطمینان: شیر هیدرولیکی است که هنگام سقوط یا افزایش ناگهانی سرعت در آسانسورهای هیدرولیک به کار می‌رود و هنگام افزایش جریان روغن بیش از حد مجاز، بسته شده و از سقوط یا افزایش سرعت کابین جلوگیری می‌نماید.

ضربه‌گیر (بافر): وسیله‌ای ارتجاعی است که برای جلوگیری از اصابت کنترل نشده کابین و یا وزنه تعادل به کف چاهک به کار می‌رود و طوری طراحی و انتخاب می‌شود که قسمتی از انرژی جنبشی کابین را مستهلك کند. ضربه‌گیرهای فنری و لاستیکی برای سرعت‌های

کمتر از ۱ متر بر ثانیه، ضربه‌گیرهای فنری و لاستیکی با حرکت برگشت تدریجی برای سرعت‌های کمتر از $1/6$ متر بر ثانیه و ضربه‌گیر هیدرولیکی برای هر سرعتی قابل استفاده است، (شکل ۱۵ - ۲ - ۱ - ۳). باید توجه داشت که ضربه‌گیر برای متوقف کردن کابین بهنگام سقوط آزاد آن، طراحی نشده است.

شکل ۱۵ - ۲ - ۱ - ۳ دو نوع ضربه‌گیر کف چاهک.

طبقه اصلی ورودی : منظور طبقه‌ای است که ورودی افراد پیاده به ساختمان از آن طریق انجام می‌شود و معمولاً هم‌تراز خیابان است. چنانچه در ساختمانی دسترسی‌های اصلی مختلفی به یک آسانسور وجود داشته باشد پایین‌ترین آنها طبقه اصلی محسوب می‌شود.

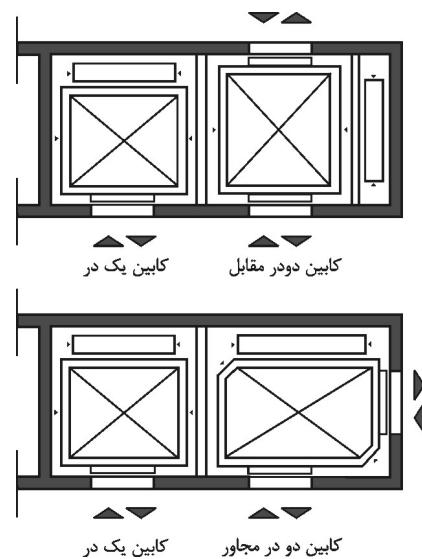
طول مسیر حرکت : ارتفاع بین کف پایین‌ترین طبقه توقف آسانسور تا کف بالاترین طبقه توقف آسانسور، طول مسیر حرکت نامیده می‌شود.

کابین : جزیی از آسانسور است که مسافر، بار یا هر دو را در خود جای می‌دهد. کابین دارای کف برای ایستادن، دیواره‌هایی برای حفاظت مسافرین با بار، سقف و معمولاً دارای درب می‌باشد.

کابین دو درب: کابینی است که دو درب دارد، در صورتی که این دو درب در دو ضلع روبرو باشند کابین دو درب روبرو و در صورتی که در دو ضلع مجاور باشند کابین دو درب مجاور نامیده می‌شود، (شکل ۱۵ - ۲ - ۴).

کلید آتش‌نشان: کلیدی است که در موقع ضروری از جمله تخلیه افراد مسن و معلول و غیره، توسط آتش‌نشان فعال شده و کنترل آسانسور فقط توسط آتش‌نشان (راهبر داخل کابین) صورت می‌گیرد و به سایر احصارها پاسخ داده نمی‌شود تا کارآیی آسانسور با حذف توقف‌های غیرضروری بیشتر شود.

کنترل کننده مکانیکی سرعت (گاورنر): وسیله‌ای مکانیکی است که از طریق سیم بکسل یا زنجیر به سیستم ترمز ایمنی (پاراشوت) کابین یا وزنه تعادل (در صورت وجود) وصل است تا در موقع افزایش سرعت از حد تعیین شده توسط استانداردهای معتبر قفل کرده و ضمن فرمان قطع برق موتور آسانسور، سیستم ترمز ایمنی را فعال نماید.

شکل ۱۵ - ۲ - ۱ - ۴ کابین دو در مقابل - دو در مجاور.

موتورخانه (در صورت نیاز سیستم محرکه و کنترل آسانسور) : فضایی است که موتور گیربکس یا سیستم محرکه آسانسور و تابلو کنترل و غیره را در خود جای می دهد و ابعاد آن به ازای ظرفیت های مختلف در جدول های استاندارد قید شده است، (پیوست های ۲ و ۴). در برخی سیستم ها موتورخانه در بالا یا کنار چاه آسانسور حذف و سیستم رانش آسانسور به داخل چاه آسانسور منتقل شده است.

نگهدارنده ریل‌ها: رابطی است که ریل‌ها را به سازه و دیواره چاه آسانسور متصل می‌کند و برای اتصال آن از بست مخصوص و پیچ و مهره استفاده می‌شود.

وزنه تعادل: وزنه یا ترکیبی از وزنهای است که برای متعادل کردن وزن کابین و بخشی از ظرفیت آسانسور به کار می‌رود.

یوک کابین: قاب نگهدارنده‌ای است که کف کابین، ترمزهای ایمنی، کفشهای و سیم بکسل‌ها به آن متصل می‌شوند.

۱۵ - ۲ - ۲ - الزامات اولیه برای انتخاب آسانسور

۱۵-۲-۱ طراح (معمار طراح) باید تعداد، ظرفیت و نوع (مسافربر، باربر و ...) آسانسور(های) ساختمان را در مراحل اولیه طراحی، تعیین نموده و براساس اطلاعات حاصله و مقررات این مبحث جانمایی کند. پیش‌بینی تمهیدات لازم متناسب با شرایط اقلیمی به‌عهده طراح می‌باشد.

۱۵-۲-۲ در ساختمان‌های با طول مسیر قائم حرکت بیش از ۹ متر از کف ورودی اصلی تعبیه آسانسور الزامی می‌باشد (معمولًاً بیش از ۳ طبقه).

تبصره: در ساختمان‌های غیرمسکونی طول مسیر قائم حرکت از کف پایین‌ترین طبقه تا کف بالاترین طبقه محاسبه می‌شود (بیوست^۴).

۱۵-۲-۳ در ساختمان‌های ۸ طبقه یا با طول مسیر حرکت ۲۸ متر و بیشتر از کف ورودی اصلی باید حداقل دو دستگاه آسانسور پیش‌بینی شود. حتی اگر از نظر محاسبات تعداد و ظرفیت، یک دستگاه آسانسور کفايت نماید.

۱۵-۲-۴ در کلیه ساختمان‌های با طول مسیر حرکت بیش از ۲۱ متر از کف ورودی اصلی حداقل یک دستگاه آسانسور مناسب حمل بیمار (برانکاردبر) باید تعییه شود. این آسانسور باید با علامت مخصوص قابل روئیتی مشخص شده و کلیه طبقات را سرویس دهد.

۱۵-۲-۵ در ساختمان‌هایی که وجود آسانسور یا آسانسورها الزامی می‌باشد، باید حداقل یکی از آسانسورها قابلیت حمل صندلی چرخدار را دارا باشد.

۱۵-۲-۶ در ساختمان بیمارستان‌های بیش از یک طبقه، وجود حداقل یک دستگاه آسانسور تختبر اجباری است، در صورتی که سطح شیبدار مناسب وجود داشته باشد این الزام وجود ندارد.

۱۵-۲-۷ در ساختمان‌های دارای ترافیک خاص (تصرف‌های درمانی - مراقبتی) و مکان‌های نگهداری سالمندان و معلولین بیش از یک طبقه، تعییه حداقل یک دستگاه آسانسور برانکاردیر الزامی است، مگر اینکه سطح شیبدار مناسب وجود داشته باشد.

۱۵-۲-۲-۸ در ساختمان‌های دسته سوم که مشمول مقررات بند ۱۵-۲-۲ نمی‌باشند. وجود حداقل یک دستگاه آسانسور با قابلیت حمل صندلی چرخدار الزامی است، در صورتی که سطح شبیدار مناسب برای تردد صندلی چرخدار در کلیه طبقات وجود داشته باشد، این الزام وجود ندارد.

مبحث پانزدهم

۱۵-۲-۲-۹ آسانسورهایی که قابلیت حمل صندلی چرخدار را دارند باید دارای

مشخصات زیر باشند:

- حداقل ابعاد کابین: 1400×1100 میلی‌متر باشد.
- حداقل عرض بازشو درب: 800 میلی‌متر می‌باشد.
- مجهرز به‌سیستم تراز طبقه مجدد باشد.
- مجهرز به‌دکمه باز ماندن درب برای مدت طولانی‌تر از زمان عادی بسته شدن درب باشد.

۱۵-۲-۲-۱۰ آسانسورهایی که قابلیت حمل بیمار (برانکاردر) را دارند باید دارای

مشخصات زیر باشند:

- حداقل ابعاد کابین: 2100×1100 میلی‌متر باشد.
- حداقل عرض بازشو درب: 900 میلی‌متر می‌باشد.
- مجهرز به‌سیستم تراز طبقه مجدد می‌باشد.
- مجهرز به‌دکمه باز ماندن درب برای مدت طولانی‌تر از زمان عادی بسته شدن درب باشد.

۱۵-۲-۲-۱۱ آسانسورهایی که قابلیت حمل تخت بیمار (تحت‌بر) را دارند باید دارای

مشخصات زیر باشند:

- حداقل ابعاد کابین: 2400×1400 میلی‌متر باشد.
- حداقل عرض بازشو درب: 1300 میلی‌متر و حداقل ارتفاع (بازشو) درب 2100 میلی‌متر باشد.
- مجهرز به‌سیستم کنترل سرعت ولتاژ و فرکانس متغیر باشد.
- مجهرز به‌سیستم تراز طبقه مجدد باشد.
- مجهرز به‌دکمه باز ماندن درب برای مدت طولانی‌تر از زمان عادی بسته شدن درب باشد.
- مجهرز به‌کلید مخصوص باشد که آسانسور را در اختیار کاربران آموزش‌دیده قرار می‌دهد.
- مجهرز به‌سیستم برق اضطراری باشد که هنگام قطع برق، آسانسور را به‌نزدیک‌ترین طبقه هدایت نماید.

۱۵ - ۲ - ۲ در محاسبات ترافیک علاوه بر کمیت، کیفیت سرویس نیز باید مدنظر قرار گیرد. بهنحوی که حرکت آسانسور از طبقه ورودی اصلی به طور متوسط در هر ۱۰۰ ثانیه، یکبار صورت گیرد.

یادآوری: در پیوست ۳ نمودارهایی جهت انتخاب آسانسور (ها) در ساختمان‌های دسته دوم به عنوان راهنمای اورده شده است.

۱۵ - ۲ - ۳ طراحی و آماده‌سازی محل آسانسور

۱۵ - ۳ - ۲ - ۱ **جانمایی آسانسور(ها):** طراح باید محل صحیح قرارگیری آسانسور(ها) در یک ساختمان، سهولت دسترسی و رفت و آمد مسافرین و هدایت آنها به سمت آسانسور(ها) را تعیین کند، به صورتی که آسانسور(ها) در مرکز یا مراکز حرکتی و ترافیکی ساختمان قرار گیرند و به طوری که با کمترین حرکت و جابه‌جایی مسافر یا بار، بتوان از نقاط مختلف ساختمان به آنها دسترسی پیدا کرد.

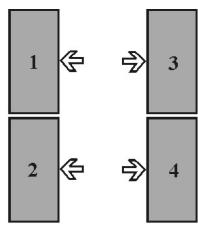
۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۱ حداکثر فاصله پیاده‌روی از در ورودی ساختمان یا در آپارتمان‌ها برای سوار شدن به آسانسور(ها) در هر طبقه ۴۰ متر می‌باشد.

توصیه ۱: در صورتی که تعداد آسانسور (ها) بیش از یک دستگاه باشد می‌توان آنها را کنار یا رو بروی هم جای داد، (شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۱).

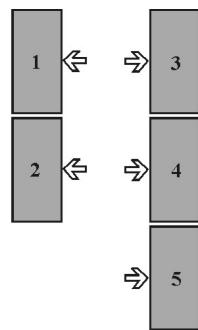
۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۲ آسانسورها باید بهنحوی جایگذاری شوند که فاصله پیاده‌روی مسافران برای سوار شدن به هر کابین حداقل ممکن باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۳ در صورتی که تعداد آسانسور(ها) سه دستگاه یا کمتر باشد می‌توان آنها را در یک چاه قرار داد. اگر تعداد آسانسور(ها) چهار دستگاه باشد باید حداقل در دو چاه مجزا قرار گیرند و در صورتی که بیش از چهار دستگاه باشند حداکثر چهار دستگاه آسانسور می‌توانند در یک چاه مشترک قرار گیرند.

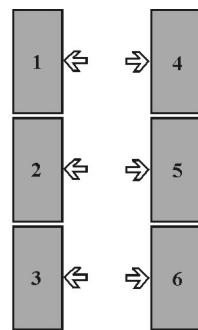
مبحث پانزدهم

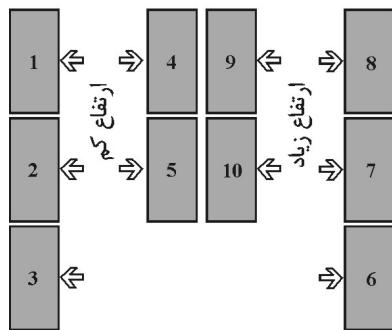
الف - ۴ کابین

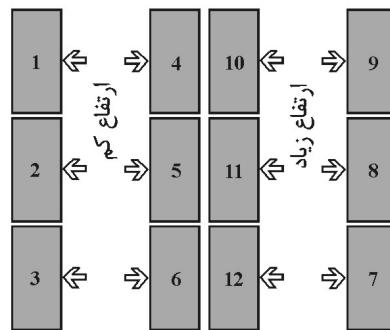
ب - ۵ کابین

ج - ۶ کابین

د - ۳ گروه ۵ کابین

ه - ۲ گروه ۶ کابین

شکل ۱۵-۲-۳-۱-۱ نمونه‌های جانمایی آسانسورها.

۱۵-۲-۳-۱-۴ ورود و خروج افراد از آسانسور(ها) به طبقات و بالعکس باید به راحتی و بدون تداخل حرکتی صورت گیرد و فضای کافی جهت انتظار در ورودی و خروجی‌ها در نظر گرفته شود. راهروهای مقابل آسانسورها باید طبق ابعاد مندرج در جدول (۱۵-۲-۳-۲-۴) طراحی شوند.

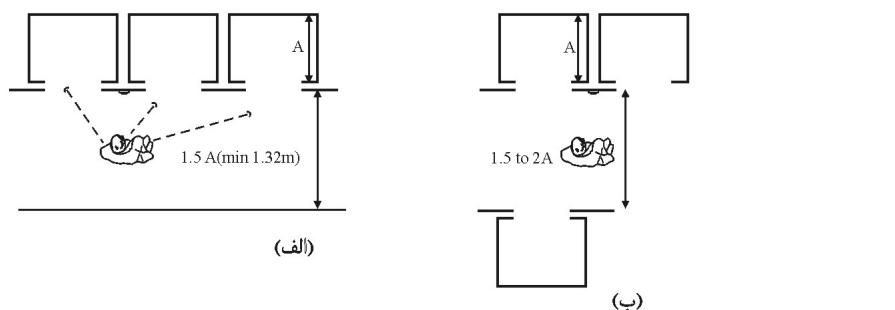
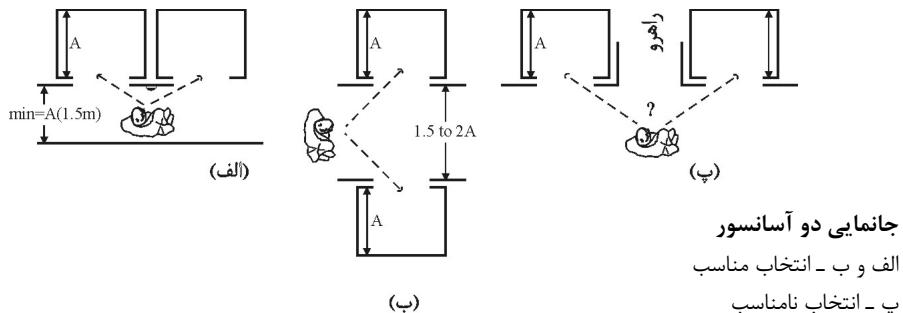
جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - عمق (عرض یا طول هم راستای عمق کابین) راهرو مقابله ورودی های آسانسور

نوع ساختمان	جایگذاری در آسانسور	عمق راهرو مقابله ورودی های کابین
مسکونی	تکی	برابر یا بزرگتر از عمق کابین
	گروهی در کنار هم	برابر یا بزرگتر از $1/5$ متر یا بزرگترین عمق کابین در گروه (هر کدام که بزرگتر باشند)
	گروهی رو بروی هم	برابر یا بزرگتر از $2/1$ متر یا مجموع بزرگترین عمق آسانسورهای رو بروی هم (هر کدام که بزرگتر باشند)
غیرمسکونی به استثنای آسانسور تختبر	تکی	برابر یا بزرگتر از $1/5$ برابر عمق کابین
	گروهی در کنار هم	برابر یا بزرگتر از $2/4$ متر یا $1/5$ برابر بزرگترین عمق کابین در گروه (هر کدام که بزرگتر باشند)
	گروهی رو بروی هم	برابر یا بزرگتر از مجموع بزرگترین عمق کابین های رو بروی هم، حداقل $4/5$ متر
غیرمسکونی بیمارستان و ... دارای آسانسور تخت بر	تکی	برابر یا بزرگتر از $1/5$ برابر عمق کابین
	گروهی در کنار هم	برابر یا بزرگتر از $1/5$ برابر عمق بزرگترین کابین در گروه
	گروهی رو بروی هم	برابر یا بزرگتر از مجموع بزرگترین عمق کابین های رو بروی هم

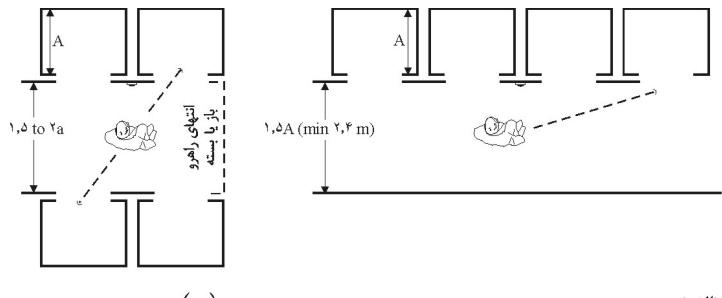
یادآوری: شکل های ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۴ (الف) و (ب) نمونه هایی جهت طراحی راهروهای مقابله آسانسورها و چیدمان آسانسور را نشان می دهد.

مبحث پانزدهم

شكل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۴ (الف) فضاهای انتظار در راهروهای مقابل آسانسورها.

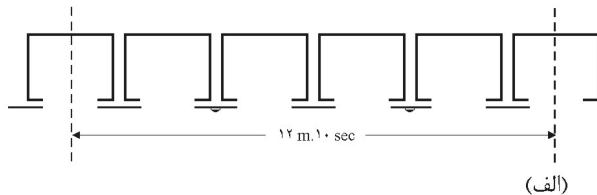
(ب)

جانمایی چهار آسانسور

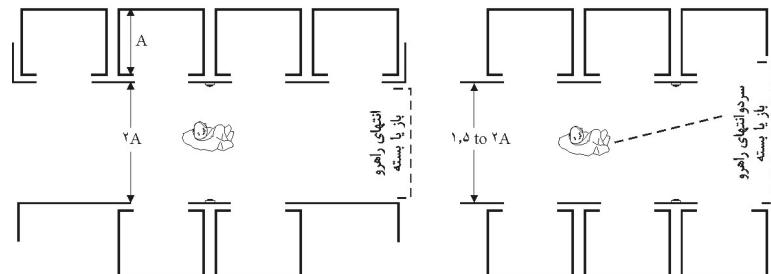
الف - انتخاب مناسب

ب - انتخاب قابل قبول

(الف)

(الف)

(ب)

جانمایی شش آسانسور

الف - انتخاب غیرقابل قبول

ب - انتخاب مناسب

پ - انتخاب قابل قبول

(ب)

شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۱ - ۴ (ب) فضاهای انتظار راهروهای مقابله آسانسورها.

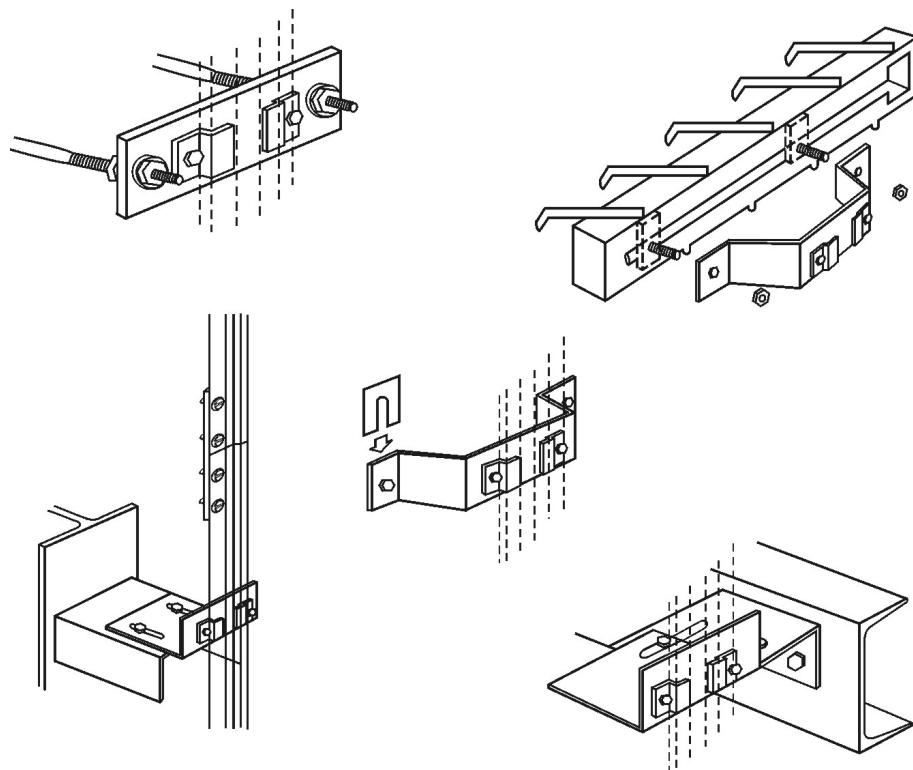
توصیه ۲ : در هتل‌ها، بیمارستان‌ها و ساختمان‌های مسکونی برای جلوگیری از انتقال سر و صدای ناشی از کارکرد و حرکت آسانسور تمهیدات لازم پیش‌بینی گردد و چاه آسانسور از اتاق‌های بستری یا خواب دور باشد.

۱۵ - ۳ - ۲ - ۲ چاه آسانسور

ابعاد چاه آسانسور باید متناسب با ظرفیت کابین، نوع در و سرعت طراحی شود.

یادآوری ۱ : جدول‌ها و نقشه‌های پیوست‌های دو و چهار، راهنمای طراحی ابعاد چاه، موتورخانه و چاهک متناسب با ابعاد کابین، نوع در و سرعت می‌باشند. با توجه به‌اینکه جدول‌های مذکور مطابق با استانداردهای معتبر بین‌المللی می‌باشند توصیه می‌گردد در طراحی مورد استفاده قرار گیرند.

یادآوری ۲ : در صورتی که دیوارهای اطراف چاه آسانسور بتنی باشد طراح در محل‌های مورد نیاز صفحات آهنی یا پروفیل‌های فلزی مخصوص جهت نصب اجزای آسانسور پیش‌بینی نماید. در صورتی که سازه اطراف چاه آسانسور فلزی باشد پیش‌بینی‌های لازم جهت اتصال اجزای آسانسور به سازه ساختمان به عمل آید، (شکل ۱۵ - ۳ - ۲ - ۲). استفاده از بولتهای مخصوص بتن یا بولتهای مخصوص دیوارهای آجری که قابلیت تحمل نیروهای واردہ بر اجزای مرتبط را دارند مجاز می‌باشد. در شرایطی که این اجزا دارای عملکرد کشنی باشند، استفاده از صفحات آهنی که به‌وسیله تفنگ‌های چاشنی دار در بتن کار گذاشته می‌شوند مجاز نیست.

شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - بخشی از انواع براكتها و نحوه اتصال آنها به سازه های فلزی و بتونی.

مبحث پانزدهم

جدول ۱۵-۲-۳-۱ (الف) حداکثر مساحت کابین متناسب با ظرفیت

ظرفیت - جرم (کیلوگرم)	حداکثر مساحت مفید کابین (مترمربع)
(۱) ۱۰۰	۰/۳۷
(۲) ۱۸۰	۰/۵۸
۲۲۵	۰/۷۰
۳۰۰	۰/۹۰
۳۷۵	۱/۱۰
۴۰۰	۱/۱۷
۴۵۰	۱/۳۰
۵۲۵	۱/۴۵
۶۰۰	۱/۶۰
۶۳۰	۱/۶۶
۶۷۵	۱/۷۵
۷۵۰	۱/۹۰
۸۰۰	۲/۰۰
۸۲۵	۲/۰۵
۹۰۰	۲/۲۰
۹۷۵	۲/۳۵
۱۰۰۰	۲/۴۰
۱۰۵۰	۲/۵۰
۱۱۲۵	۲/۶۵
۱۲۰۰	۲/۸۰
۱۲۵۰	۲/۹۰
۱۲۷۵	۲/۹۵
۱۳۵۰	۳/۱۰
۱۴۲۵	۳/۲۵
۱۵۰۰	۳/۴۰
۱۶۰۰	۳/۵۶
۲۰۰۰	۴/۲۰
(۳) ۲۵۰۰	۵/۰۰

۱ - حداقل برای آسانسور یک نفره

۲ - حداقل برای آسانسور دونفره

۳ - برای ظرفیت بیش از ۲۵۰۰ کیلوگرم بهازای هر ۱۰۰ کیلوگرم ۰/۱۶ مترمربع به حداکثر مساحت قابل دسترسی کابین اضافه شود. برای وزن‌های مابین مقادیر فوق، مساحت از طریق میانیابی خطی محاسبه شود.

یادآوری: در آسانسورهای خودروبر غیرتجاری که بهره‌برداری از آنها توسط اشخاص مجاز و آموخته دیده انجام می‌شود، بهازای هر ۲۰۰ کیلوگرم بار اضافی باید حدود ۰/۱۸ مترمربع به سطح کابین اضافه شود.

جدول ۱۵ - ۳ - ۲ - (ب) حداقل مساحت کابین متناسب با تعداد نفرات*

تعداد مسافرین آسانسور (نفر)	حداکثر مساحت قابل دسترسی کابین (مترمربع)
۱	۰/۲۸
۲	۰/۴۹
۳	۰/۶۰
۴	۰/۷۹
۵	۰/۹۸
۶	۱/۱۷
۷	۱/۳۱
۸	۱/۴۵
۹	۱/۵۹
۱۰	۱/۷۳
۱۱	۱/۸۷
۱۲	۲/۰۱
۱۳	۲/۱۵
۱۴	۲/۲۹
۱۵	۲/۴۳
۱۶	۲/۵۷
۱۷	۲/۷۱
۱۸	۲/۸۵
۱۹	۲/۹۹
۲۰	۳/۱۳

* یادآوری: برای ظرفیت بیش از ۲۰ نفر بهازی هر نفر ۱۱۵ /۰ مترمربع بهمساحت کابین اضافه می شود.

۱ - ۲ - ۳ - ۲ - ۱ برای جلوگیری از اضافه بار (بیش از ظرفیت آسانسور)، مساحت کابین باید محدود گردد، بدین منظور ضمن توجه به ابعاد داده شده برای چاه آسانسور (پیوستهای ۲ و ۴)، توجه به جدول های (۱ - ۲ - ۳ - ۲ - ۱ - الف و ب) و حداکثر و حداقل مساحت مجاز داخل کابین الزامی است.

۱۵-۲-۳-۲- دیوارهای سقف چاه آسانسور

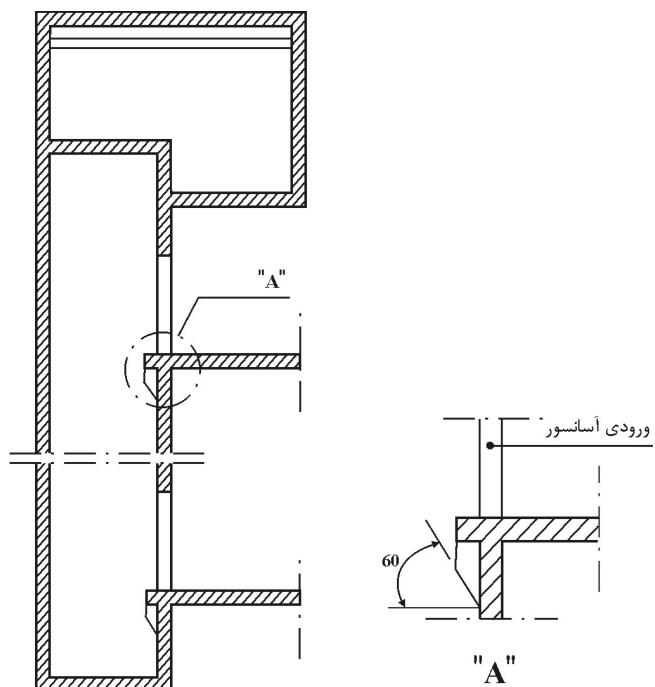
۱۵-۲-۳-۱ دیوارهای تیغه‌های پوشاننده چاه آسانسور (ها) باید از مصالح مقاوم در برابر آتش (تحمل حداقل یک ساعت) ساخته شوند که در اثر حرارت، گاز و دود مسموم‌کننده یا خطرناک از آنها متصاعد نشود و عامل ایجاد گرد و غبار نباشند. در صورتی که دیوارهای چاه آسانسور از شیشه ساخته شوند مقاومت در برابر حریق ملاک نمی‌باشد ولی باید این شیشه‌ها از نوع لمینیت شده با ارتفاع مناسب با اندازه‌های مشخص شده در استانداردهای ملی آسانسور باشند.

۱۵-۲-۳-۲ کل بارهای استاتیک و دینامیک قطعات ثابت و تجهیزات متعلق آسانسور(ها)، به علاوه ظرفیت آن بر سقف چاه آسانسور وارد می‌شود، لذا نیروهای وارد به‌آین سقف، باید محاسبه شده و در طراحی سازه و سقف چاه ملحوظ گردد.

۱۵-۲-۳-۳ در کابین‌های دارای در، سطح داخلی دیوار(های) چاه آسانسور در سمت ورودی(های) کابین باید صاف و بدون بر جستگی و یا فروافتگی باشد، و در صورت وجود این بر جستگی طبق شکل (۱۵-۲-۳-۳) باید زاویه 60° درجه نسبت به سطح افق پوشاننده شود.

۱۵-۲-۳-۴ سطح داخلی دیوارهای چاه آسانسور باید با مصالح مناسب به‌گونه‌ای پوشاننده شوند که کمترین خلل و فرج را دارا باشد (سیمانکاری صاف یا سفیدکاری).

۱۵-۲-۳-۵ چاه باید منحصرأ برای آسانسور باشد، نصب و عبور هرگونه لوله، کابل، سیم و تجهیزات دیگر در چاه آسانسور، به جز سیم‌کشی و لوله‌کشی برق مربوط به سیستم روشنایی چاه و کابل‌های برق تغذیه و سیستم کنترل مخصوص آسانسور داخل چاه آسانسور، ممنوع است.

شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۳ - ۳ - ۲ - ۲ - سطح داخلی دیواره چاه در سمت ورودی طبقات.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۶ - روشنایی چاه: روشنایی چاه آسانسور باید به نحو مطلوب تأمین گردد. دو عدد چراغ در فاصله ۰/۵ متر از بالاترین و پایین‌ترین نقطه چاه و مابقی چراغ‌ها به فواصل حداقل ۷ متر با حفاظ و قابلیت روشن و خاموش شدن از موتورخانه و چاهک باید نصب شوند. اما توصیه می‌شود در هر طبقه حداقل یک چراغ نصب شود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - مدار تغذیه سیستم روشنایی موتورخانه، روشنایی چاه و پریزهای برق باید طوری در نظر گرفته شود که در صورت قطع مدار تغذیه آسانسور به منظور تعمیرات احتمالی و موارد دیگر، مدار تغذیه آنها برقرار بماند.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - وزنه تعادل و کابین باید در یک چاه باشند.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ تأثیرات آسانسور بر سازه ساختمان

مقررات این بخش برای طراحی سازه‌ای قطعات مرتبط با آسانسور در ساختمان‌ها که شامل قطعات و اتصالات واقع در چاه، چاهک و اتاقک موتورخانه می‌باشند، به کار برده می‌شود. ضوابط طراحی سازه‌ای اسکلت کابین آسانسور و وزنه تعادل که براساس استانداردهای مربوطه توسط سازنده آسانسور لازم‌الاجرا است شامل این مقررات نمی‌باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۱ نیروهای طراحی

کلیه قطعات و اتصالات سازه‌ای مرتبط با آسانسور باید به گونه‌ای طراحی و اجرا شوند که بارهای اعمال شده توسط وزن سیستم متحرک، قسمت‌های متحرک آسانسور، نیروهای واردہ از ریل‌ها هنگام عملکرد ترمز اینمی، نیروهای واردہ به ضربه‌گیرها، اثرات ضربه‌ای بارها، اثرات زلزله و سایر بارها را تحمل نمایند. برای مجموع وزن ماشین‌آلات و قسمت‌های متحرک آسانسور، اثرات ضربه‌ای بارها و اثرات زلزله محاسبه شوند. تکیه‌گاه‌ها و اتصالات قطعات آسانسور به ساختمان باید برای نیروهای فوق محاسبه شده و تغییرشکل آنها از حدود معینی که توسط آیین‌نامه‌های معتبر برای آسانسورهای مختلف تعیین شده است بیشتر نشود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۲ اثرات ضربه‌ای بارها

برای منظور نمودن اثرات ضربه‌ای بارها در آسانسورها، کلیه نیروهای ایجاد شده در اثر حرکت آسانسورها در همه جهات باید به مقدار صد درصد افزایش داده شوند.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۳ نیروهای استاتیکی معادل زلزله بر هر قطعه باید با توجه به عوامل مؤثر بر رفتار سازه و قطعه در برابر زلزله با توجه به ضوابط مبحث ششم «بارهای وارد بر ساختمان» و سایر منابع معتبر (مشخص شده در فهرست مراجع) محاسبه شود و در تمام جهات افقی و قائم با سایر نیروهای وارد بر قطعه و سازه ترکیب گردد. همچنین پیش‌بینی حسگرهای زلزله در آسانسورهای ساختمان بررسی شود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ هنگام عملکرد اضطراری ترمز ایمنی، مجموع وزن کابین خالی به علاوه ۱/۲۵ برابر ظرفیت با سرعتی حداقل ۱/۱۵ برابر سرعت نامی و شتاب منفی متناسب با نوع ترمز ایمنی بر روی ریل‌های راهنمای متوقف می‌گردد. هرچند که عمدۀ نیرو به ریل‌های راهنمای وارد می‌شود ولی به دلیل اتصال آنها به سازه و وجود نیروهای جانبی، سازه آسانسور نیز باید قدرت تحمل این نیروها را داشته باشد، لذا تأثیر این نیروها باید در محاسبات سازه منظور گردد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۵ نیروهای استاتیکی و دینامیکی ناشی از وزن و حرکت آسانسور باید در محاسبه و طراحی سازه ساختمان مدنظر قرار گیرند.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۶ اثرات دینامیکی ناشی از ارتعاش موتور آسانسور باید در محاسبه و طراحی سازه ساختمان و سازه نگهدارنده آسانسور در نظر گرفته شود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۷ اثرات ناشی از ضربات واردۀ از حرکت و ترمز آسانسور و نیز برخورد آن با کف چاهک باید در محاسبه و طراحی سازه ساختمان و سازه نگهدارنده آسانسور در نظر گرفته شود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۸ سازه نگهدارنده آسانسور باید برای مقاومت در برابر زلزله‌های با ریسک بالاتر و یا حداقل معادل درجه خطر زلزله ساختمان اصلی محاسبه و طراحی شود.

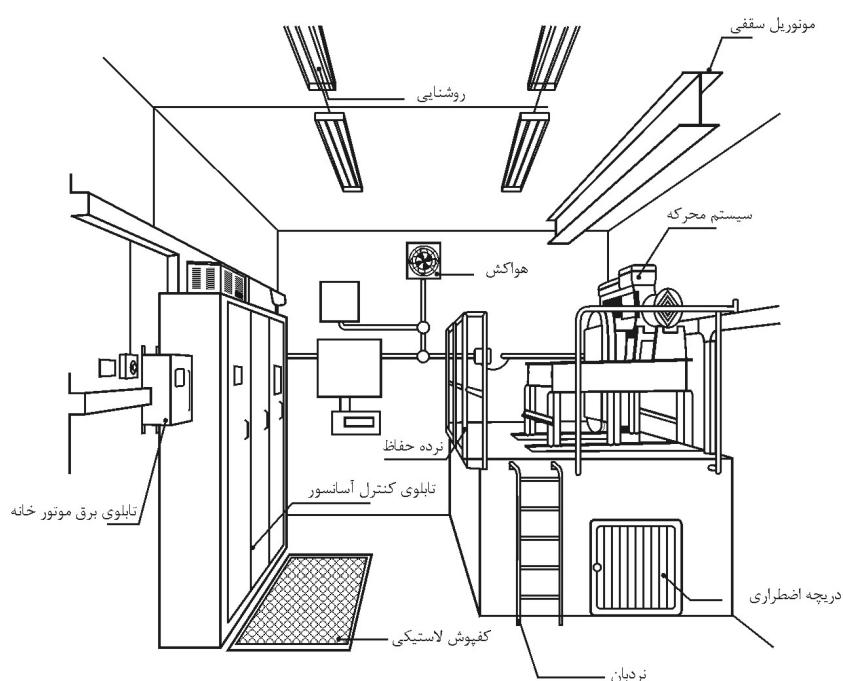
۱۵ - ۲ - ۳ - ۴ - ۹ رعایت ضوابط و مقررات مبحث ششم «بارهای واردۀ بر ساختمان» الزامي است.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۵ - ۱ موتورخانه (در صورت وجود)

۱۵ - ۲ - ۳ - ۵ - ۱ بهترین محل جانمایی موتورخانه در صورت وجود در بالای چاه

مبحث پانزدهم

آسانسور است، هرچند که ممکن است به دلیل پارهای محدودیت‌ها، موتورخانه در پایین یا کنار چاه آسانسور باشد. فضای موتورخانه باید به اندازه‌ای باشد که امکان جای دادن تجهیزات، فضای مناسب جهت تردید این افراد مجاز و تعمیرات احتمالی را دارد (شکل ۱۵-۳-۲-۱۵).

شکل ۱۵-۳-۲-۱ فضای موتورخانه و تجهیزات مربوطه. (نمونه عمومی)

۱۵-۳-۲-۵-۲ ابعاد موتورخانه (در صورت وجود) باید طبق نقشه‌ها و جدول‌های پیوسته‌ای ۲ و ۴ طراحی و اجرا گردد. در صورت عدم امکان لحاظ هریک از این ابعاد در طراحی موتورخانه، موارد زیر باید رعایت شود:

- الف) حداقل فضای باز در جلوی تابلوهای کنترل آسانسور ۷۰۰ میلی‌متر باشد.
- ب) حداقل فضای باز در اطراف تجهیزات ثابت ۵۰۰ میلی‌متر باشد.
- پ) حداقل فضای باز در اطراف تجهیزات در حال چرخش ۶۰۰ میلی‌متر باشد.

ت) حداقل ارتفاع موتورخانه از محل استقرار ماشین‌آلات ۱۸۰۰ میلی‌متر باشد.

ث) حداقل ارتفاع از روی قطعات در حال چرخش تا زیر سقف موتورخانه ۳۰۰ میلی‌متر باشد.

ج) در صورتی که اختلاف ارتفاع بین سطوح داخل موتورخانه بیش از ۵۰۰ میلی‌متر باشد سطح بالاتر باید با نرده محصور شود و برای دسترسی به آن نزدبانی تعبیه شود.

۱۵ - ۳ - ۲ - ۳ - ۵ در صورتی که موتورخانه (در صورت وجود) برای بیش از یک آسانسور استفاده شود حداقل ابعاد موتورخانه مشترک از جدول (۱۵ - ۳ - ۵ - ۳) محاسبه گردد.

جدول ۱۵ - ۳ - ۲ - ۳ - ۵ حداقل ابعاد موتورخانه مشترک - آسانسورهای کششی، به استثنای آسانسورهای مسکونی کمتر د

نحوه جانمایی		
مقابل هم	کنار هم	
$Ra + \frac{1}{9} Ra (N - 1)$	$Ra + \frac{1}{9} Ra (N - 1)$	مساحت کف
$b^4 + \frac{(N - 1)(b^3 + 200)}{2}$	$b^4 + (N - 1)(b^3 + 200)$	عرض
فاصله بین دو چاه روبرو + $2d^2$	d^4	عمق

$Ra =$ مساحت موتورخانه - پیوست ۲

$b^4 =$ عرض موتورخانه - پیوست ۲

$b^3 =$ عرض چاه - پیوست ۲

$d^4 =$ عمق موتورخانه - پیوست ۲

$d^2 =$ عمق چاه - پیوست ۲

$N =$ تعداد آسانسور - در صورت فرد بودن به عدد زوج بعدی گرد شود.

۱۵ - ۳ - ۲ - ۴ - ۵ بازشوی در موتورخانه (در صورت وجود) باید دارای حداقل ۹۰۰ میلی‌متر عرض و ۱۹۰۰ میلی‌متر ارتفاع باشد. بازشوی در باید به سمت بیرون، دارای قفل و کلید مطمئن و در اختیار افراد صاحب صلاحیت باشد.

راه عمومی برای ورود بهموتورخانه و محل فلکه‌ها باید:

الف) دارای وسیله روشنایی دائمی مناسبی باشد.

ب) تردد از آن تحت هر شرایطی با اینمنی کافی و بدون نیاز به داخل شدن در محوطه‌های خصوصی فراهم باشد.

راه‌های دسترسی به موتورخانه و خود ورودی‌ها باید حداقل $1/8$ متر ارتفاع داشته باشند. در صورت وجود مانعی با ارتفاع کمتر از $4/0$ متر این اندازه‌گیری از کف به عمل می‌آید.

۱۵-۲-۳-۵ در صورتی که نتوان از پله‌های معمول برای دسترسی بهموتورخانه و اتاق‌های فلکه استفاده نمود، باید نرdban اختصاصی ایمن و غیرلغزندۀ دائمی برای دسترسی بهموتورخانه در نظر گرفت. استفاده از نرdban تحت شرایط زیر امکان‌پذیر می‌باشد:

الف) در معرض خطر لغزش و واژگون شدن نباشند.

ب) هنگام قرارگیری در محل، زاویه‌ای بین 70 و 76 درجه با افقی داشته باشند، مگر اینکه بهصورت ثابت بوده و ارتفاع‌شان از $1/5$ متر کمتر نباشد.

پ) باید منحصراً بهمنظور چنین استفاده‌ای بوده و همواره در مجاورت محل دسترسی نگهداری شوند، پیش‌بینی‌های لازم بهاین منظور ضروری می‌باشد.

ت) نزدیک به‌انتهای نرdban باید یک یا چند دستگیره که به‌سهولت قابل دسترسی باشند، قرار گیرد.

ث) باید قبل از گذاشتن نرdban، نقاط اتصال پیش‌بینی شده باشد.

۱۵-۲-۳-۵-۶ برای جلوگیری از سقوط اجسام خارجی به داخل چاه مانعی بهارتفاع 50 میلی‌متر در اطراف مجازی باز کف موتورخانه ایجاد شود.

۱۵-۲-۳-۵-۷ بهمنظور جابه‌جایی تجهیزات باید مونوریلی دائمی در سقف موتورخانه پیش‌بینی شود، در غیر این صورت باید قلابی در مرکز چاه آسانسور و یا بالای سیستم محرکه آسانسور و در زیر سقف موتورخانه نصب گردد به‌طوری که بارهای وارد مطابق جدول (۱۵-۲-۳-۵-۷) را تحمل نماید.

جدول ۱۵ - ۲ - ۳ - ۵ - ۷ بار واردہ به قلاب سقف موتورخانه

ظرفیت آسانسور	حداکثر بار استاتیکی واردہ به قلاب
تا ۱۰۰۰ کیلوگرم	۱۵۰۰
۲۵۰۰ کیلوگرم	۲۰۰۰
بیش از ۲۵۰۰ کیلوگرم	با مشورت شرکت سازنده و طراح آسانسور

روشنایی داخل موتورخانه باید به میزان حداقل ۲۰۰ لوکس در کف تأمین گردد. همچنین حداقل یک پریز در موتورخانه باید نصب گردد.

۹ - ۳ - ۲ - ۵ - ۶ دمای فضای داخل موتورخانه حتی در زمان کارکرد آسانسور باید بین ۵ + تا ۴۰ + درجه سانتی گراد باشد.

۱۰ - ۳ - ۲ - ۵ - ۱۵ مهندسان طراح باید نقشه جانمایی و مجموع نیروهای واردہ به کف موتورخانه و تجهیزات و نصب شده را محاسبه یا از شرکت‌های معتبر آسانسور اخذ نمایند و با در نظر گرفتن ضرایب اینمی لازم محاسبات را کنترل نموده ضمن بررسی هرگونه ضعف در اثر سوراخ‌ها و شکاف‌ها، از استحکام سازه اطمینان یابند.

۱۱ - ۳ - ۲ - ۵ - ۱۵ در صورتی که سرعت آسانسور بیش از ۲/۵ متر بر ثانیه باشد موتورخانه باید در بالای چاه آسانسور باشد.

۱۲ - ۳ - ۲ - ۵ - ۱۵ باید از موتورخانه فقط برای استقرار تجهیزات آسانسور استفاده شود و اگر ابعاد آنها مطابق مقررات این مبحث باشد جزء بنای مفید ساختمان محسوب نمی‌شوند.

۱۳ - ۳ - ۲ - ۶ - ۱ چاهک (فاصله بین کف پایین‌ترین توقف تا کف چاه آسانسور).

۱۴ - ۳ - ۲ - ۶ - ۱ ارتفاع چاهک طبق نقشه‌ها و جدول‌های پیوستهای ۲ و ۴ باید

طراحی و اجرا شود. هنگام طراحی ستون‌ها و فونداسیون اطراف چاهک دقت شود که ابعاد چاهک باید دقیقاً هماندازه چاه باشد و فونداسیون پایه ستون‌های اطراف چاه آسانسور پایین‌تر از عمق مورد نیاز چاهک طراحی و اجرا شوند.

۱۵-۲-۳-۶ در صورتی که امکان هرگونه دسترسی به زیر چاه آسانسور وجود داشته باشد. یعنی زیر چاهک آسانسور خالی باشد باید علاوه بر تقویت سازه کف چاهک، وزنه تعادل مجهر به سیستم ترمز ایمنی مستقل شود یا ستون محکمی در امتداد مرکز وزنه تعادل از کف چاهک تا زمین امتداد یابد.

۱۵-۲-۳-۶-۳ چاهک باید از نظر نفوذ رطوبت به داخل دارای عایق‌بندی مناسب بوده، کف آن سیمانکاری یا با موازیک غیرلغزنده پوشیده شده و نرdban مناسبی با فاصله کم از دیواره چاه به نحوی که با قطعات متحرک فاصله مناسبی داشته باشد، در آن کار گذاشته شود.

۱۵-۲-۳-۶-۴ در صورتی که چاه آسانسور مشترک باشد باید این چاهک‌ها به نحو مقتضی از کف چاهک تا ارتفاع $2/5$ متر جداسازی شوند و بتوان به صورت ایمن از طریق هر ورودی به چاهک مربوطه رفت و آمد نمود.

۱۵-۲-۳-۶-۵ ضربه‌گیرها یا ستون‌های نشیمنگاه ضربه‌گیر کابین و وزنه تعادل، در فضای داخلی چاهک و پایین‌ترین حد مسیر حرکت کابین و وزنه تعادل قرار می‌گیرند، این ضربه‌گیرها یا ستون‌های نشیمنگاه باید به نحوی در کف چاهک نصب یا اجرا شوند که پس از برخورد کابین یا وزنه تعادل به آنها و فشرده شدن کامل فضای خالی به عنوان جان‌پناه به ارتفاع حداقل 500 میلی‌متر با ابعاد $500 \times 600 \times 1000$ میلی‌متر در انتهای چاهک باقی بماند. در صورتی که دسترسی به وزنه تعادل به صورت اتفاقی امکان پذیر نباشد نیازی به پایه ستون نشیمنگاه ضربه‌گیر وزنه تعادل نمی‌باشد، به عنوان مثال در صورت استفاده از صفحات مشبك به عنوان حائل بین وزنه تعادل و کابین در فضای چاهک.

---

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - درهای طبقات، درها و دریچه‌های اضطراری و بازدید

حداقل ارتفاع مفید ورودی کابین در طبقات برای ورود عادی باید ۲ متر باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - درهای طبقات باید پس از نصب ریل‌های راهنما طبق نقشه‌های مورد نظر به صورت کاملاً شاقول نصب شوند و هیچ‌گونه شکاف یا جای باز غیرمعمول نداشته باشند.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۳ - نصب هرگونه درب اضافه به جز درهای مخصوص طبقات در ناحیه ورودی به کابین ممنوع می‌باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۴ - در آسانسورهایی که فاصله بین دو طبقه متواالی آن بیش از ۱۱ متر باشد یک درب اضطراری باید در محل مناسب در نظر گرفته شود به‌طوری که فاصله آنها حداکثر ۱۱ متر باشد.

- درهای بازرسی باید دارای حداقل ارتفاع $1/4$ متر و حداقل پهنای $0/6$ متر باشند.

- درهای اضطراری باید حداقل ارتفاع $1/8$ متر و حداقل پهنای $0/35$ متر باشند.

- دریچه‌های بازدید باید دارای حداکثر $5/5$ متر و حداقل پهنای $0/5$ متر باشند.

- کلیه درها و دریچه‌های فوق الذکر باید به قفل ایمنی طبق مقررات بند (۱۵-۲-۳-۷-۵) مجهز باشند.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۵ - نحوه باز و بسته شدن درها و دریچه‌های اضطراری چاه آسانسور باید به گونه‌ای باشد که از سمت بیرون بدون کلید باز نشوند ولی از داخل به راحتی و بدون نیاز به کلید باز و بسته شوند. همچنین در محل قفل، مدار الکتریکی توسط شرکت‌های سازنده آسانسور طراحی و نصب گردد که هنگام باز شدن آنها کارکرد عادی آسانسور متوقف شود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۶ - برآمدگی یا فرورفتگی‌های پشت درهای طبقات (در نوع بدون درب

مبحث پانزدهم

کابین، سمت چاه آسانسور) بهنحوی باشد که سبب گیر کردن ناخواسته دست یا لباس یا هرگونه شیء خارجی نگردد. حداکثر ناصافی مجاز ۵ میلی‌متر می‌باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۲ - ۷ هیچ‌گونه درب، دریچه اضطراری و تخلیه هوا در سمتی که وزنه تعادل قرار می‌گیرد، تعییه نگردد.

توصیه ۱ : دریچه اضطراری برای ورود به بالای کابین در زیرسطح سقف چاه یا یکی از دیوارهای چاه از فضای موتورخانه به ابعاد 0.6×0.6 متر تعییه شود که بازشون آن بهبیرون چاه بوده و دارای قفل ایمنی طبق بند ۱۵ - ۳ - ۲ - ۷ - ۵ باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۸ حداقل ارتفاع کف به کف دو طبقه متولی در هر سمت چاه آسانسور (آسانسورهای با در روبرو شامل این مورد نمی‌گردد و به صورت مجزا در نظر گرفته می‌شود) برای تعییه درب طبقه آسانسور طبق جدول (۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۱۰) می‌باشد و طبقاتی که ارتفاع آنها کمتر از ابعاد این جدول می‌باشد به عنوان طبقه توقف محسوب نشده و آسانسور نباید در آن طبقه توقف نماید.

جدول ۱۵ - ۳ - ۷ - ۲ - ۱۰ - حداقل فاصله کف به کف طبقات با توجه بهنحوه باز شدن و حداکثر ارتفاع در

ارتفاع مفید در (میلی‌متر)	نحوه باز شدن در	کف به کف (میلی‌متر)
۲۰۰۰	افقی	۲۴۵۰
۲۱۰۰		۲۵۵۰
۲۳۰۰		۲۷۵۰
۲۳۰۰	قائم	۳۷۰۰
۲۵۰۰		۴۰۰۰

۱۵ - ۳ - ۷ - ۹ - ۲ در آسانسورهای گروهی (۲ آسانسور یا بیشتر) در کف موتورخانه و در امتداد پاگرد جلوی در طبقه آخر دریچه‌ای برای حمل متعلقات داخل موتورخانه مانند

موتور گیربکس، تابلو کنترل به توقف آخر تعیبه شود که بازشوی آن به سمت موتورخانه باشد ابعاد این دریچه مناسب با اندازه‌های سیستم محرکه یا وسایل سنگین داخل موتورخانه در نظر گرفته شود. همچنین قلاب سقف یا مونوریلی در سقف موتورخانه تعیبه گردد که روی این دریچه نیز کاربرد داشته باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۷ - ۱۰ طراحی و نصب درها یا دریچه‌ها و یا قطعات آنها باید به گونه‌ای باشد که در اثر حوادث عادی مانند ضربه، حریق، ترکیدگی لوله‌های آب و غیره به داخل چاه آسانسور سقوط ننماید.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - تخلیه هوای چاه و موتورخانه

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - ۱ هوای چاهی که آسانسور(ها) را در خود جای داده و بیش از دو طبقه امتداد داشته باشد باید مستقیماً یا از طریق موتورخانه به فضای آزاد تخلیه شود. مساحت دریچه تخلیه هوا نباید کمتر از ۱ درصد مساحت مقطع چاه آسانسور باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - ۲ در صورتی که سرعت آسانسور بیش از ۲/۵ متر بر ثانیه باشد سطح تخلیه هوا باید حداقل ۰/۳ متر مربع باشد.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - ۳ اگر تعداد دو یا سه آسانسور در یک چاه مشترک قرار گیرند سطح دریچه تخلیه هوا تهווیه ۰/۳ متر مربع کافی می‌باشد. ولی برای چهار آسانسور می‌بایستی به ۰/۴ متر مربع افزایش یابد و بهنحوی محافظت شود که از نفوذ باران و برف، ورود پرندگان و حیوانات دیگر به چاه جلوگیری شود.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - ۴ دریچه تخلیه هوا باید به صورت دستی عمل نماید.

۱۵ - ۲ - ۳ - ۸ - ۵ چاه آسانسور نباید وسیله تخلیه هوای ساختمان باشد.

مبحث پانزدهم

۱۵-۲-۳-۸-۶ تخلیه هوای چاه هر گروه آسانسور مستقل از چاههای گروه دیگر خواهد بود. بنابراین نباید بین آنها ارتباط تخلیه هوا وجود داشته باشد.

۱۵-۲-۳-۹ رواداری‌های اجرای چاه

۱۵-۲-۳-۹-۱ در اجرای سازه چاه آسانسور با توجه به نوع سازه و پوشش دیواره‌ها، رواداری‌های ذکر شده در سایر مباحث مقررات ملی ساختمان لازم‌الاجرا می‌باشد.

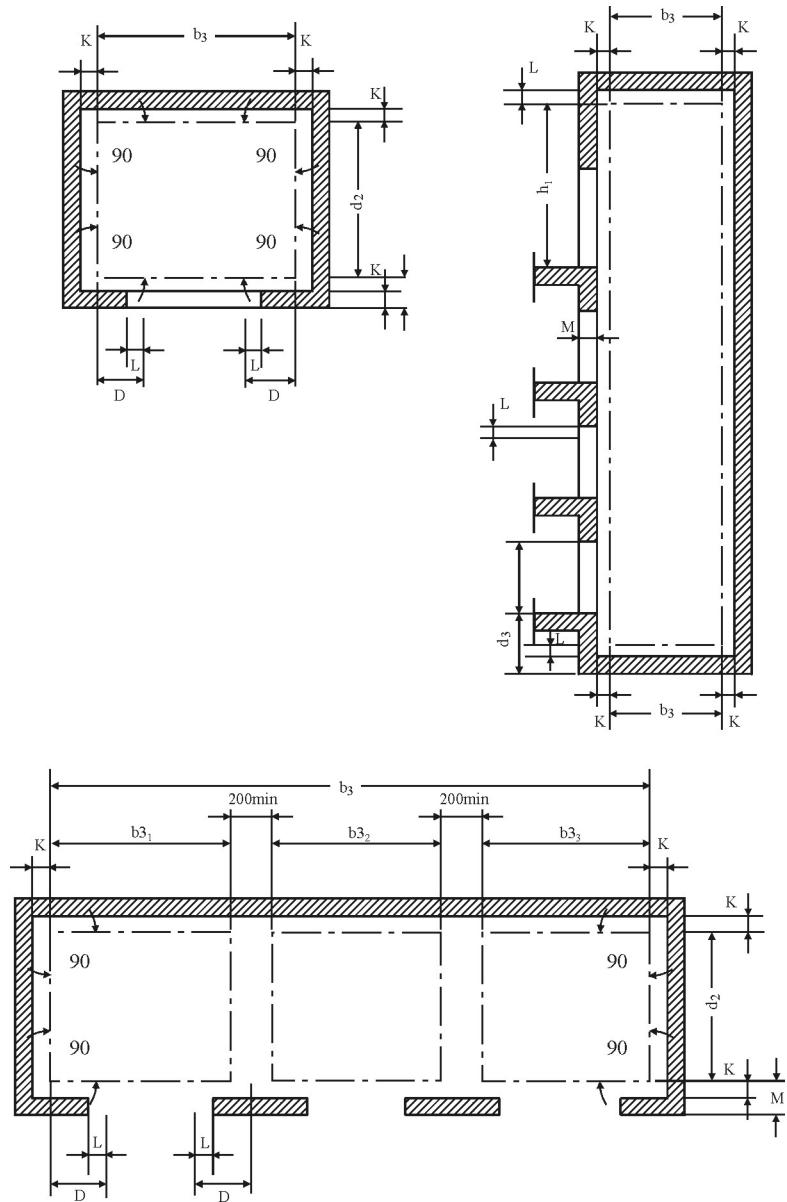
۱۵-۲-۳-۹-۲ رواداری شاقول بودن دیواره‌های داخل چاه آسانسور مطابق جدول (۱۵-۲-۳-۹-۲) می‌باشد، در صورت عدم رعایت این اندازه‌ها ابعاد مفید چاه پس از کسر ناشاقولی‌ها ملاک عمل می‌باشد.

جدول ۱۵-۲-۳-۹-۲ حداکثر ناشاقولی ابعاد چاه آسانسور

ارتفاع چاه آسانسور	حداکثر ناشاقولی
۳۰ متر	۲۵ میلی‌متر
۳۰ - ۶۰ متر	۲۵ میلی‌متر
۶۰ متر	بزرگتر از ۵۰ میلی‌متر

۱۵-۲-۳-۹-۳ در صورتی که چاه دارای چند آسانسور باشد خطوط شاقولی در سمت مجاور آسانسورها باید حداقل ۲۰۰ میلی‌متر فاصله داشته باشند (با در نظر گرفتن تیغه جداساز طبق شکل (۱۵-۲-۳-۹-۳)، همچنین رواداری ناشاقولی در محل‌های قیدشده با حرف "L" حداکثر ۲۵ میلی‌متر است).

۱۵-۲-۳-۹-۴ نظر به اینکه در سازه‌های مرتفع (برج‌ها) تغییرمکان جانبی مجاز تحت تأثیر نیروهای باد در نظر گرفته می‌شود، لذا باید تمهیدات خاص برای این منظور در طراحی آسانسور مدنظر قرار گیرد.

شکل ۱۵ - ۲ - ۳ - ۹ - ۳ - خطوط شاقولی و دیوارهای جداساز چاههای آسانسور.

۱۵ - ۲ - ۴ ویژگی‌های آسانسورهای مورد استفاده افراد ناتوان جسمی

در آسانسورهایی که احتمال جابه‌جایی افراد ناتوان جسمی بیشتر است، (ساختمان‌های دسته دوم، سوم و چهارم) علاوه بر رعایت کلیه ضوابط آسانسورها باید ضوابط و مقررات زیر نیز رعایت گردد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۱ عرض در طبقات حداقل باید ۸۰۰ میلی‌متر باشد ولی توصیه می‌شود در طبقات برای این نوع آسانسور، از نوع اتوماتیک و با عرض ۹۰۰ میلی‌متر انتخاب شود.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۲ مسیر دسترسی به درب آسانسور مخصوصاً ورودی اصلی باید بدون مانع یا شیب تند باشد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۳ حداقل عرض کابین در ساختمان‌های عمومی ۱۱۰۰ میلی‌متر و حداقل عمق ۱۴۰۰ میلی‌متر باشد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۴ حداقل یک دستگیره روی یک دیواره کابین در ارتفاع ۹۰۰ میلی‌متر نصب شود، سطح مقطع این دستگیره بین ۳۰ تا ۴۵ میلی‌متر با شعاع انحنای ۱۰ میلی‌متر و فاصله آن از دیوار کابین حداقل ۳۵ میلی‌متر باشد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۵ در صورتی که نیاز به تعبیه صندلی تاشو برای نشستن افراد ناتوان در داخل کابین باشد نشیمن این صندلی باید حداقل ۳۰۰ میلی‌متر عمق، ۴۰۰ میلی‌متر عرض داشته باشد و در ارتفاع ۵۰۰ میلی‌متری از کف کابین نصب و حداقل ۱۰۰ کیلوگرم بار را تحمل نماید.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۶ حداکثر رواداری توقف در تراز طبقه $10 \pm$ میلی متر باشد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۷ زمان باز ماندن درب، متناسب با نوع کاربری توسط افراد ناتوان، از ۲ تا ۲۰ ثانیه قابل تنظیم باشد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۸ در آسانسورهای تکی کنار درب آسانسور و در آسانسورهای گروهی که روبروی هم هستند در هر دیوار حداقل یک شستی احضار تعییه شود.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۹ رسیدن آسانسور به طبقه مورد نظر و شروع باز شدن در طبقه با صدای زنگی که شدت صوتی آن قابل تنظیم از ۳۵ تا ۶۵ دسی بل باشد، اعلام گردد.

۱۵ - ۲ - ۴ - ۱۰ علاوه بر وجود نشاندهنده جهت حرکت آسانسور در داخل کابین، باید جهت حرکت به صورت علایم صوتی نیز مشخص شود بدین منظور سیگنال‌های صوتی منقطع تکی برای نشان دادن جهت حرکت به سمت بالا و دوتایی برای نشان دادن جهت حرکت به سمت پایین در داخل کابین پخش شود.

۱۵ - ۲ - ۵ - ویرگی‌های آسانسورهای هیدرولیک

۱۵ - ۲ - ۵ - ۱ در صورتی که سیستم از نوع مستقیم باشد جک باید دارای شیر اطمینان مخصوص باشد. در صورتی که از نوع غیرمستقیم باشد علاوه بر شیر اطمینان مخصوص، تدبیر ایمنی برای پیشگیری از سقوط آسانسور در اثر پاره شدن سیم بکسل مطابق استانداردهای معتبر ایران و بین‌المللی در نظر گرفته شود.

۱۵ - ۲ - ۵ - ۲ در صورتی که بیش از یک جک برای جابه‌جایی کابین به کار رود باید بهنحوی بهمدمیگر مرتبط شوند که فشار روغن آنها همواره یکسان باشد.

مبحث پانزدهم

۱۵-۲-۵-۳ در صورتی که آسانسور هیدرولیک از نوعی باشد که نیاز به حفر چاه (چاه جک) جهت استقرار جک باشد باید پیش‌بینی لازم جهت حفر این چاه به عمل آید.

۱۵-۲-۵-۴ چاه جک (در صورت وجود) باید نسبت به نفوذ آب مقاوم شده و با دقت شاقولی ۲۵ میلی‌متر در ارتفاع ۳ متر اجرا گردد.

۱۵-۲-۵-۵ ابعاد چاه، کابین و موتورخانه آسانسورهای هیدرولیک در پیوست‌های ۲ و ۴ آمده است. ابعاد و نحوه اجرای چاه جک و یا سازه‌های مختلف اطراف چاه آسانسور (متناسب با نوع جک و سیستم حرکت کابین) باید از شرکت‌های معترض آسانسور اخذ شود.

۱۵-۲-۵-۶ سایر الزامات مانند محاسبه تعداد، ظرفیت، جایه‌جایی که برای آسانسورهای کششی مقرر شده، برای آسانسورهای هیدرولیک نیز لازم‌الاجرا می‌باشد.

۱۵-۲-۶ الزامات آسانسورهای حمل خودرو

۱۵-۲-۶-۱ تعییه آسانسورهای خودروبر به عنوان تنها راه ورود و خروج خودرو در طبقات پارکینگ کلیه ساختمان‌های مسکونی، تجاری، اداری و عمومی ممنوع می‌باشد.

۱۵-۲-۶-۲ در پارکینگ‌های طبقاتی و ساختمان‌هایی که طبقات پارکینگ در کنار ساختمان قرار دارند، تعییه آسانسورهای خودروبر مجاز می‌باشد. در این شرایط تعداد مورد نیاز آسانسور باید براساس محاسبات ترافیکی آن تعیین شود. (تعییه حداقل ۲ آسانسور الزامی است).

۱۵-۲-۶-۳ تأمین نیروی برق ثانویه (زنراتور) به منظور سرویس‌دهی کامل آسانسورهای خودروبر الزامی است.

۲-۶-۴-۱۵ در ساختمان‌هایی که تعییه آسانسور حمل خودرو طبق بند ۲-۶-۱۵ ممنوع نشده است رعایت مقررات مبحث سوم درخصوص راههای خروج، سیستم‌های اعلام حریق اتوماتیک و دستی، سیستم‌های اطفای حریق و ... الزامی است.

۲-۶-۵-۱۵ بهمنظور تخلیه گاز و دودهای خروجی از اگزوز خودروها تعییه فن‌های مکنده متناسب با حجم کابین در سقف کابین و در بالای چاه آسانسور الزامی است.

۲-۶-۶-۱۵ آسانسورهای خودروب ترجیحاً توسط اپراتور آموزش‌دیده (راهبر) هدایت شوند.

۲-۶-۷-۱۵ کابین آسانسورهای خودروب باید دارای درب اتوماتیک با سیستم محرکه مجزا باشد و درهای طبقات نیز از نوع اتوماتیک انتخاب شوند.

۲-۶-۸-۱۵ در هر کابین باید دو شستی احضار در دو سمت دیواره کابین نصب شود. محل قرارگیری این شستی‌ها باید به گونه‌ای باشد که راننده خودرو هنگام ورود و خروج از هر دو سمت امکان دسترسی به دکمه‌های طبقات و کلیدهای توقف اضطراری را دارا باشد.

۲-۶-۹-۱۵ استفاده از چشم الکترونیکی پرده‌ای دوبعدی یا سه‌بعدی در ورودی‌های (های) کابین الزامی است.

۲-۶-۱۰-۱۵ آسانسور حمل خودرو باید به سیستم تراز طبقه مجدد (Re-Leveling) مجهز باشد.

۷ - ۲ - ۱۵ آزمایش و تحويل گیری

۱ - ۷ - ۲ - ۱۵ آسانسور(ها) باید مطابق ضوابط استاندارد ملی ایران یا استانداردهای معترض بین‌المللی ساخته شده باشند.

۲ - ۷ - ۲ - ۱۵ آسانسور(ها) پس از نصب و راهاندازی باید توسط متخصصان صاحب صلاحیت آزمایش و تحويل گرفته شود. این تحويل گیری مانع از ضمانت شرکت سازنده، فروشنده و نصاب آسانسور نخواهد بود.

۳ - ۷ - ۲ - ۱۵ تا زمان عقد قرارداد نگهداری مناسب با اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب صلاحیت، مسئولیت آسانسور(ها) با کارفرما یا بهره‌بردار ساختمان خواهد بود و در قبال هر حادثه‌ای باید پاسخگو باشد. هنگام تحويل گیری آسانسور(ها) علاوه بر مواردی که قبلًا ذکر شده رعایت کلیه نکات زیر الزامی است:

۴ - ۷ - ۲ - ۱۵ کابین باید در تراز هر طبقه توقف نماید و در حین ورود و خروج مسافر یا بار در آن تراز باقی بماند.

۵ - ۷ - ۲ - ۱۵ رواداری توقف کابین از سطح تراز ورودی نباید از 20 ± 2 میلی‌متر بیشتر شود.

۶ - ۷ - ۲ - ۱۵ در صورتی که به دلیل ظرفیت سنگین و یا ارتفاع زیاد و یا هر دلیل دیگر کابین بعد از کم یا زیاد شدن مسافرین و بار، تغییر سطح دهد و از رواداری مجاز تجاوز نماید باید مکانیزم تراز طبقه شدن مجدد به سیستم اضافه شود.

۷ - ۷ - ۲ - ۱۵ کابین نباید هنگام حرکت به سمت بالا یا پایین لرزش یا تکان داشته و صدایهای سایش یا غیرمعمول بدهد.

---

۸ - ۷ - ۲ - ۱۵ سیستم محرکه آسانسور باید کمترین لرزش و صدا را داشته باشد و با بالانس کردن صحیح و نصب لرزه‌گیرهای مناسب از به وجود آمدن و انتقال این موارد به سازه ساختمان جلوگیری شده باشد.

۹ - ۷ - ۲ - ۱۵ در موقع قطع برق، باید بتوان به طور دستی کابین را به نزدیکترین طبقه رسانید تا مسافران خارج شوند، دستورالعمل نحوه عملکرد باید در موتورخانه نصب باشد.

۱۰ - ۷ - ۲ - ۱۵ یوک کابین باید از جنس فلز و استحکام آن توسط سازنده تضمین شده باشد.

۱۱ - ۷ - ۲ - ۱۵ درهای کابین و طبقات (در نوع خودکار) باید هماهنگ باز و بسته شده و در موقع باز شدن به همدمیگر متصل باشند.

۱۲ - ۷ - ۲ - ۱۵ ضربه ناشی از برخورد در بهمانع (مخصوصاً به مسافر) نباید از ۱۵۰ نیوتون بیشتر باشد.

۱۳ - ۷ - ۲ - ۱۵ در کابین و درهای طبقات در هنگام بسته بودن باید کاملاً محدوده بازشوی ورودی را پوشش داده و قفل شوند (قفل ایمنی).

۱۴ - ۷ - ۲ - ۱۵ دکمه‌های زنگ اخبار و توقف اضطراری پایین‌ترین دکمه بوده و در ارتفاعی برابر با ۸۹۰ میلی‌متر نصب شوند و بالاترین دکمه نباید بیش از ۱۳۷۰ میلی‌متر از کف کابین ارتفاع داشته باشد.

۱۵ - ۷ - ۲ - ۱۵ زنگ اخبار آسانسور باید مجهز به باطری قابل شارژ باشد و حتی المقدور امکان نصب زنگ کمکی در اتاق نگهبانی نیز فراهم گردد.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۱۶ در ساختمان‌های عمومی باید وسیله مکالمه دوطرفه در کابین نصب شود (تلفن و ...). اما توصیه می‌شود این وسیله در کلیه آسانسورها نصب شود.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۱۷ درهای لولایی طبقات باید مجهز به پنجره مرئی شوند تا بودن کابین در طبقه مشخص شود. کیفیت و ابعاد این پنجره و شیشه باید طبق ضوابط استانداردهای ملی یا استانداردهای معتبر بین‌المللی باشد.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۱۸ روشن بودن داخل کابین به‌طور دائم الزامی است.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۱۹ تعییه هواکش برای کابین درب‌دار الزامی است.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۲۰ در صورتی که کابین درب نداشته باشد (آسانسورهای باری ویژه) باید لبه ایمنی مجهز به میکروسویچ و حداقل یک چشم الکترونیکی در آستانه ورودی کابین نصب شود. علاوه بر آن کلیه شرایط ایمنی مطابق استانداردهای معتبر ملی و بین‌المللی رعایت شود.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۲۱ ریل‌های راهنمای آسانسور باید از جنس فولاد مخصوص بوده و استحکام و درستی انتخاب و نصب آنها توسط شرکت آسانسوری تضمین شده باشند.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۲۲ در موقع تحويل‌گیری آسانسور باید شناسنامه مربوطه به آسانسور نیز دریافت شود و در هر قرارداد نگهداری، این شناسنامه به رؤیت شرکت نگهدارنده برسد تا آخرین تغییرات اساسی در آسانسور به اطلاعات آن شناسنامه اضافه گردد. (نمونه شناسنامه مزبور در پیوست یک آمده است).

۲۳ - ۷ - ۲ - ۱۵ درهای خودکار آسانسور(ها) باید به وسیله‌ای مجهز شوند تا در حین بسته شدن، چنانچه مانعی در چهارچوب در باشد تشخیص داده و ضمن جلوگیری از بسته شدن به طور خودکار شروع به باز شدن نمایند و بعد از مدت چند ثانیه (معمولًاً ۴ ثانیه) توقف مجددًاً بسته شود.

۲۴ - ۷ - ۲ - ۱۵ دستگیرهای بر روی یکی از دیواره‌های کابین، ترجیحاً در عقب با سطحی صاف با فاصله‌ای حداقل ۲۰ میلی‌متر از دیواره و در ارتفاع ۹۰۰ میلی‌متر از کف کابین نصب شود.

۲۵ - ۷ - ۲ - ۱۵ وقتی که درب کابین و درب طبقات باز می‌شوند، حداقل شدت روشنایی بر روی دکمه‌های کنترل کابین و یا راهروها، نباید از ۵۰ لوکس کمتر باشد و این روشنایی باید دائمی باشد.

۲۶ - ۷ - ۲ - ۱۵ در آسانسورهای تختبر و آسانسورهای حمل بار، نصب یک یا دو ردیف ضربه‌گیر روی تمام دیواره‌های کابین الزامی است.

۲۷ - ۷ - ۲ - ۱۵ حداقل ارتفاع بالاترین دکمه‌ها و نشانگرهای کابین نباید بیش از ۱۸۰۰ میلی‌متر باشد. دکمه‌های نشان‌دهنده جهت، اندازه‌ای برابر ۱۸ میلی‌متر خواهند داشت. نشانگر قابل رؤیتی برای نشان دادن اینکه تقاضای مسافر ثبت شده روی دکمه‌ها با کنار آنها برای هر آسانسور باید وجود داشته باشد و پس از جواب دادن به‌این تقاضا باید خاموش شده یا تغییر رنگ دهد.

۲۸ - ۷ - ۲ - ۱۵ در کلیه طبقات به جز طبقه ورودی اصلی، یک علامت تصویری با طرح استاندارد شده در مجاورت هر دکمه آسانسور نصب شود که نشان می‌دهد که در موقع آتش‌سوزی از آسانسور استفاده نشود و راه پله خروجی و اضطراری را نشان دهد.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۲۹ اتصال زمین مناسبی برای سیستم برق آسانسور و همچنین سیستم همبندی برای هم‌ولتاژ کردن جهت ریل‌های آسانسور و قطعات فلزی ثابت آن، مطابق مفاد مقررات مبحث «طرح و اجرای تأسیسات برقی ساختمان‌ها» از مقررات ملی ساختمان در نظر گرفته شود.

۱۵ - ۲ - ۷ - ۳۰ در صورتی که ساختمان بهر دلیلی قبل از تکمیل سیستم آسانسور مورد بهره‌برداری قرار گیرد، باید تمام نقاط دسترسی به چاه و آسانسور و موتورخانه آسانسور در برابر خطر سقوط حفاظت شوند.

۱۵ - ۲ - ۸ - حفاظت در مقابل آتش

در اغلب آتش‌سوزی‌های ساختمان‌ها، آسانسورها می‌توانند نقش حیاتی در تخلیه ساختمان و نجات افراد داشته باشند در حالی که همیشه این پیغام در آسانسورها نصب می‌شود که از آسانسورها هنگام آتش‌سوزی استفاده نشود. هنگام وقوع حریق در تمام یا قسمتی از ساختمان مشکلات تخلیه خصوصاً برای سالمندان و بیماران پیش می‌آید. بهمین منظور توصیه می‌شود آسانسور در موقع آتش‌سوزی در اختیار افراد ذیصلاح یا آتش‌نشان‌ها قرار گیرد تا بتوانند با راندمان بیشتر، عملیات تخلیه را انجام دهند.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۱ رعایت مفاد مبحث سوم مقررات ملی ساختمان تحت عنوان «محافظت ساختمان‌ها در برابر حریق» لازم‌الاجرا می‌باشد.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۲ چاه آسانسور به عنوان یک کanal هوایی عمل می‌کند و لذا راهرو طبقات باید توسط درهای ضدگسترش حریق محفوظ گردد تا از نفوذ دود و آتش به چاه آسانسور و عمل نمودن چاه آسانسور به عنوان دودکش جلوگیری شود.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۳ کابل تغذیه برق برای آسانسور باید مستقل باشد تا چنانچه در اثر

آتش‌سوزی، اتصال برق منجر به عمل فیوزها یا کلیدهای حفاظتی دیگر گشته و سبب قطع مدار برق قسمت‌هایی از ساختمان شوند، سیستم برق آسانسور همچنان متصل و فعال باشد.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۴ در پایین‌ترین نقطه و یا در طبقه همکف داکت هوایی خاصی برای چاه آسانسور طراحی و ساخته شود تا در موقع آتش‌سوزی و نفوذ دود به چاه آسانسور تهویه هوای تازه از داکت ممکن باشد.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۵ داکت فوق باید به‌ نحوی محفوظ شود تا از ورود انسان و یا حیوانات به چاه آسانسور جلوگیری شود.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۶ در صورت الزام پیش‌بینی سیستم اعلام حریق در ساختمان توسط سایر مباحث مقررات ملی ساختمان یا ضوابط سازمان آتش‌نشانی و غیره، نصب دتکتورهای سیستم اعلام حریق در فضاهای موتورخانه آسانسور، چاه آسانسور، راهرو و ورودی به‌مotorخانه آسانسور و راهرو جلوی درب طبقات آسانسور الزامی است. حداکثر فاصله نصب افقی این دتکتورها از مرکز هر بازشو (مرکز در طبقات) آسانسور برابر $1/5$ متر خواهد بود. این دتکتورها از طریق تابلو کنترل (پانل کنترل) سیستم اعلام حریق به‌سیستم کنترل آسانسور مرتبط می‌گردند و در صورتی که حسگرهای فوق‌الذکر فعال شوند درب آسانسور نباید در هیچ‌یک از طبقات به‌جز طبقه‌ورودی یا طبقه از پیش‌تعریف شده باز شود. تمام آسانسورها باید به‌طبقه‌ای که توسط افراد مسئول ساختمان مشخص می‌شود منتقل شوند و قابلیت کنترل به‌صورت دستی (کلید آتش‌نشان) را دارا باشند.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۷ استفاده از هر نوع وسایل آتش‌نشانی در موتورخانه آسانسور به‌شرطی مجاز می‌باشد که خاص اطفای حریق ناشی از تجهیزات آسانسور باشد.

۱۵ - ۲ - ۸ - ۸ انبار کردن و یا گذاشتن هر نوع مواد قابل اشتعال و یا غیرقابل اشتعال در چاه آسانسور، موتورخانه و یا چاهک آسانسور ممنوع می‌باشد.

---

۹ - ۲ - ۱۵ در صورتی که دیوارهای چاه آسانسور از نظر مقاومت به آتش درجه‌بندی شده باشند، باید درهای لولایی همان درجه و درهای اتوماتیک حداقل نصف آن درجه‌بندی را دارا باشند.

۹ - ۲ - ۱۵ برق اضطراری

در صورتی که وجود برق اضطراری برای یک ساختمان ضروری باشد باید حداقل یک آسانسور از هر گروه آسانسور در ساختمان از برق اضطراری تغذیه گردد و این خط تغذیه باید بتواند هریک از آسانسورهای دیگر را به انتخاب تغذیه نماید. این سیستم باید به صورت خودکار فعال شود.

۱۵ - ۳ - پله برقی

۱۵ - ۳ - ۱ - کلیات

پله برقی(ها) وسیله‌ای جهت جابه‌جایی افراد در طبقات غیرهم‌سطح می‌باشد که نسبت به آسانسور حجم جابه‌جایی مسافر بیشتری را دارا می‌باشد و در اماکن عمومی نظیر فرودگاه‌ها، مترو، پایانه‌ها، ساختمان‌های تجاری، فروشگاه‌های بزرگ و ... به کار می‌رond.

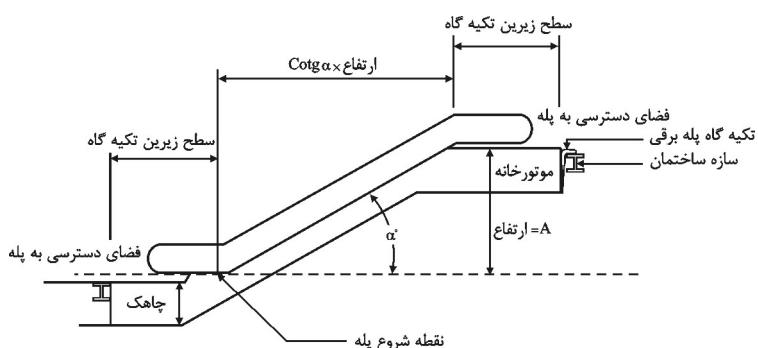
۱۵ - ۳ - ۲ - حدود و دامنه کار

۱۵ - ۳ - ۲ - ۱ این بخش شامل انتخاب موقعیت، تعداد، نوع، طراحی، اجرای مکان قرارگیری، بررسی مشخصات فنی و حفاظت‌ها و ایمنی پله‌برقی در ساختمان می‌باشد.

۱۵ - ۳ - ۲ - ۲ انواع پله برقی با پله‌های فلزی و تسممه‌ای که زاویه شیب آنها بین ۲۷ تا ۳۵ درجه می‌باشد شامل مقررات این بخش می‌باشند.

۱۵ - ۳ - ۳ تعاریف و اصطلاحات

پله برقی: وسیله‌ای است که در مسیر حرکت افراد پیاده جهت بالا یا پایین بردن آنها در دو طبقه غیرهم‌سطح به کار می‌رود و به‌وسیله پله یا تسمه که توسط نیروی محرکه برقی به حرکت درآورده می‌شود سبب جابه‌جایی افراد می‌گردد و شامل قطعات مکانیکی، الکتریکی و الکترونیکی می‌باشد، (شکل ۱۵ - ۳ - ۳ - ۱).

شکل ۱۵ - ۳ - ۱ طرح کلی پله برقی.

پله: به قسمتی از پله برقی گفته می‌شود که افراد روی آن می‌ایستند. معمولاً جنس آنها از آلومینیوم با سطح شیاردار در جهت حرکت است.

دستگیره: دستگیرهای از جنس لاستیک با الیاف مخصوص می‌باشد که متحرک بوده و سرعت آن با سرعت حرکت پله یکسان می‌باشد، افراد هنگام بالا رفتن یا پایین آمدن از آن استفاده می‌کنند.

زاویه شیب: شیب حداکثر زاویه‌ای است که پله یا تسمه نسبت به سطح افق می‌سازد.

سرعت نامی: سرعت خطی در جهت حرکت پله یا تسمه در هنگامی که باری روی آنها وجود ندارد.

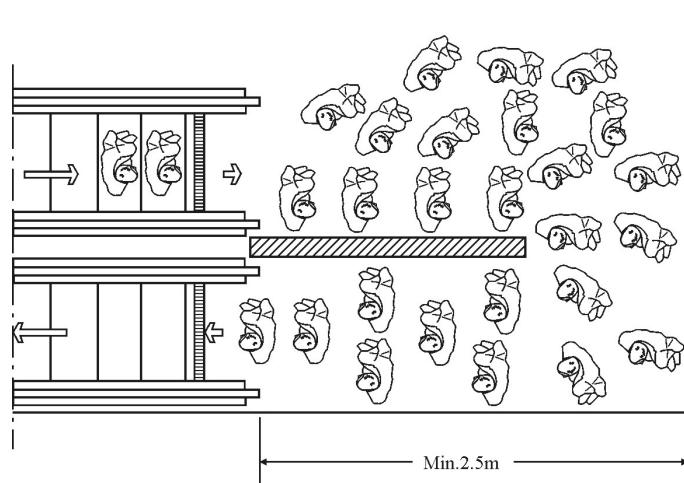
شانه ثابت: قطعه ثابتی در دو انتهای پله می‌باشد که دارای دندانه‌های متناسب با شیارهای روی پله یا تسمه می‌باشد و از ورود اشیا خارجی به داخل شیار پله جلوگیری می‌کند.

۱۵ - ۳ - ۴ - اطلاعات اولیه طراحی

مهندسين طراح باید با استفاده از اطلاعات زیر و اطلاعات تكمیلی اخذ شده از شرکت‌های معتبر سازنده نسبت به انتخاب نوع، تعدد، ظرفیت و مکان صحیح قرارگیری پله‌برقی (ها) اقدام نمایند و مسئولیت هرگونه اشتباهی درخصوص موارد ذکر شده به عهده آنان می‌باشد.

۱۵ - ۳ - ۴ - ۱ - پله برقی(ها) باید در محلی قرار گیرد که بیشترین تردد مسافرین از آنجا صورت بگیرد و بدون بروز اختشاش در مسیر حرکت عادی آن طبقه، افراد را به سطح بالاتر یا پایین‌تر منتقل نماید. در صورت ضرورت و عدم امکان رؤیت باید با علایم مناسبی افراد به سمت پله برقی (ها) هدایت شوند.

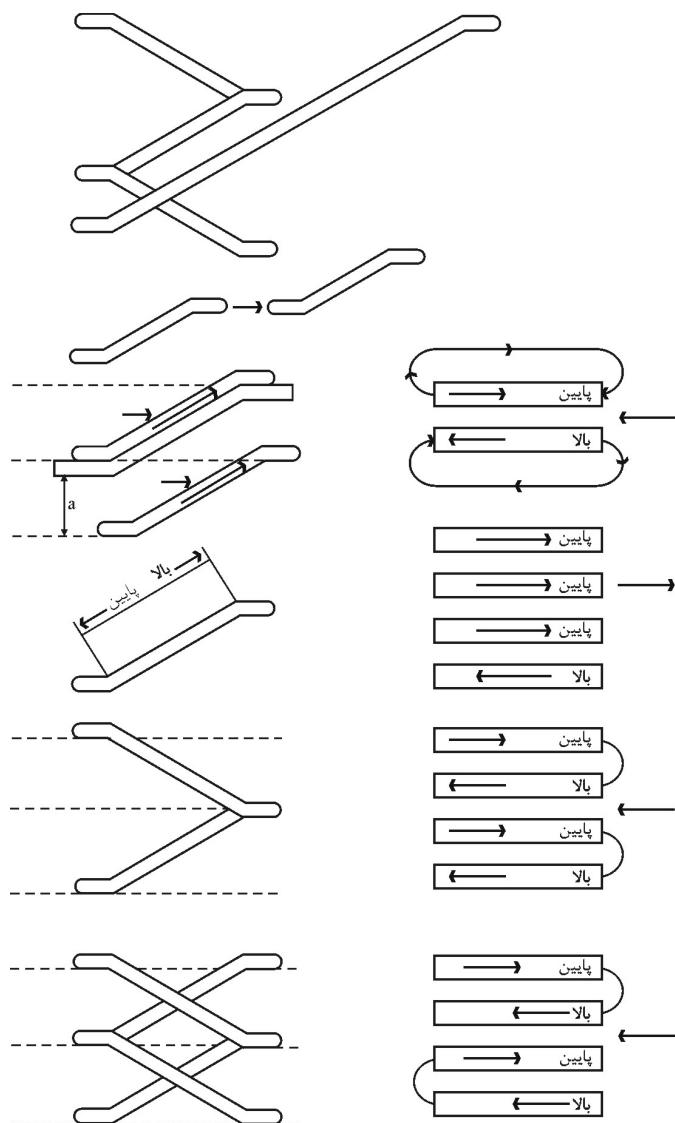
۱۵ - ۳ - ۴ - ۲ - در ابتدا و انتهای پله برقی فضای غیرمحصور مناسبی در نظر گرفته شود به نحوی که مسافرین به راحتی به مسیر حرکت خود ادامه داده و از ازدحام در قسمت ورودی و خروجی جلوگیری شود. حداقل عرض این فضا باید 0.75 متر از فاصله بین مرکز دو دستگیره بیشتر بوده و عمق آن از انتهای دستگیره حداقل 2.5 متر باشد، (شکل ۲-۴-۳-۱۵) در صورتی که عمق 2 متر باشد حداقل عرض باید دو برابر فاصله بین مرکز دو دستگیره باشد.

شکل ۲-۴-۳-۱۵ - فضای باز در ورودی یا خروجی پله برقی.

مبحث پانزدهم

شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۳ - ۱۵ نمونه‌هایی از آرایش پله‌برقی‌ها را نشان می‌دهد. مهندسین طراح با توجه به شرایط و موقعیت ساختمان می‌توانند هریک از این آرایش‌ها و یا هر آرایش دیگر را با رعایت بندهای این مقررات و مشورت شرکت‌های معتبر سازنده به کار گیرند.

شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۳ - آرایش‌های مختلف پله برقی.

۱۵ - ۳ - ۴ - ۴ در مکان‌های پرتردد نظیر مترو و پایانه‌های مسافری باید از پله‌های عریض استفاده نمود. پله برقی(های) این اماکن باید از نوع پرکار یا خیلی پرکار انتخاب شوند.

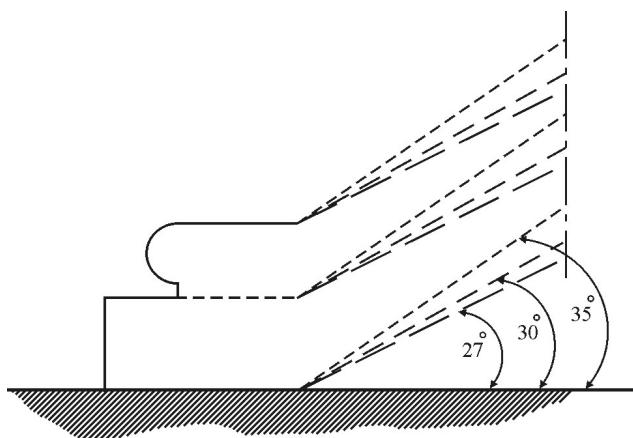
۱۵ - ۳ - ۴ - ۵ در صورتی که پله برقی(ها) در محیط روباز استفاده می‌شود باید از نوعی انتخاب شود که قابلیت کار در این محیط را دارا باشد.

۱۵ - ۳ - ۴ - ۶ اطراف منطقه باز طبقه فوقانی می‌بایستی به‌نحوی محصور گردد که امکان سقوط ناخواسته اشیا یا افراد، وجود نداشته باشد.

۱۵ - ۳ - ۴ - ۷ سرعت: حداکثر سرعت پله برقی در صورتی که زاویه شیب آن بیش از ۳۰ درجه نباشد $0/75$ متر بر ثانیه می‌باشد، در صورتی که زاویه شیب بین 30 تا 35 درجه باشد حداکثر سرعت نامی $0/5$ متر بر ثانیه می‌باشد.

۱۵ - ۳ - ۴ - ۸ حداقل فاصله قائم مجاز مابین نوک هر پله تا هر مانع فوقانی $2/30$ متر می‌باشد.

۱۵ - ۳ - ۴ - ۹ زاویه شیب: زاویه شیب پله برقی نباید از 30 درجه تجاوز نماید در صورتی که حداکثر ارتفاع پله 6 متر و حداکثر سرعت $0/5$ متر بر ثانیه باشد این زاویه تا 35 درجه قابل افزایش می‌باشد، (شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۹).

شکل ۱۵ - ۳ - ۴ - ۹ - زوایای شیب پله برقی.

۱۵ - ۳ - ۵ - ویژگی‌های سازه و نحوه انتخاب پله برقی

۱۵ - ۳ - ۵ - ۱ نیروهای استاتیکی و دینامیکی وارد شده از طرف پله برقی به سازه ساختمان و نیروی قابل تحمل قلاب‌های نصب پله برقی متناسب با عرض پله، ارتفاع، زاویه، نوع مصالح مورد استفاده توسط شرکت سازنده، متفاوت می‌باشد. لذا مهندسین طراح سازه باید پس از مشخص نمودن ارتفاع و زاویه و انتخاب عرض پله طبق بند ۱۵ - ۳ - ۵ - ۲، میزان نیروها و محل اثر آنها را از شرکت‌های معتبر سازنده پله برقی اخذ نموده و در محاسبه و طراحی سازه لحاظ نمایند.

۱۵ - ۳ - ۵ - ۲ ظرفیت جایه‌جایی افراد در ساعت از نظر تئوری از فرمول زیر به دست می‌آید (شکل ۱۵ - ۳ - ۵ - ۲). همچنین جدول (۱۵ - ۳ - ۵ - ۲) ظرفیت جایه‌جایی برای سرعت‌ها و عرض پله‌های معمول را نشان می‌دهد.

$$C_t = \frac{V \cdot 3600 \cdot k}{0.4} (P/h)$$

که در آن:

= تعداد افراد جابه‌جا شده در ساعت Ct

= سرعت حرکت پله (متر بر ثانیه) V

= ضریب متناسب با عرض پله K

= نفر در ساعت (P/h)

$K=1$

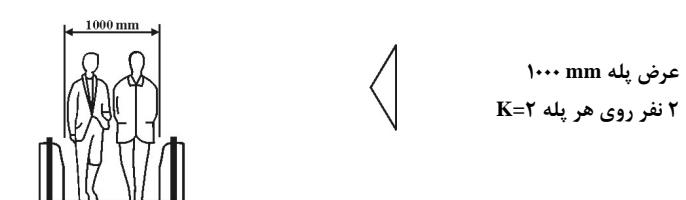
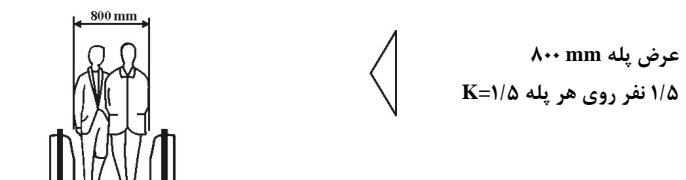
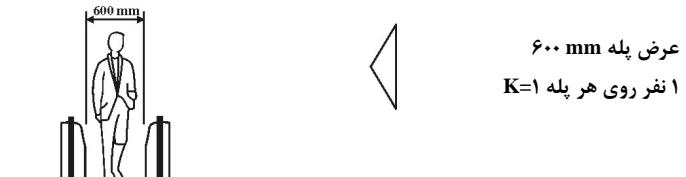
در صورتی که عرض پله 600 mm باشد: $1/\text{متر} \cdot 600\text{ mm} = 1/\text{متر} \cdot 0.6\text{ m} = 1/0.6 = 1.67$ نفر روی هر پله

$K=1/5$

در صورتی که عرض پله 800 mm باشد: $1/\text{متر} \cdot 800\text{ mm} = 1/\text{متر} \cdot 0.8\text{ m} = 1/0.8 = 1.25$ نفر روی هر پله

$K=2$

در صورتی که عرض پله 1000 mm باشد: $1/\text{متر} \cdot 1000\text{ mm} = 1/\text{متر} \cdot 1\text{ m} = 1/1 = 1$ نفر روی هر پله

شکل ۱۵ - ۳ - ۵ - ۲ - تعداد افراد روی هر پله متناسب با عرض آن (ضریب K) .

مبحث پانزدهم

جدول ۱۵-۳-۵-۲ ظرفیت جابه‌جایی پله برقی

سرعت نامی (متر بر ثانیه)			عرض پله (متر)
۰/۷۵	۰/۶۵	۰/۵	
۶۷۵۰ نفر در ساعت	۵۸۵۰ نفر در ساعت	۴۵۰۰ نفر در ساعت	۰/۶
۱۰۱۲۵ نفر در ساعت	۸۷۷۵ نفر در ساعت	۶۷۵۰ نفر در ساعت	۰/۸
۱۳۵۰۰ نفر در ساعت	۱۱۷۰۰ نفر در ساعت	۹۰۰۰ نفر در ساعت	۱

۱۵-۳-۵-۳ در طراحی محل نصب پله برقی باید پیش‌بینی‌های لازم جهت چاهک متناسب با نوع و ارتفاع پله برقی مدنظر قرار گیرد، ابعاد و ارتفاع چاهک مذکور طبق جدول‌های شرکت‌های سازنده پله برقی طراحی می‌گردد.

۱۵-۳-۶ تأثیرات پله برقی بر سازه ساختمان

۱۵-۳-۶-۱ نیروهای استاتیکی و دینامیکی ناشی از وزن و حرکت پله برقی باید در محاسبه و طراحی سازه ساختمان مورد نظر قرار گیرند.

۱۵-۳-۶-۲ تأثیرات دینامیکی ناشی از ارتعاش موتور پله برقی باید در محاسبه و طراحی سازه ساختمان و سازه نگهدارنده پله برقی در نظر گرفته شود.

۱۵-۳-۶-۳ رعایت ضوابط و مقررات مبحث ششم «بارهای وارد بر ساختمان» و سایر مباحث مقررات ملی ساختمان در ارتباط با محاسبه، طراحی و اجرای پله برقی الزامی است.

۱۵-۳-۷ مشخصات فنی پله برقی

۱۵-۳-۷-۱ پله برقی باید قابلیت حرکت در دو جهت پایین و بالا را داشته باشد. تغییر جهت حرکت پس از تخلیه کامل افراد به عهده تکنسین مقیم و مسئول پله برقی می‌باشد. جهت حرکت نباید توسط مسافرین قابل تغییر باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۲ باید حداقل ۲ و حداکثر ۴ پله تخت در ورودی و خروجی پله برقی جهت تسهیل پیاده شدن افراد پیش‌بینی گردد. در صورتی که ارتفاع پله برقی بیش از ۶ متر باشد تعییه ۳ پله تخت در ورودی و خروجی پله برقی الزامی است.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۳ نرده‌های پله برقی باید در دو طرف وجود داشته باشند. جنس دیواره‌های آنها معمولاً فلز است در صورتی که جنس این دیواره‌ها شیشه باشد باید از نوع شیشه ایمنی با مقاومت مکانیکی کافی و حداقل ۶ میلی‌متر ضخامت باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۱ نرده‌های هر دو طرف باید پس از رسیدن به سطح افقی طبقات حداقل ۳۰۰ میلی‌متر ادامه یابند.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۴ شانه ثابت فلزی قابل تنظیم، با دندانه‌های متناسب با شکل دندانه‌های پله یا تسمه در قسمت ورودی و خروجی به صورت ثابت باید نصب گردد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۵ دستگیره روی نرده‌های دو طرف پله باید متحرک و هم‌جهت حرکت پله بوده و سرعت حرکت آن برابر سرعت حرکت پله با رهاداری حداکثر $2 \pm$ درصد باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۶ فاصله بین کناره‌های خارجی دستگیره و دیواره یا مانع اطراف (در صورت وجود) باید کمتر از ۸۰ میلی‌متر باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۷ فاصله بین پله‌ها و یا فاصله بین پله‌ها و حفاظ کناری آنها باید بیش از ۵ میلی‌متر باشد.

۱۵ - ۳ - ۷ - ۸ در مکان‌های کم‌ترافیک جهت صرفه‌جویی انرژی و جلوگیری از استهلاک پله برقی صفحه مسطحی در جلوی ورودی یا خروجی آن تعییه گردد که کلیه

افراد هنگام ورود و خروج از روی آن عبور می‌کنند. در زیر این صفحه احساسگرهای قابل تنظیمی نصب می‌شود که اگر زمان معینی (معمولًاً قبل تنظیم ۱۰ ثانیه تا ۱۰ دقیقه) فردی از روی آن عبور ننماید حرکت پله بهصورت خودکار متوقف می‌شود. برای حرکت مجدد کافی است فردی با وزن ۱۵ کیلوگرم از روی آن عبور ننماید. در بعضی از انواع پله برقی بهجای این صفحه از چشم الکترونیکی استفاده می‌شود.

۱۵-۳-۸ حفاظت‌های فنی و ایمنی

۱-۳-۸-۱ گوشه زیر سقف طبقه فوقانی و پله برقی محافظت نصب گردد.

۲-۳-۸-۱۵ قبلاً از راهاندازی پله برقی(ها) نسبت به عملکرد کلیه سیستم‌های ایمنی باید اطمینان حاصل نمود.

۳-۳-۸-۱۵ در محل ورود و خروج دستگیره به نرده‌های دوطرف پله باید محافظت دست یا انگشت یا اشیای خارجی تعییه نمود.

۴-۳-۸-۱۵ پله برقی باید به سیستم ترمز مطابق با استانداردهای ملی پله برقی (در صورت وجود) یا استانداردهای معتبر بین‌المللی مجهز باشد و در صورت بروز هرگونه خطای برقی، ترمز پله برقی باید فعال گردد و بهصورت آرام حرکت پله را بهطور خودکار متوقف نماید.

۵-۳-۸-۱۵ کنترل کننده مکانیکی سرعت (گاورنر) جهت تشخیص از دیاد یا کاهش سرعت مجاز باید در ساختار پله برقی پیش‌بینی گردد.

۶-۳-۸-۱۵ جهت توقف اضطراری حرکت پله برقی دکمه قرمز رنگ قابل روئیتی در گوشه پایین سمت راست ورودی و خروجی پله برقی باید نصب گردد.

۱۵ - ۳ - ۸ - ۷ در هنگام شکستن پله، گیر کردن مانعی بین پله‌ها یا بین پله‌ها و صفحه شانه‌ای و پاره شدن زنجیر اتصال پله‌ها به هم دیگر باید به وسیله احساسگرهای جداگانه حرکت پله متوقف گردد.

۱۵ - ۳ - ۸ - ۸ عرض شیار هر پله از ۵ تا ۷ میلی‌متر و عمق آن از ۱۰ میلی‌متر نباید کمتر باشد. سطح پله باید مانع لیز خوردن افراد شود.

۱۵ - ۳ - ۸ - ۹ حداکثر ارتفاع هر پله $0/24$ متر و حداکثر عمق $0/38$ متر می‌باشد.

۱۵ - ۳ - ۸ - ۱۰ سرتاسر اجزای پله برقی باید در کلیه ساعات کارکرد با روشنایی یکنواخت بیش از ۵۴ لوکس روشن شود.

۱۵ - ۳ - ۸ - ۱۱ در سطح ورودی و خروجی پله برقی باید تابلوهای قابل رؤیت و مقاومی حاوی نکات ایمنی و هشداردهنده زیر نصب شوند:

- الف - توجه
- ب - مخصوص عبور افراد
- پ - مواطبه کودکان خود باشید.
- ت - دستگیره‌ها را بگیرید.
- ث - به کناره‌ها تکیه نکنید.

۱۵ - ۳ - ۸ - ۱۲ تمام فضاهای پله برقی که نیاز به بازارسی یا تعمیر دارند باید دارای درهایی باشند که در شرایط عادی بسته باشند.

۱۵ - ۳ - ۹ - حفاظت در مقابل آتش

۱۵ - ۳ - ۹ - ۱ رعایت مقررات مبحث سوم مقررات ملی ساختمان - حفاظت ساختمان در مقابل حریق علاوه بر رعایت مقررات این بخش الزامی می‌باشد.

۱۵-۳-۹-۲ کناره‌ها و زیرمهاری‌های اصلی پله برقی باید از مواد مقاوم به حریق ساخته شوند.

یادآوری: برای جلوگیری از نفوذ شعله‌های آتش یا دود می‌توان در نقاط باز دو طبقه درهایی را تعبیه نمود. در این صورت باید این درها بهنحوی ساخته شوند که بهممض رسیدن مسافران به راحتی به هر دو طرف قابل باز شدن باشند.

۱۵-۳-۹-۳ در صورت وجود درهای ضدحریق موضوع یادآوری فوق، قبل از روشن شدن پله برقی، مسئول مربوطه باید از قفل نبودن این درها اطمینان حاصل نماید.

۱۵-۳-۹-۴ در صورتی که سیستم اعلام حریق در اطراف پله برقی تعبیه شده باشد توصیه می‌گردد بهنحوی به سیستم کنترل پله برقی مرتبط باشد که هنگام عملکرد آنها، پله برقی‌های همجهت با ورود افراد به ساختمان متوقف شده و در صورت صلاح‌دید مسئولان آتش‌نشانی «پس از خروج کامل افراد از پله برقی‌ها»، کلیه پله‌ها توسط افراد مسئول در جهت تخلیه افراد از ساختمان تغییر جهت داده و حرکت نمایند.

۱۵-۳-۱۰-۱۵ تحویل‌گیری و نگهداری

۱۵-۳-۱۰-۱ پله برقی‌ها باید مطابق ضوابط استاندارد ملی ایران (در صورت وجود) و استانداردهای معتبر بین‌المللی ساخته شده باشند.

۱۵-۳-۱۰-۲ مسئولیت کارکرد صحیح، ایمن و مداوم پله برقی(ها) پس از نصب و راهاندازی به عهده شرکت سازنده یا پیمانکار فروشنده آن می‌باشد، ولی مهندسین یا مسئولین بهره‌برداری یا کارفرما باید طبق مفاد این مقررات و سایر موارد ایمنی و فنی مندرج در مشخصات فروشنده، پله برقی را تحویل بگیرند و در این زمینه مسئولیت دارند.

۱۵-۳-۱۰-۳ در صورتی که هریک از موارد مندرج در این مقررات توسط فروشنده یا

شرکت سازنده پله برقی و یا موارد ساختمانی رعایت نشده باشد تحویل‌گیری پله برقی غیرقابل قبول است.

۱۵ - ۳ - ۱۰ - ۴ پس از تحویل‌گیری پله برقی، نگهداری و سرویس‌های منظم آن باید به‌عهده شرکت‌های ذیصلاح گذاشته شود. هرگونه اشکال ناشی از عدم سرویس به‌عهده نگهدارنده می‌باشد و در صورت عدم عقد قرارداد نگهداری، مسئولیت به‌عهده مسئولین ساختمان یا نمایندگان قانونی آنها می‌باشد.

۱۵ - ۴ - پیاده‌رو متحرک

۱۵ - ۴ - ۱ - کلیات

پیاده‌رو(های) متحرک وسیله‌ای جهت انتقال افراد در سطوح هم‌تراز یا اختلاف ارتفاع کم می‌باشند، سهولت انتقال افراد پیاده همراه با کودک یا چرخ‌های دستی خرید یا انتقال افراد ناتوان با صندلی چرخدار یا بدون آن، هدایت افراد به مکان‌های خاص در فروشگاه‌ها و نمایشگاه‌ها از مزایای این وسائل می‌باشد. پیاده‌رو(های) متحرک در فرودگاه‌ها، پایانه‌های مسافری، پارکینگ‌های خودرو، فروشگاه‌ها، نمایشگاه‌ها، اماكن دیدنی و زیارتی و ... کاربرد دارد.

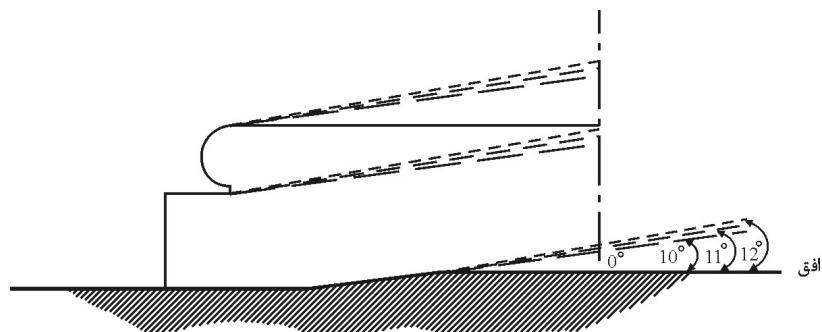
۱۵ - ۴ - ۲ - حدود و دامنه کار

۱۵ - ۴ - ۲ - ۱ - اطلاعات اولیه طراحی: مهندسین طراح باید با استفاده از اطلاعات مندرج در بند ۱۵ - ۳ - ۴ و اطلاعات تکمیلی اخذ شده از شرکت‌های معتبر سازنده نسبت به انتخاب نوع، تعداد، ظرفیت و مکان صحیح قرارگیری پیاده‌رو(های) متحرک اقدام نمایند و مسئولیت هرگونه اشتباہی درخصوص موارد ذکر شده به‌عهده آنان می‌باشد.

۲ - ۴ - ۱۵ انواع پیاده‌رو متحرک که قابلیت انتقال افراد پیاده را داشته باشد شامل این بخش از مقررات می‌باشد که علاوه بر رعایت کلیه مقررات مندرج در بخش ۳ - ۱۵ درخصوص پله برقی، رعایت بندهای زیر برای پیاده‌روهای متحرک الزامی است.

۳ - ۴ - ۱۵ زاویه شیب

زاویه شیب پیاده‌رو متحرک حداقل ۱۲ درجه نسبت به سطح افق می‌باشد (شکل ۳ - ۴ - ۱۵).

شکل ۳ - ۴ - ۳ زوایای شیب پیاده‌روهای متحرک.

۴ - ۴ - ۱۵ محاسبه ظرفیت جابه‌جایی افراد در پیاده‌رو (های) متحرک از فرمول مندرج در بند ۱۵ - ۳ - ۵ - ۲ به دست می‌آید. ضریب K در صورتی که عرض پیاده‌رو متحرک $1/20$ متر باشد، $2/5$ می‌باشد.

۴ - ۴ - ۱۵ سرعت نامی پیاده‌رو متحرک در ورودی و خروجی آن حداقل $0/75$ متر بر ثانیه می‌باشد.

۴ - ۴ - ۱ - ۱ تحت شرایط خاصی سرعت نامی در ورودی و خروجی تا $0/9$ متر بر ثانیه قابل افزایش است در این صورت نباید عرض پیاده‌رو متحرک از $1/10$ متر بیشتر باشد.

۱۵ - ۴ - ۶ در صورتی که زاویه شیب بیش از ۶ درجه باشد، پیاده‌رو متحرک باید در سطح فوقانی حرکت حداقل مسافت $4/4 \cdot 0$ متر را با زاویه شیب کمتر از ۶ درجه طی نماید. در صورتی که سرعت طبق مقررات بند ۱۵ - ۴ - ۵ - ۱ باشد این مسافت حداقل به $1/6$ متر افزایش می‌یابد.

پیوست ۱

نمونه اطلاعات فنی آسانسور

نمونه شناسنامه اطلاعاتی (فنی) آسانسور

نوع آسانسور

تختبر باربر مسافربر
..... نوع دیگر: .....
..... طرفیت: ..... کیلوگرم ..... نفر.
..... سرعت: .....
..... تعداد طبقات: ..... شماره طبقات: ..... تعداد بازشو: .....

نوع کنترل سرعت

VVVF ACVV دوسرعته
..... سایر موارد: .....
..... طول مسیر حرکت: ..... متر
..... سیستم آویز: ..... ۲:۱ ۱:۱ ..... نوع دیگر: .....

کابین: عرض ..... میلی متر ..... عمق: ..... متر
ارتفاع: ..... میلی متر
نوع درب کابین: ..... سیستم ایمنی درب کابین: .....
روشنایی کابین: ..... نحوه اعلام خطر: .....
تجهیزات داخل چاه: ریل کابین: .....
ریل وزنه: ..... تعداد ریل ها: .....
سیم بکسل: نوع و نحوه بافت: ..... نام کارخانه و کشور سازنده: .....
تعداد رشته: ..... طول هر رشته: .....
تراول کابل: نام کارخانه و کشور سازنده: ..... طول و تعداد رشته: .....

مبحث پانزدهم

مشخصات کادر وزنه و وزنه‌های تعادل:

مشخصات و نوع ضربه‌گیر کابین:

مشخصات و نوع وزنه تعادل:

تجهیزات برقی و ایمنی: نام و کشور سازنده سیستم محرکه: ..... ولتاژ: ..... ولت

تعداد فاز: ..... قدرت: ..... کیلووات

نوع و تعداد فاز فن: ..... ولتاژ فن: ..... ولت

شماره سریال: ..... نام کشور سازنده گیربکس (در صورت وجود): .....

نوع گیربکس (در صورت وجود): ..... شماره سریال: .....

نوع ترمز موتور گیربکس: ..... ولتاژ: ..... ولت

مشخصات تابلوی فرمان: رله‌ای

سایر انواع: .....

ذکر کلیه حفاظت‌های تابلو: .....

مشخصات فنی تابلو: .....

گاورنر: نام و کشور سازنده: ..... شماره سریال: .....

نوع سوییج ایمنی: .....

فلکه و وزنه گاورنر: وزن: ..... کیلوگرم - نوع سوییج ایمنی: .....

پاراشوت: نام و کشور سازنده: ..... نوع پاراشوت: .....

شماره سریال: ..... نوع سوییج ایمنی: .....

درب‌های طبقات: نوع درب .....

باششوی درب: چپ راست بالا موارد دیگر: .....

عرض: ..... میلی‌متر - ارتفاع ..... میلی‌متر

چاه آسانسور:

ابعاد: عرض: ..... میلی‌متر - عمق: ..... میلی‌متر

ارتفاع چاهک: ..... میلی‌متر - ارتفاع اورهد (بالاسری): ..... میلی‌متر

محل دریچه‌های اضطراری یا بازرگانی: .....

موتورخانه: بالا کنار پایین - کنار پایین - زیر داخل چاه سایر انواع

ابعاد موتورخانه: عرض: ..... میلی‌متر - عمق: ..... میلی‌متر

ارتفاع از کف: ..... میلی‌متر - ارتفاع از کف استقرار موتور گیربکس (در صورت وجود) ..... میلی‌متر

پیوست ۲

جدول‌های ابعادی آسانسور

پیوست ۲: جدول‌های ابعادی آسانسور

در این قسمت ابعاد پیشنهادی چاه، چاهک، موتورخانه و کابین آسانسور ذکر گردیده است. این جدول مربوط به آسانسورهای ساختمان‌های دسته اول تا چهارم و آسانسورهای حمل خودرو می‌باشد.

توضیحات: این جدول‌های ابعاد برخی از آسانسورها تا سرعت ۲/۵ متر بر ثانیه را پیشنهاد می‌دهد. ابعاد مربوط به سرعت‌های بالاتر و انواع دیگر آسانسورها باید از شرکت‌ها و مشاورین صاحب صلاحیت اخذ گردد. سرعت ۰/۴ متر بر ثانیه فقط برای آسانسورهای هیدرولیک و سرعت‌های ۱/۶ و ۲/۵ متر بر ثانیه فقط برای آسانسورهای کششی الکتریکی به کار می‌رود.

آسانسورهای ۳۷۵، ۳۰۰ و ۴۵۰ کیلوگرم فقط برای انتقال عادی مسافرین به کار می‌رود. ظرفیت ۶۰۰ کیلوگرم برای جابه‌جایی افراد با صندلی چرخدار و آسانسور ۱۰۰۰ کیلوگرم در ساختمان‌های مسکونی و بیمارستان‌ها برای حمل برانکارد با دسته‌های قابل جدا شدن کاربرد دارد.

آسانسورهای ۲۰۰۰ و ۱۶۰۰ کیلوگرم برای حمل تخت‌های بیمارستانی در مراکز بیمارستانی و درمانی به کار می‌رود و ظرفیت ۲۵۰۰ کیلوگرم برای حمل تخت بیمارستانی به همراه مسافرین و وسایل پزشکی کاربرد دارد.

آسانسورهای کنار هم دارای چاه مشترک

الف - عرض کل چاه مشترک برابر با مجموع عرض چاه‌های هر آسانسور به علاوه ضخامت دیوارهای سازه‌ها یا جداکننده است.

ب - ارتفاع چاهک برابر با ارتفاع سریعترین آسانسور موجود در چاه مشترک می‌باشد.

ج - حداقل ارتفاع کف آخرین توقف تا زیر سقف موتورخانه (بالاسری) برابر با ارتفاع بالاسری برای سریعترین آسانسور موجود در چاه مشترک می‌باشد.

مبحث پانزدهم

جدول ۱ - آسانسورهای مسافربر - ابعاد مفید - ساختمانهای مسکونی (دسته دوم)

ساختمان‌های مسکونی (دسته دوم)					ظرفیت به کیلوگرم
۱۰۰۰	۶۰۰	۴۵۰	۳۷۵	۳۰۰	
۱۳ نفره	۸ نفره	۶ نفره	۵ نفره	۴ نفره	ظرفیت به نفر
۱۱۰۰				۹۰۰	عرض b1 (میلی‌متر)
۲۱۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰۰		۱۰۰۰	عمق d1 (میلی‌متر)
		۲۲۰۰			ارتفاع (میلی‌متر)
۸۰۰				۷۰۰	عرض b2 (میلی‌متر)
	۲۰۰۰				ارتفاع h3 (میلی‌متر)
نیمه‌اتوماتیک (*) اتوماتیک کشویی (*) یا اتوماتیک از وسط بازشو (**)					نوع بازشو
۱۶۰۰				۱۴۰۰	(*) عرض b3 (میلی‌متر)
۱۸۰۰					(**) عرض b3 (میلی‌متر)
۲۶۰۰	۱۹۰۰	۱۷۰۰		۱۶۰۰	عمق d2 (میلی‌متر)
۱۴۰۰					تا ۰/۴ متر بر ثانیه
۱۶۰۰					تا ۰/۶۳ متر بر ثانیه
۲۲۰۰					تا ۱/۰ متر بر ثانیه
۳۶۰۰					تا ۱/۶ متر بر ثانیه
۳۷۰۰					تا ۱/۰ متر بر ثانیه
۳۸۰۰					تا ۱/۶ متر بر ثانیه
۵۰۰۰					تا ۲/۵ متر بر ثانیه
۲۰۰۰					تا ۰/۴ متر بر ثانیه
۲۰۰۰					تا ۰/۶۳ متر بر ثانیه
۲۰۰۰					تا ۱/۰ متر بر ثانیه
۲۰۰۰					تا ۱/۶ متر بر ثانیه
۲۴۰۰		۲۲۰۰		۱۶۰۰	عرض b4 (میلی‌متر)
۴۲۰۰	۳۷۰۰	۳۲۰۰		۳۰۰۰	عمق d4 (میلی‌متر)
	۲۰۰۰				ارتفاع h2 (میلی‌متر)
۲۴۰۰		۲۲۰۰			عرض b4 (میلی‌متر)
۴۲۰۰	۳۷۰۰	۳۲۰۰			عمق d4 (میلی‌متر)
	۲۰۰۰				ارتفاع h2 (میلی‌متر)
۲۸۰۰					عرض b4 (میلی‌متر)
۴۲۰۰	۳۷۰۰				عمق d4 (میلی‌متر)
۲۶۰۰					ارتفاع h2 (میلی‌متر)

پیوست ۲: جدول‌های ابعادی آسانسور

جدول ۲ – آسانسورهای مسافربر – ابعاد مفید – ساختمان‌های دسته سوم و چهارم (بهجز بیمارستان‌ها)

ساختمان‌های دسته سوم و چهارم					ظرفیت به کیلوگرم
۱۶۰۰	۱۲۰۰	۱۰۰۰	۷۵۰	۶۰۰	
نفره ۲۱	نفره ۱۶	نفره ۱۳	نفره ۱۰	نفره ۸	ظرفیت به نفر ^(۱)
۱۹۵۰	۱۶۰۰	۱۳۵۰	۱۱۰۰		عرض b1 (میلی‌متر)
۱۷۵۰	۱۴۰۰				عمق d1 (میلی‌متر)
۲۳۰۰	۲۲۰۰				ارتفاع (میلی‌متر)
۱۱۰۰	۸۰۰				عرض b2 (میلی‌متر)
۲۱۰۰	۲۰۰۰				ارتفاع h3 (میلی‌متر)
نوع بازشو (**) – از وسط بازشو (*)					نوع بازشو
۲۴۰۰	۲۱۰۰	۱۸۰۰	۱۶۰۰		ابعاد چاه (میلی‌متر)
۲۶۰۰	۲۴۰۰	۱۹۰۰	۱۸۰۰		(**) عرض b3 (میلی‌متر)
۲۴۰۰	۲۱۰۰	۱۹۰۰			عمق d2 (میلی‌متر)
۱۶۰۰	۱۴۰۰				ارتفاع چاهک پایین آسانسور d3 (میلی‌متر)
۱۶۰۰	۱۶۰۰				تا ۰/۴ متر بر ثانیه
					تا ۰/۶۳ متر بر ثانیه
					تا ۱/۰ متر بر ثانیه
					تا ۱/۶ متر بر ثانیه
					تا ۲/۵ متر بر ثانیه
					تا ۰/۴ متر بر ثانیه
					تا ۰/۶۳ متر بر ثانیه
					تا ۱/۰ متر بر ثانیه
					تا ۱/۶ متر بر ثانیه
۵۴۰۰	۵۲۰۰	۵۰۰۰			تا ۲/۵ متر بر ثانیه
					عرض b4 (میلی‌متر)
					عمق d4 (میلی‌متر)
					ارتفاع h2 (میلی‌متر)
۳۲۰۰		۲۵۰۰			عرض b4 (میلی‌متر)
۵۵۰۰	۴۹۰۰	۳۷۰۰			عمق d4 (میلی‌متر)
۲۸۰۰	۲۴۰۰	۲۲۰۰			ارتفاع h2 (میلی‌متر)
۳۲۰۰	۴۲۰۰				عرض b4 (میلی‌متر)
	۴۹۰۰				عمق d4 (میلی‌متر)
	۲۸۰۰				ارتفاع h2 (میلی‌متر)

(۱) درصورتی که بیش از یک دستگاه آسانسور مورد نیاز باشد، به شرط تأمین حداقل یک دستگاه آسانسور با مشخصات اشاره شده در جدول فوق و متناسب با محاسبات ترافیکی، می‌توان آسانسور ۴ و ۶ نفره براساس جدول شماره ۱ نیز نصب نمود.

مبحث پانزدهم

جدول ۳ - آسانسورهای بیمارستانی - ابعاد مفید

تخت بر			برانکاردبر	ظرفیت به کیلوگرم	
۲۵۰۰	۲۰۰۰	۱۶۰۰	۱۰۰۰	کابین	عرض b1 (میلی‌متر)
۱۸۰۰	۱۵۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰۰		عمق d1 (میلی‌متر)
۲۷۰۰		۲۴۰۰	۲۱۰۰		ارتفاع (میلی‌متر)
۲۳۰۰			۲۲۰۰		عرض b2 (میلی‌متر)
۱۳۰۰			۹۰۰		ارتفاع h3 (میلی‌متر)
۲۱۰۰			۲۰۰۰		نوع بازشو
تسلسکویی (*) - از وسط بازشو (***)					
۲۷۰۰	۲۴۰۰		۱۸۰۰		عرض b3 (میلی‌متر)
۲۹۰۰			۲۰۰۰		(**) عرض b3 (میلی‌متر)
۳۳۰۰	۳۰۰۰		۲۶۰۰		عمق d2 (میلی‌متر)
۱۸۰۰	۱۶۰۰		۱۵۰۰	ارتفاع چاهک پایین آسانسور d3 (میلی‌متر)	تا ۱/۶۳ متر بر ثانیه
۱۹۰۰	۱۷۰۰		۱۶۰۰		تا ۱/۰ متر بر ثانیه
۲۱۰۰	۱۹۰۰		۱۸۰۰		تا ۱/۶ متر بر ثانیه
۲۵۰۰			۲۴۰۰		تا ۲/۵ متر بر ثانیه
۴۶۰۰	۴۴۰۰		۴۲۰۰	حداقل ارتفاع کف آخرین طبقه تا زیر سقف چاهک (بالاسری) h1 (میلی‌متر)	تا ۱/۶۳ متر بر ثانیه
		تا ۱/۰ متر بر ثانیه			
		تا ۱/۶ متر بر ثانیه			
۵۶۰۰	۵۴۰۰		۵۲۰۰	ابعاد اتاق موتورخانه	تا ۲/۵ متر بر ثانیه
			۲۲۰۰		عرض b4 (میلی‌متر)
۵۸۰۰	۵۵۰۰		۴۲۰۰		عمق d4 (میلی‌متر)
۲۸۰۰			۲۲۰۰		ارتفاع h2 (میلی‌متر)

پیوست ۲: جدول‌های ابعادی آسانسور

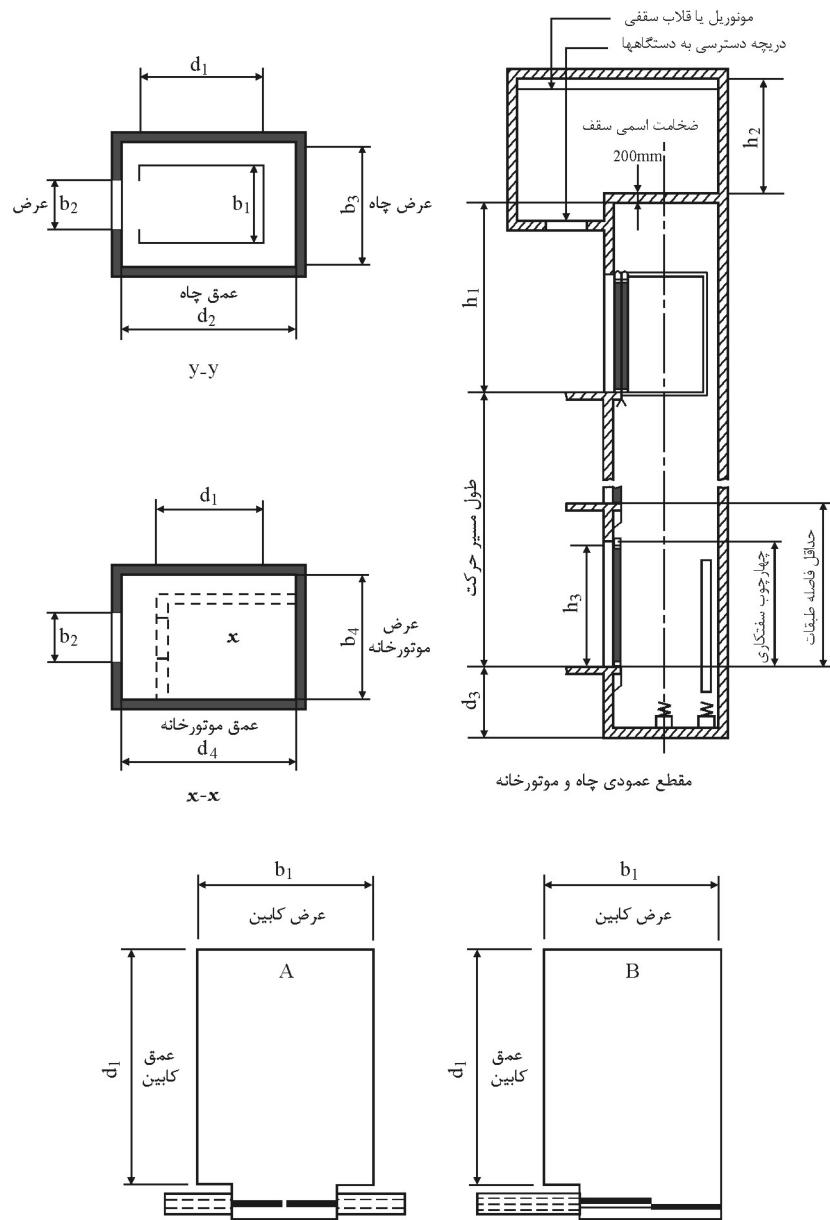
جدول ۴ – آسانسورهای خودروبر – ابعاد مفید

ظرفیت به کیلوگرم		
۴۰۰۰	۳۰۰۰	
۳۰۰۰	۲۵۰۰	عرض b1 (میلی‌متر)
۶۰۰۰	۵۵۰۰	عمق d1 (میلی‌متر)
۲۲۰۰		ارتفاع (میلی‌متر)
۳۰۰۰	۲۵۰۰	عرض b2 (میلی‌متر)
۲۲۰۰		ارتفاع h3 (میلی‌متر)
تلسکوبی - سانترال (۶ لنگه)		نوع بازشو
۴۲۰۰	۳۷۰۰	عرض b3 (میلی‌متر)
۶۹۰۰	۶۴۰۰	عمق d2 (میلی‌متر)
۲۵۰۰ تا ۱۵۰۰	۱۵۰۰ تا ۶۳۰	ارتفاع چاهک پایین آسانسور (میلی‌متر) d3
۴۷۵۰	۴۷۵۰	حداصل ارتفاع آخرین طبقه تا تا
۳۷۵۰	۳۷۵۰	زیر سقف چاه (بالاسری)
۲۰۰۰		ارتفاع چاه (میلی‌متر) h1
۲۰۰۰		ابعاد اتاق موتورخانه
۲۰۰۰		آسانسورهای هیدرولیکی
۲۰۰۰		(میلی‌متر)
۴۲۰۰	۳۷۰۰	ابعاد اتاق موتورخانه
۶۹۰۰	۶۴۰۰	آسانسورهای الکتریکی با
۲۰۰۰		سرعت ۶۳۰ متر بر ثانیه

۱ - در صورتی که در ساختمان تنها یک دستگاه آسانسور خودروبر در نظر گرفته شود می‌بایست از جدول ابعاد آسانسور ظرفیت ۴۰۰۰ کیلوگرم استفاده گردد.

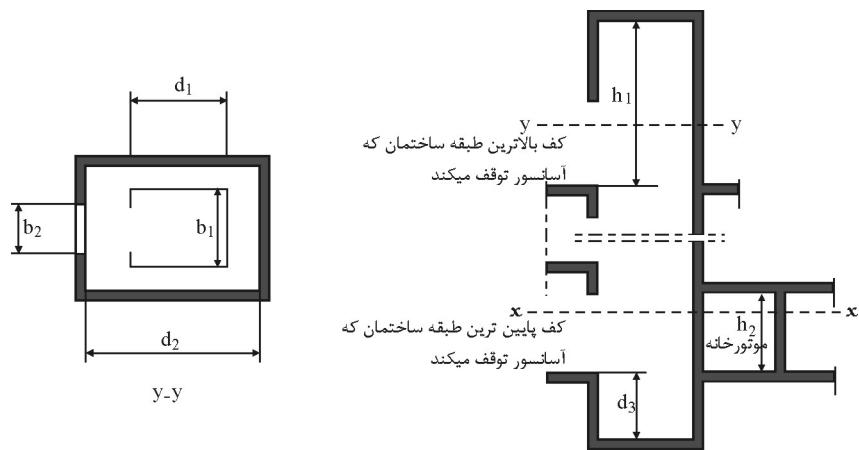
۲ - در صورتی که در ساختمان بیش از یک دستگاه آسانسور خودروبر تعییه شده باشد، حداصل یکی از آنها از جدول ابعاد آسانسور ظرفیت ۴۰۰۰ کیلوگرم و برای دیگری می‌تواند از جدول آسانسور ظرفیت ۳۰۰۰ کیلوگرم عالیم هشداردهنده ابعاد و نوع ماشین قابل استفاده نصب گردد.

مبحث پانزدهم

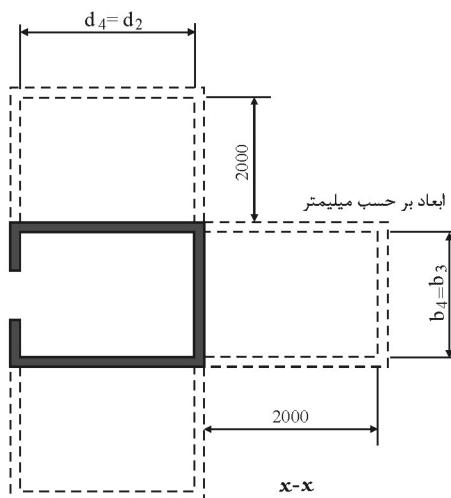

شکل ۱ آسانسورهای الکتریکی.

پیوست ۲: جدول‌های ابعادی آسانسور

قطعه عمودی چاه و موتورخانه

شکل ۲ آسانسورهای هیدرولیکی.

پیوست ۳

نحوه محاسبه تعداد و ظرفیت آسانسورها

مقدمه

انتخاب ظرفیت و تعداد آسانسور یک تصمیم اساسی در طراحی ساختمان است و هرگونه اشتباهی ممکن است منجر به کاهش رضایت مسافرین به علت زمان‌های طولانی انتظار گردد و یا فضای مفید از ساختمان را بهدر دهد که نتیجه هر دو، ضرر اقتصادی است. مسئولیت تعیین ظرفیت و تعداد آسانسور با مهندس طراح است و طراح شخصاً و یا توسط مشاورین، آسانسور(های) مناسب را باید پیش‌بینی نماید. با توجه به پیشرفت سریع تکنولوژی مخصوصاً در مبحث الکترونیک توصیه می‌شود که در محاسبات ترافیک از مشاورین متخصص در این زمینه استفاده شود.

۱ - هدف و زمینه کاربرد

آنچه در قسمت‌های بعدی این پیوست آمده است توصیه‌هایی درخصوص انتخاب آسانسور در ساختمان‌های مسکونی می‌باشد که بر مبنای ISO4190/6 تدوین گردیده است. با استفاده از این مقررات تعداد و مشخصات آسانسورها در طراحی مقدماتی ساختمان‌های مسکونی معین می‌گردد.

سه سطح کیفی برای سرویس‌دهی مطلوب مبتنی بر زمان انتظار ۶۰، ۸۰ و ۱۰۰ ثانیه در طبقه اصلی ساختمان تعیین و به شرح ذیل مشخص شده‌اند. منظور از زمان انتظار فاصله زمانی فشردن دکمه احضار آسانسور در طبقه اصلی تا رسیدن کابین به آن طبقه است.

- ۶۰ - برنامه
- ۸۰ - برنامه
- ۱۰۰ - برنامه

۲ - تعاریف

۱ - طبقه اصلی

سطحی که معمولاً پیاده‌ها از سطح خیابان به آن دسترسی دارند. اگر این دسترسی به آسانسورها از سطوح مختلف وجود داشته باشد، در این صورت پایین‌ترین طبقه، طبقه اصلی محسوب خواهد شد.

۲ - میانگین زمان انتظار در طبقه اصلی

زمان متوسط بین دو نوبت حرکت متوالی کابین آسانسور در طبقه اصلی می‌باشد.

۳ - ظرفیت جابه‌جایی (یک یا چند آسانسور)

درصدی از جمعیت ساختمان، که آسانسور یا آسانسورها می‌توانند در زمان معینی جابه‌جا نمایند.

۴ - زمان تئوری سفر

زمان تئوری، مدت زمانی است که کابین آسانسور بین دورترین طبقات از هم، در حرکت است (طول مسیر حرکت بر سرعت مجاز).

۵ - زمان اوچ (ترافیک ورودی)

حدفاصلی از روز که آسانسورها منحصراً به منظور حمل افراد از طبقه اصلی به طبقات فوقانی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۳ - قواعد کلی

قواعد زیر توصیه‌هایی است که در استاندارد ISO4190/6 آمده است و مقررات اجباری مندرج در متن مقررات بر توصیه‌های زیر ارجحیت دارند.

پیوست ۳ نحوه محاسبه تعداد و ظرفیت آسانسورها

۳ - ۱ تعداد آسانسورها و مشخصات آنها

در ساختمان‌های مسکونی که تعداد طبقات آنها از روی طبقه اصلی بیش از ۳ طبقه بوده و یا فاصله بین طبقه اصلی و کف آخرین آپارتمان بیشتر از ۸ متر باشد پیش‌بینی آسانسور توصیه می‌گردد.

تعداد آسانسورها و مشخصات آنها با به کار بردن نمودارهای این پیوست تعیین می‌گردد. این ضمایم بر مبنای ضوابط مشرووحه ذیل و موارد ارایه شده در جدول‌های ۱ و ۲ و ۳ به دقت تنظیم شده‌اند.

الف - حد فاصلی از روز: زمان اوج (ترافیک ورودی)

ب - اگر فقط یک آسانسور پیش‌بینی می‌گردد بار مجاز آن حداقل 630 کیلوگرم و سرعت مجاز آن حداقل 0.63 m/s باشد.

پ - در هر گروه آسانسور:

- سرعت مجاز هریک از آسانسورها حداقل باید یک متر بر ثانیه باشد.

- بار مجاز حداقل یکی از آسانسورها باید 1000 کیلوگرم باشد.

۳ - ۲ ترتیب استقرار آسانسورها

آسانسورها ترجیحاً باید کنار هم قرار گیرند. استقرار پشت به پشت آنها نیز چون مانع استفاده مناسب از سیستم کنترل خواهد بود در مجموع نامناسب است.

۳ - ۳ تیپ درها

نمودارهای ارایه شده در این پیوست فقط می‌توانند در مورد آسانسورهایی که در کابین و درهای طبقات خودکار است مورد استفاده قرار گیرند.

۴ - انتخاب برنامه

کوتاهترین زمان انتظار در طبقه اصلی بهترین کیفیت سرویس‌دهی آسانسور می‌باشد. این زمان انتظار تأثیر مهمی روی تعداد و مشخصات آسانسورها دارد، بنابراین انتخاب برنامه باید

مبحث پانزدهم

با مطالعه دقیقی صورت گیرد. برای ساختمان‌های مسکونی، نسبت به سطح کیفیت مورد نظر آنها، زمان انتظار ۶۰، ۸۰ و حداقل ۱۰۰ ثانیه قابل قبول می‌باشد.

۵ - آسانسورهای پانوراما

در شرایط محیطی غیرعادی که در آن باد شدید، باران، برف و یخ‌بندان قابل پیش‌بینی است نباید از آسانسور در فضای باز استفاده نمود مگر آنکه اطراف آسانسور به صورت کامل (شیشه‌ای) پوشیده شود. این آسانسور نباید در محاسبات بار ترافیکی منظور گردد.

جدول ۱

برنامه			زمان - ثانیه
۱۰۰	۸۰	۶۰	
۱۰۰ ثانیه	۸۰ ثانیه	۶۰ ثانیه	حداکثر زمان انتظار در طبقه اصلی
۴۰ ثانیه	۳۰ ثانیه	۳۰ ثانیه	حداکثر زمان تئوری سفر
۷/۵ درصد جمعیت ساکن روی طبقه اصلی			ظرفیت حمل مسافر در ۵ دقیقه
۸	۷	۶	حداقل ۲ آسانسور چنانچه تعداد طبقات روی طبقه اصلی بیشتر از

جدول ۲

فاصله بین دو طبقه متواالی به متر			$2/80 \pm .20$
۱۰۰۰	۶۳۰	۴۰۰	بار مجاز به کیلوگرم
۱۱	۷	۵	تعداد مسافرین در اتاقک آسانسور هنگام ترک طبقه اصلی (تقریباً ۸۰ درصد بار مجاز)
۳/۵	۳/۵	۳/۵	زمان تلف شده برای هر مسافر (سوار و پیاده شدن) به ثانیه

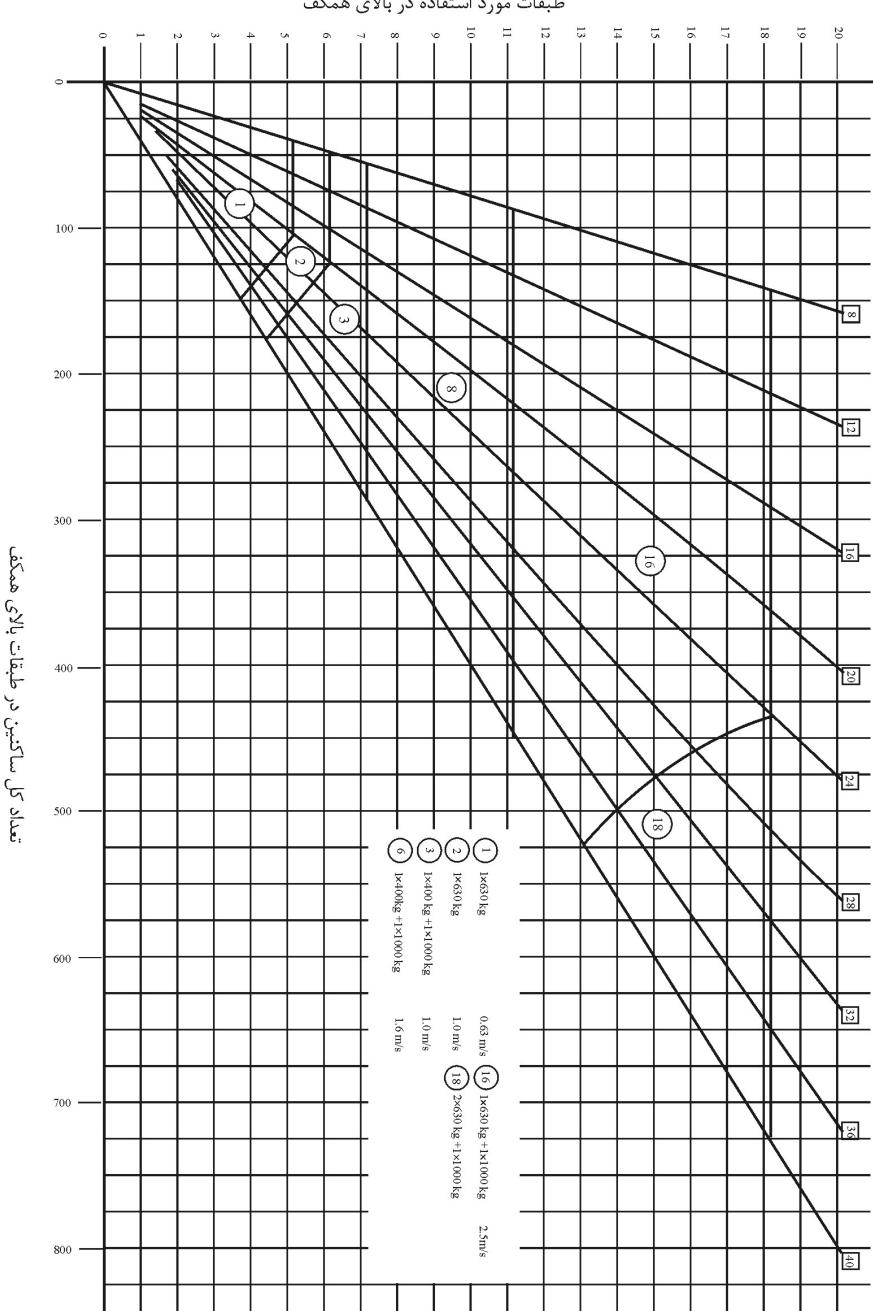
جدول ۳

سرعت مجاز متر بر ثانیه	۲/۵	۱/۶	۱	.۶۳
مجموع زمان تلف شده در توقف به ثانیه	۹/۵	۹/۵	۱۰	۹/۵

پیوست ۳ نحوه محاسبه تعداد و ظرفیت آسانسورها

بدون احتساب تراز پارکینگ
تعداد ساکنین هر طبقه با از همکتف

برنامه ۹

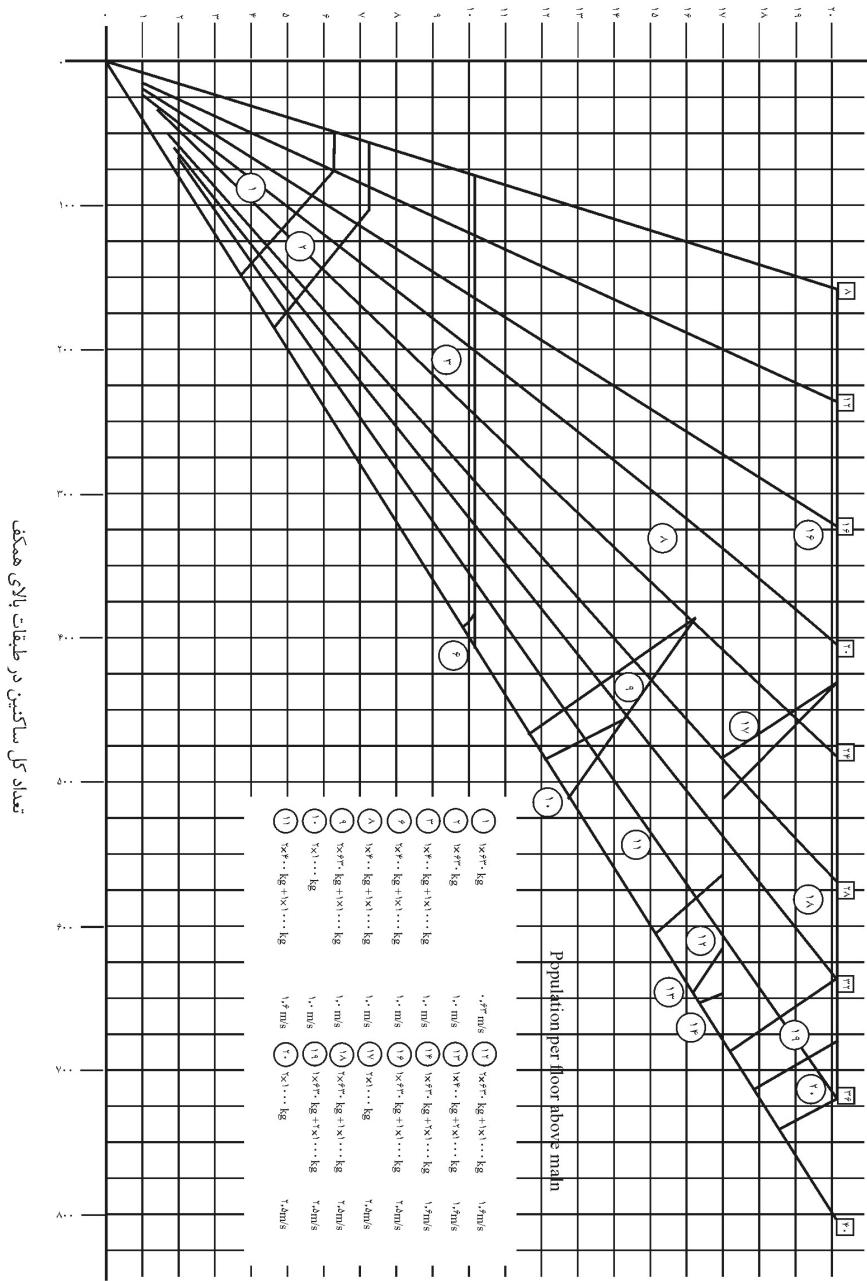
با احتساب تراز پارکینگ

تعداد ساکنین هر طبقه بالاتر از هدست

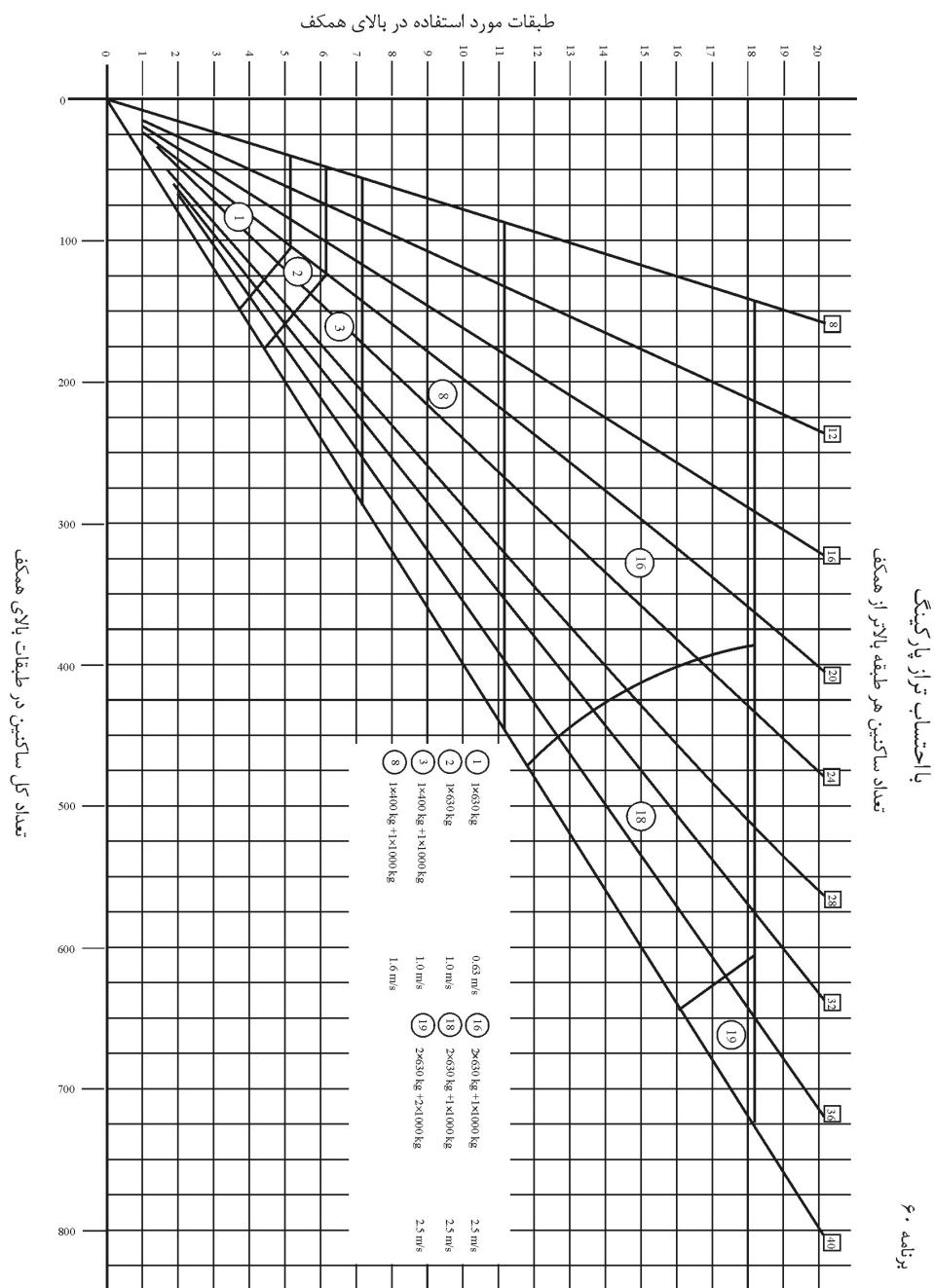
برنامه A

مبحث پانزدهم

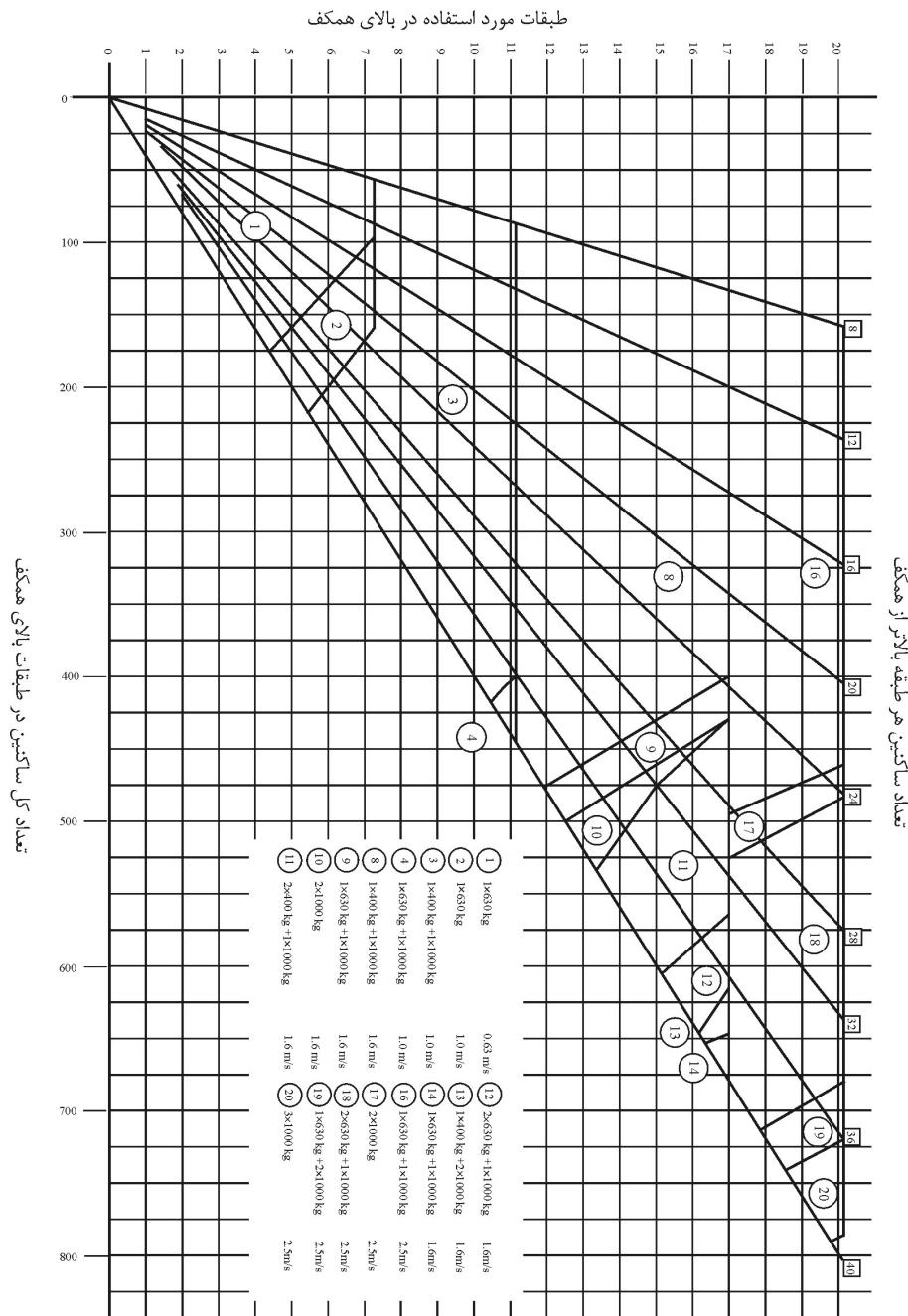
طبقات مورد استفاده در بالای همکف

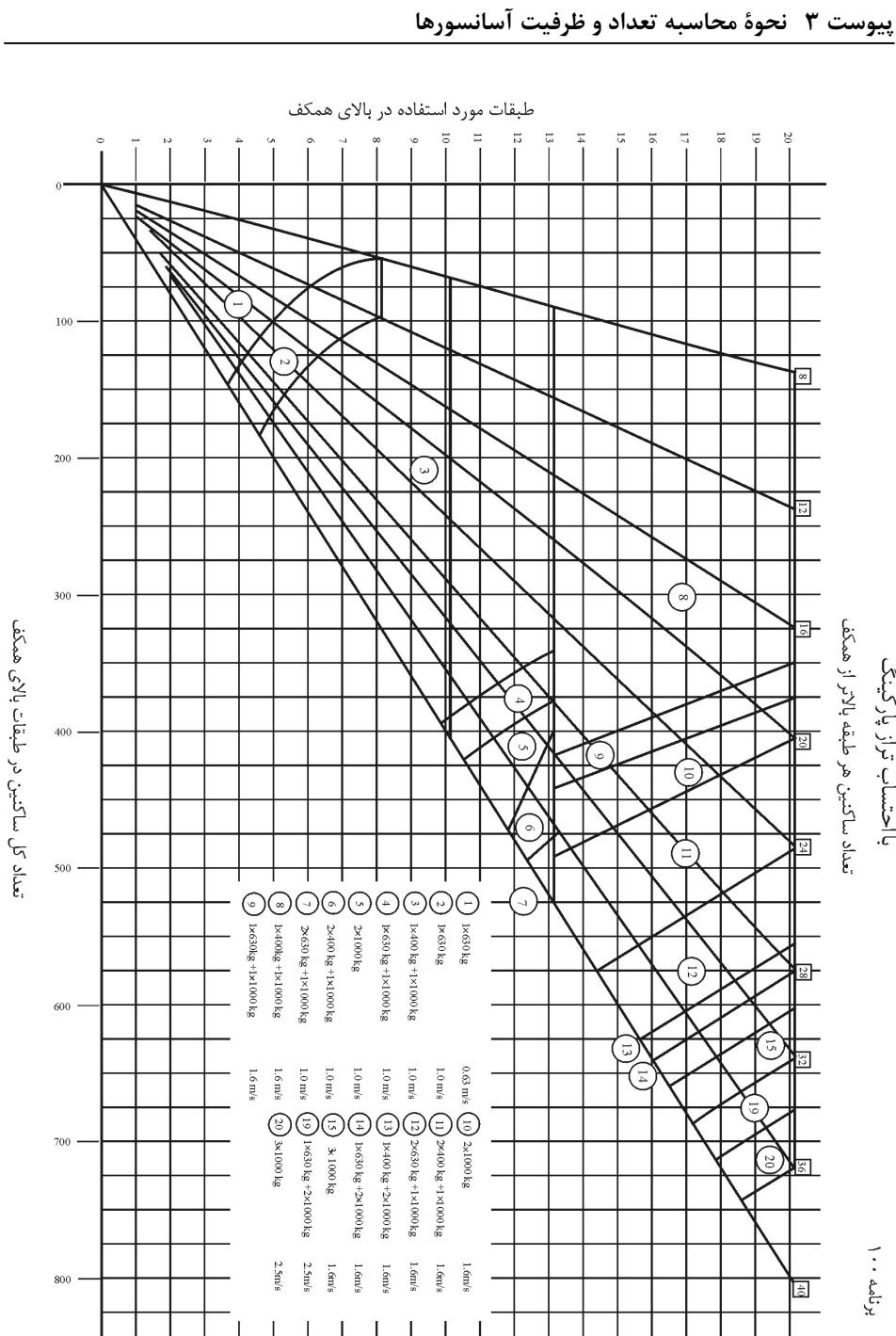

پیوست ۳ نحوه محاسبه تعداد و ظرفیت آسانسورها

مبحث پانزدهم

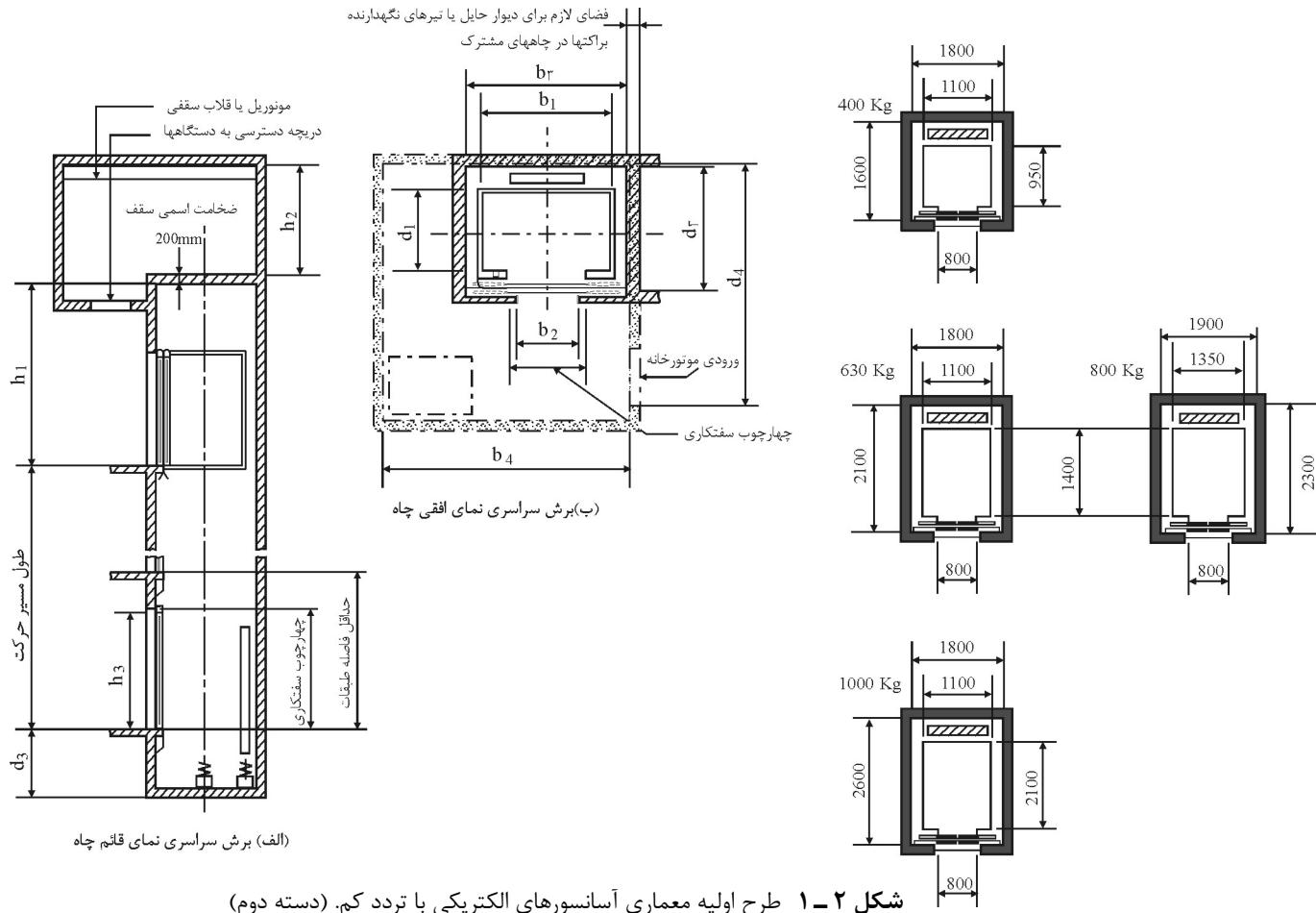
پیوست ۴

نقشه‌ها و اطلاعات تکمیلی

این پیوست جدول‌های ابعاد و اندازه‌های چاه، چاهک، موتورخانه و کابین انواع آسانسورها را طبق مقررات BS5655:Part 5 نشان می‌دهد. توضیحات مربوط بهر جدول در همان صفحه درج گردیده است. در صورتی که در ظرفیت مشابهی مغایرتی بین ابعاد مندرج در این پیوست و پیوست ۲ باشد، ملاک عمل پیوست ۲ خواهد بود.

مبخت پانزدهم

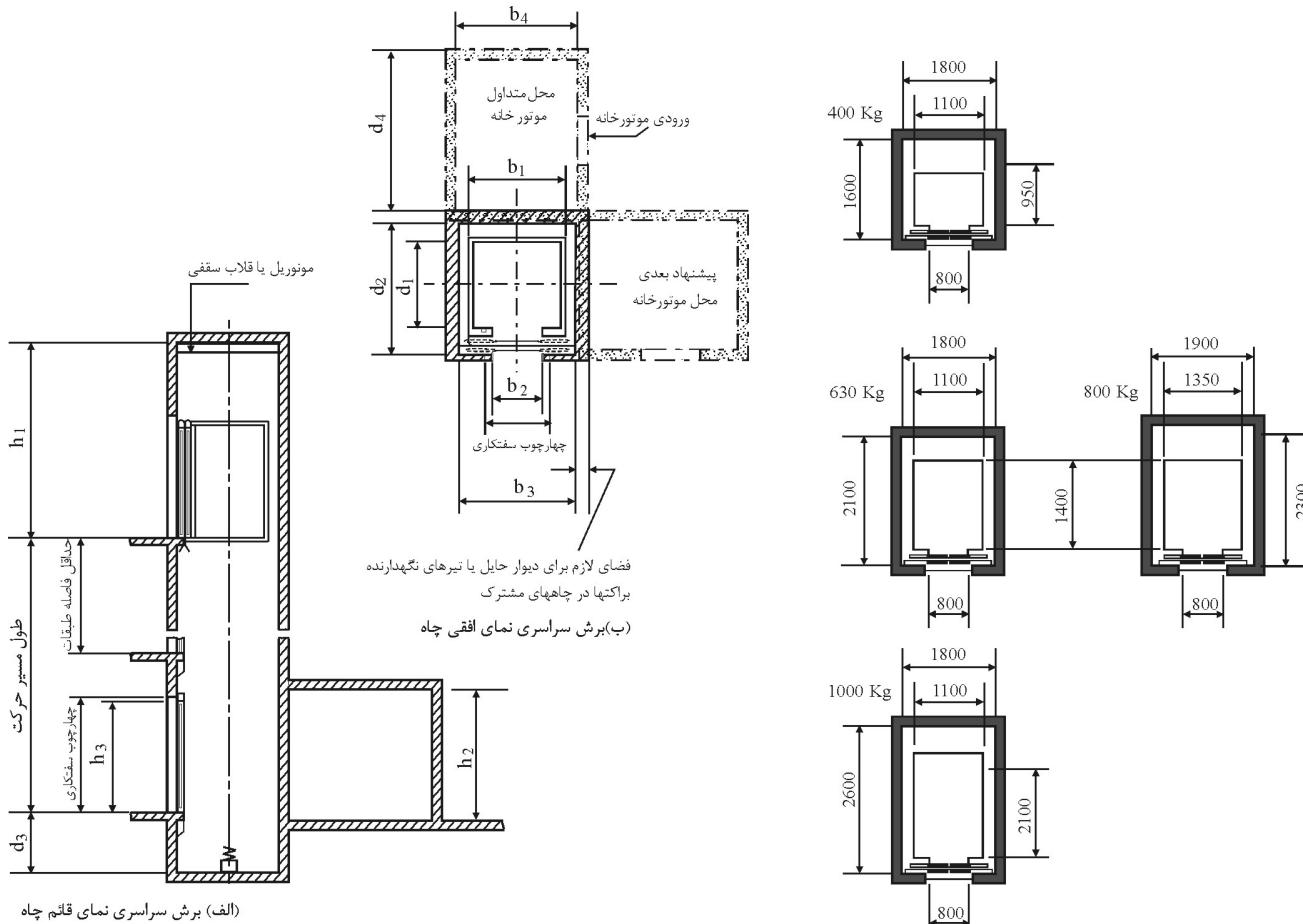

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۲ - ۱ بعد آسانسورهای الکتریکی مسافری با ترد کم (دسته دوم)

دیده: حمل مسافر در هتل‌ها، فاتر کوچک کار و مواد مشابه ساختمنزه‌ای مسکونی، مراقبت‌های پرورشکی، ساختمنزه‌ای مسکونی (به جدول‌های ۱-۳ و ۲-۳ مراجعه کنید)

مبہٹ پانزدھم

شکل ۲ - طرح اولیه معماری آسانسورهای هیدرولیکی با تردد کم. (دسته اول و دوسته دوم با تردد کم)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۲ - ۳ ابعاد نسب آنسنسورهای هیدرولیکی با تردد کم (دسته اول و دسته دوم با تردد کم)

پروردگارها: حمل مسافر در هتل‌ها، هواپیماهای مسکونی، مراقبت‌های پزشکی، ساختمان‌های مسکونی

سرعت‌های استاندارد: (*) این سرعت‌ها عبارتند از: $V = ۰/۰۵\text{m/s}$ و $V > ۰/۰۵\text{m/s}$									
کاربردها: حمل مسافر در هتل‌ها، دفاتر کوچک کار و موارد مشابه ساختمان‌های مسکونی، مراقبت‌های پزشکی، ساختمان‌های مسکونی و رودهای در بهای کشتویی دولگاه اتوپاتک که از وسط باز می‌شوند، دربهای کنثوبی.									
حداقل ابعاد موتوخانه (**)					حداقل ابعاد درجه				
ازتساع hv (mm)					ازتساع bv (mm)				
اوردود	عمق چاهک	بعاد در	بعاد دار	بعاد درجه	اوردود	عمق چاهک	بعاد در	بعاد درجه	اوردود
مساحت $R_a (\text{m}^2)$	عرض bv (mm)	عرض bv (mm)	عرض bv (mm)	عرض bv (mm)	مساحت $R_a (\text{m}^2)$	عرض bv (mm)	عرض bv (mm)	عرض bv (mm)	مساحت $R_a (\text{m}^2)$
h (mm)	dr (mm)	dr (mm)	dr (mm)	dr (mm)	h (mm)	dr (mm)	dr (mm)	dr (mm)	h (mm)
۳۹۰۰	۱۴۰۰	۲۰۰۰	۳۹۰۰	۱۱۰۰	۳۹۰۰	۱۶۰۰	۲۰۰۰	۱۱۰۰	۳۹۰۰
۴۰۰۰	۱۵۰۰	۲۰۰۰	۴۰۰۰	۱۲۰۰	۴۰۰۰	۱۷۰۰	۲۰۰۰	۱۲۰۰	۴۰۰۰
۴۱۰۰	۱۶۰۰	۲۰۰۰	۴۱۰۰	۱۳۰۰	۴۱۰۰	۱۸۰۰	۲۰۰۰	۱۳۰۰	۴۱۰۰
۴۰۰۰	۱۷۰۰	۲۰۰۰	۴۰۰۰	۱۴۰۰	۴۰۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰	۱۴۰۰	۴۰۰۰
۳۹۰۰	۱۸۰۰	۲۰۰۰	۳۹۰۰	۱۵۰۰	۳۹۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰	۳۹۰۰
۳۸۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰	۳۸۰۰	۱۶۰۰	۳۸۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۶۰۰	۳۸۰۰
۳۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۳۷۰۰	۱۷۰۰	۳۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۷۰۰	۳۷۰۰
۳۶۰۰	۲۱۰۰	۲۰۰۰	۳۶۰۰	۱۸۰۰	۳۶۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۸۰۰	۳۶۰۰
۳۵۰۰	۲۲۰۰	۲۰۰۰	۳۵۰۰	۱۹۰۰	۳۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۵۰۰
۳۴۰۰	۲۳۰۰	۲۰۰۰	۳۴۰۰	۱۹۰۰	۳۴۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۴۰۰
۳۳۰۰	۲۴۰۰	۲۰۰۰	۳۳۰۰	۱۹۰۰	۳۳۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۳۰۰
۳۲۰۰	۲۵۰۰	۲۰۰۰	۳۲۰۰	۱۹۰۰	۳۲۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۲۰۰
۳۱۰۰	۲۶۰۰	۲۰۰۰	۳۱۰۰	۱۹۰۰	۳۱۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۱۰۰
۳۰۰۰	۲۷۰۰	۲۰۰۰	۳۰۰۰	۱۹۰۰	۳۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۰۰۰
۲۹۰۰	۲۸۰۰	۲۰۰۰	۲۹۰۰	۱۹۰۰	۲۹۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۹۰۰
۲۸۰۰	۲۹۰۰	۲۰۰۰	۲۸۰۰	۱۹۰۰	۲۸۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۸۰۰
۲۷۰۰	۳۰۰۰	۲۰۰۰	۲۷۰۰	۱۹۰۰	۲۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۷۰۰
۲۶۰۰	۳۱۰۰	۲۰۰۰	۲۶۰۰	۱۹۰۰	۲۶۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۶۰۰
۲۵۰۰	۳۲۰۰	۲۰۰۰	۲۵۰۰	۱۹۰۰	۲۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۵۰۰
۲۴۰۰	۳۳۰۰	۲۰۰۰	۲۴۰۰	۱۹۰۰	۲۴۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۴۰۰
۲۳۰۰	۳۴۰۰	۲۰۰۰	۲۳۰۰	۱۹۰۰	۲۳۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۳۰۰
۲۲۰۰	۳۵۰۰	۲۰۰۰	۲۲۰۰	۱۹۰۰	۲۲۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۲۰۰
۲۱۰۰	۳۶۰۰	۲۰۰۰	۲۱۰۰	۱۹۰۰	۲۱۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۱۰۰
۲۰۰۰	۳۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰
۱۹۰۰	۳۸۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۱۹۰۰	۱۹۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۱۹۰۰
۱۸۰۰	۳۹۰۰	۲۰۰۰	۱۸۰۰	۱۸۰۰	۱۸۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۸۰۰	۱۸۰۰
۱۷۰۰	۴۰۰۰	۲۰۰۰	۱۷۰۰	۱۷۰۰	۱۷۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۱۷۰۰	۱۷۰۰

(*) ابعاد این جدول را می‌توان در سرعهای تاسی پایین تر نیز به کار برد.

(**) ابعاد ۶۰ و ۵۰ را از جنبان انتساب کنید که:

۱ - بزرگتر از مقدار مشخص شده باشد.

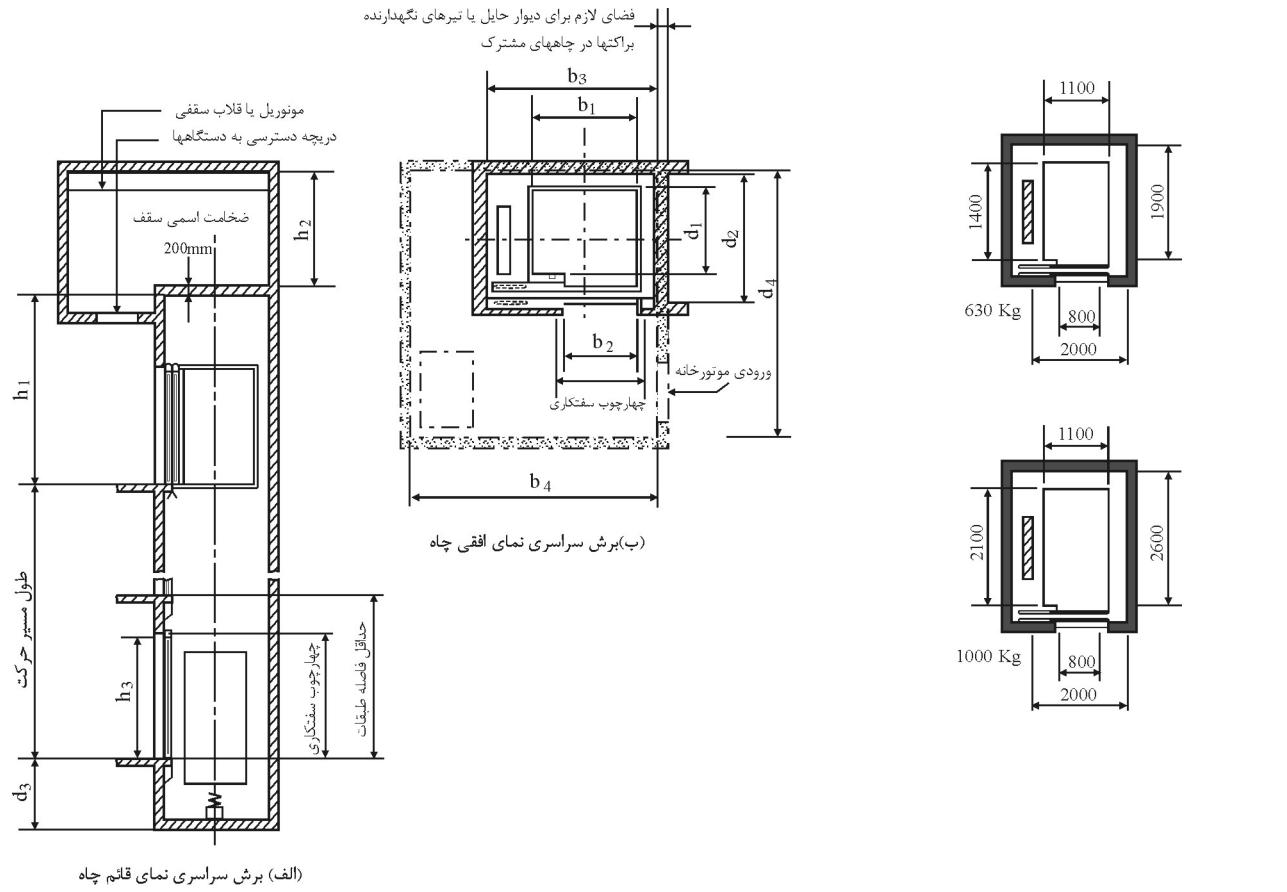
۲ - حاصل ضرب آنها مساحتی برای بزرگتر از مقدار R_a شود.

)) ابعاد این جدول را می توان در سرعت های نامی پایین تر نیز به کار برد.

۲ - حاصل ضرب آنها مساحتی برابر بازگشت از مقدار R_a شود.

1

١٠٣

شکل ۳ - ۱ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی ساختمان‌های مسکونی. (دسته دوم)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۳-۱ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری و ادھاری مسکونی (دسته دوم)

کاربردها: فقط برای حمل مسافر در ساختمان‌های مسکونی (همچنین به جدول‌های ۱-۲ و ۳-۴ مراجعه کنید) و مکان‌هایی که احتمال خراب کردن آسانسور در اثر بی‌توجه وجود دارد.

وروپی‌ها: در بهای کشویی یک‌ماگه اتوماتیک.

سرعت‌های استاندارد: (*) این سرعت‌ها عبارتند از: ۱ - $V = 0.93 \text{ m/s}$ و ۲ - $V = 1.5 \text{ m/s}$ و ۳ - $V = 1/\sqrt{m/s}$

ارتفاع h _r (mm)	عرض d _r (mm)	مساحت R _a (m ²)	ارتفاع h _r (mm)	عرض d _r (mm)	ارتفاع E _n (mm)	عرض E _w (mm)	ارتفاع d _r (mm)	عرض b _r (mm)	ارتفاع ch (mm)	عرض d ₁ (mm)	عرض b ₁ (mm)	سرعت نامی V m/s	حداکثر بعدان مسافر		بار نامی Q	
													بعضی چاهک	بعضی گاییں	بعضی چاه	
۲۶۰۰	۳۷۰۰	۱۰	۴۰۰۰	۱۴۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۳۰۰۰	۱۹۰۰	۲۲۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰۰	۰.۸	۸	۰.۹۳	۹۳۰.	کیلوگرم
				۱۷۰۰		۸۰۰						۱۰۰	۰.۸	۰.۹۳	۹۳۰.	
۲۶۰۰	۴۲۰۰	۱۲	۴۰۰۰	۱۵۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰	۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۲۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰۰	۱۰۰	۱۳۰	۰.۹۳	۹۳۰.	کیلوگرم
				۱۷۰۰		۸۰۰						۱۰۰	۱۰۰	۰.۹۳	۹۳۰.	

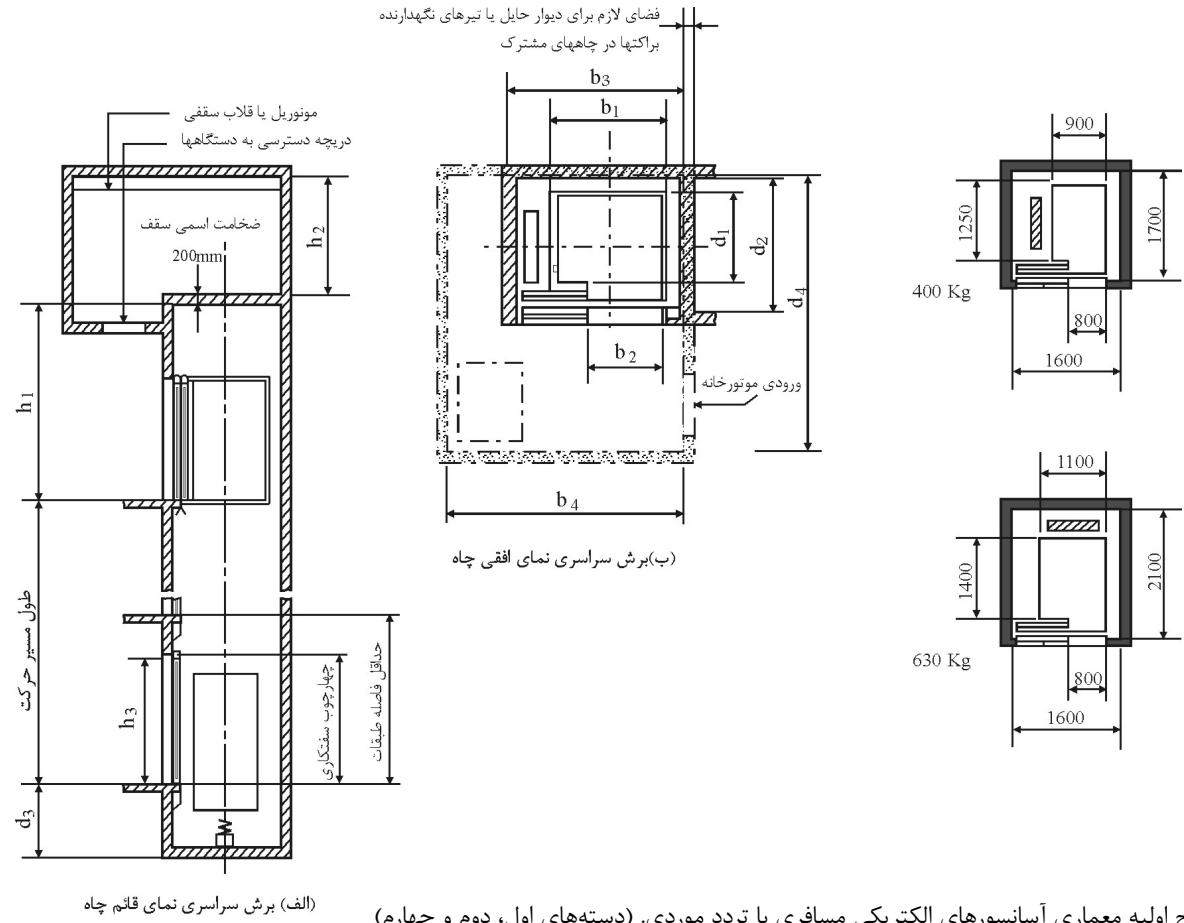
(**) ابعاد این جدول را می‌توان در سرعت‌های نامی پائین تر نزدیک کرد.

(***) ابعاد ۶۴ و ۶۶ را چنان انتخاب کنید که:

۱ - بولوار با زیرگذره از مقادیر مشخص شده باشدند.

۲ - حاصل ضرب آنها مساحتی بولوار یا زیرگذره از مقدار R_a شود.

مبہٹ پانزدھم

شکل ۳ - ۲ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد موردنی. (دسته‌های اول، دوم و چهارم)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

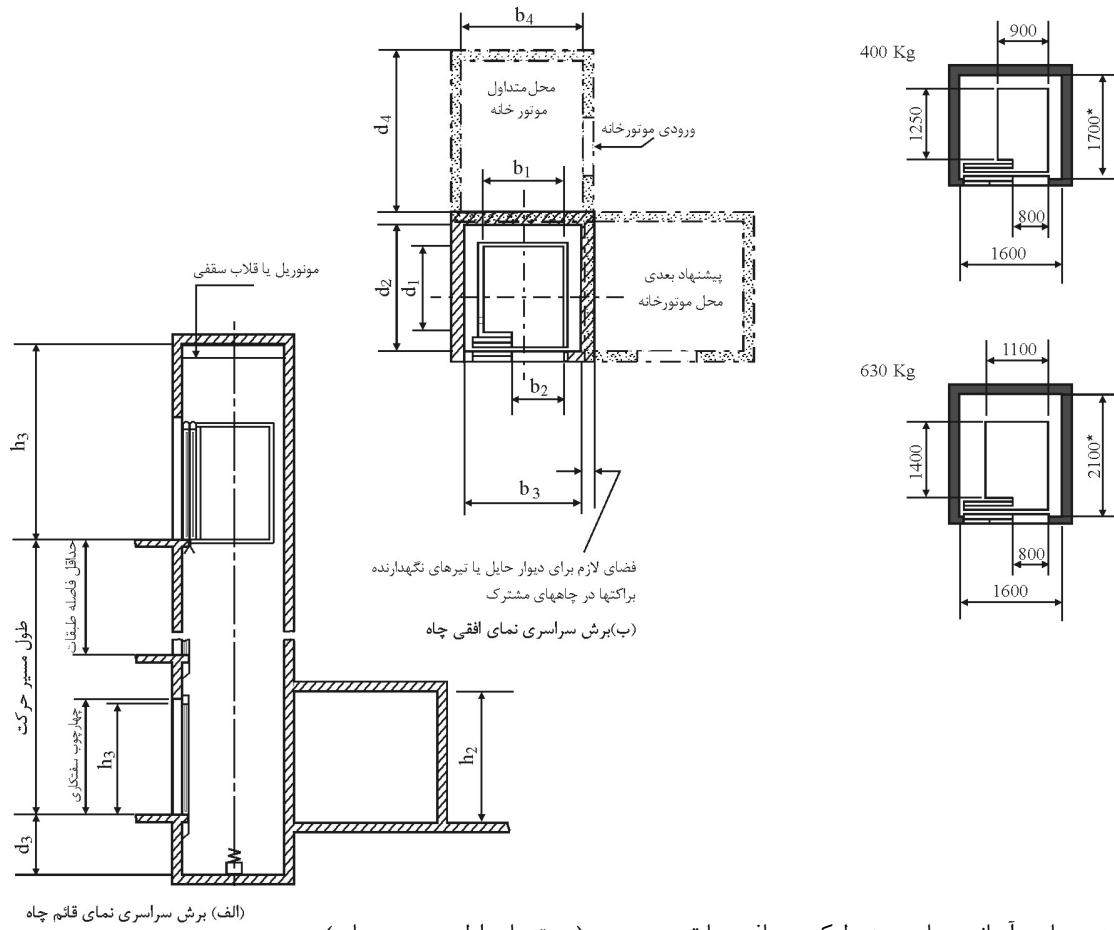
جدول ۳ - ۲ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد موردنی، (استهدای اول، دوم و چهارم)

کاربردها: حمل مسافر در ساختمان‌های مسکونی (همچنین به جدول‌های ۱ - ۲ - ۳ - ۴ مراجعه کنید) و مکان‌هایی که استعمال خراب کردن آسانسور در اثر بی‌توجهی وجودی‌ها: در بـهـاـی کـشـوـی یـکـلـنـگـهـ اـتـمـاـتـیـکـ.

و جود دارد.

سـرـعـتـهـایـ اـسـتـانـدـارـدـ		سـرـعـتـهـایـ عـبـارـتـهـاـنـزـ ۱ - ۲ - ۳ - ۴		سـرـعـتـهـایـ مـتـغـيرـ	
حداـقـلـ اـبعـادـ موـتوـرـخـالـهـ (**)		اـبعـادـ حـدـاقـلـ اـبعـادـ چـاهـ		اـبعـادـ حـدـاقـلـ اـبعـادـ چـاهـ	
اـرـتفاعـ	اـرـتفاعـ	عـنـقـ	عـنـقـ	عـنـقـ	عـنـقـ
h _v (mm)	d ₄ (mm)	b _v (mm)	b _w (mm)	d _r (mm)	d ₁ (mm)
۳۳۰۰	۳۰۰۰	۲۲۰۰	۷/۵	۳۹۰۰	۱۴۰۰
۲۶۰۰	۳۷۰۰	۲۵۰۰	۱۵	۴۰۰۰	۱۴۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶۰۰	۱۴۰۰
				۲۲۰۰	۲۱۰۰
				۱۴۰۰	۱۱۰۰
				۱۱۰۰	۸۰۰
				۲۱۰۰	۲۰۰۰
				۱۶	

مبہٹ پانزدھم

شکل ۳ - ۳ طرح اولیه معماری آسانسورهای هیدرولیکی مسافری با تردد موردنی. (دسته‌های اول، دوم و چهارم)

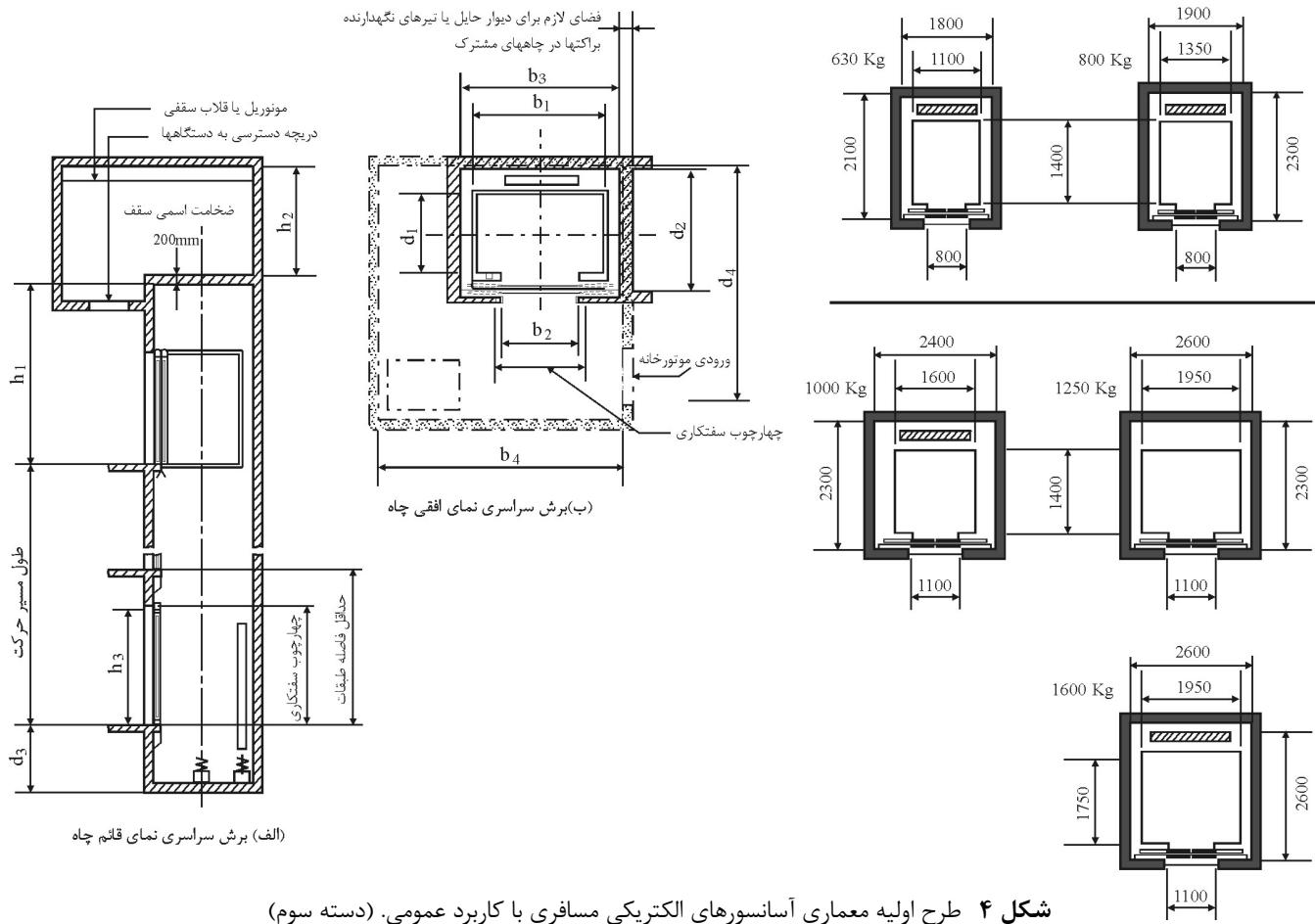
پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۳ - ۳ - ابعاد نسب آسانسورهای هیدرولیکی مسافری با تردد موردي، (دستهای اول، دوم و چهارم)

حدائق ابعاد موتورانه (**)		حدائق ابعاد چاه		حدائق ابعاد کابین		حدائق ابعاد در		حدائق ابعاد جاه		حدائق ابعاد گابین		حدائق ابعاد مساحت		ارتفاع			
اورده	عمق	چاک	عمق	چاک	ارتفاع	عرض	عمق	عرض	عمق	عرض	مساحت	عرض	ارتفاع	عرض	ارتفاع		
بار نامی Q	حداکثر تعداد مسافر	سرعت نامی m/s	حداکثر تعداد مسافر	بار نامی Q	سرعت نامی m/s	حداکثر تعداد مسافر	حداکثر تعداد مسافر	بار نامی Q	سرعت نامی m/s	حداکثر تعداد مسافر	حداکثر تعداد مسافر	بار نامی Q	حداکثر تعداد مسافر	بار نامی Q	حداکثر تعداد مسافر		
h ₂ (mm)	d ₄ (mm)	b ₄ (mm)	R _a (m ³)	h ₁ (mm)	d ₃ (mm)	E _n (mm)	E _w (mm)	d ₂ (mm)	b ₃ (mm)	d ₁ (mm)	b ₁ (mm)	V = ۱۶۹۳ m/s	V = ۱۶۹۳ m/s	V = ۱۶۹۳ m/s	V = ۱۶۹۳ m/s		
۲۳۰۰	۲۰۰۰	۱۶۰۰	۳/۲	۳۹۰۰	۱۴۰۰	۲۰۰۰	۸۰۰	۱۷۰۰	۱۶۰۰	۲۲۰۰	۱۲۵۰	۹۰۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	
۲۳۰۰	۲۰۰۰	۱۶۰۰	۳/۲	۴۰۰۰	۱۴۰۰	۲۰۰۰	۸۰۰	۲۱۰۰	۱۶۰۰	۳۲۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰۰	۰/۶۳	۸	۰/۶۳	۸	۰/۶۳

- (*) ابعاد این جدول را می توان در سرعتهای ثالی پابین تن بکار برد.
- (**) ابعاد ۶۴ و ۶۱ را چنان انتخاب کنید که:
- حاصل ضرب آنها مساحتی برابر با بزرگتر از مقدار R_a شود.
  - بولبر با بزرگتر از مقدار مشخص شده باشد.
  - بعد کابین این آسانسور قابلیت حمل چرخ معلویین را فراهم می کند اما امکن چرخاندن آن در کابین وجود ندارد. (وقت شود که این آسانسور برای ترددی موردی قابل استفاده بوده و برای ساختهای معناری استفاده از آن مجاز نمی باشد).

مبہٹ پانزدھم

شکل ۴ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی مسافری با کاربرد عمومی. (دسته سوم)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۴ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی مسافری باکاربرد عمومی (دسته سوم)

کاربردها: حمل مسافر در بالک‌ها، ساختمان‌های اداری، هتل‌ها و غیره.

در بدهی: کشوتی دونگه اتوماتیک که از وسط باز می‌شوند.

سرعت‌های استاندارد: ۱ - سرعت‌ها عبارتند از: $V = 1/0\text{m/s}$ و $V = 0/0\text{m/s}$

سرعت مثبت: $V = 0/0\text{m/s}$

سرعت منفی: $V = 0/0\text{m/s}$

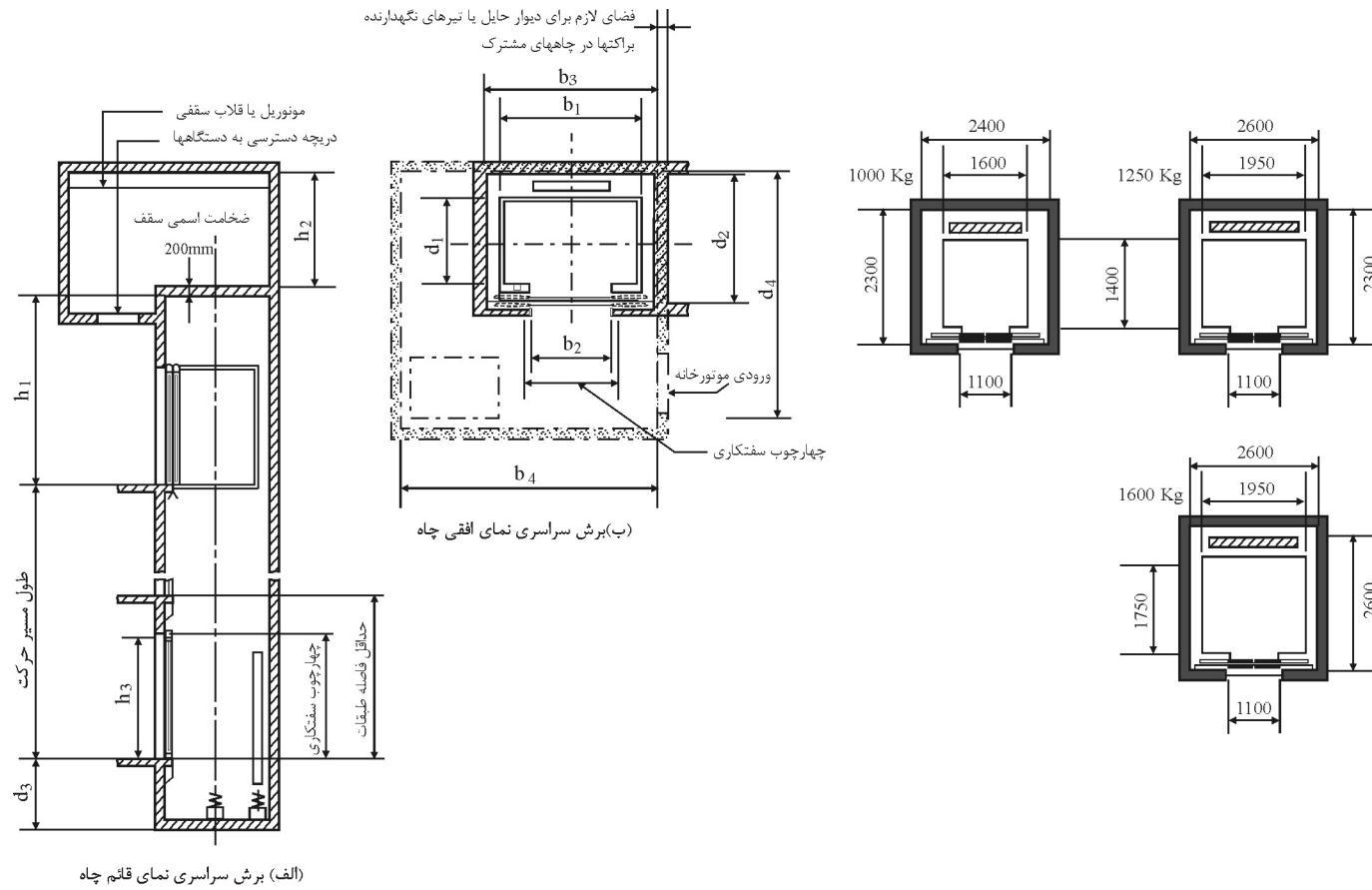
مدائل ابعاد موتورخانه (**)		مدائل ابعاد پله		مدائل ابعاد درج		مدائل ابعاد کابین		مدائل ابعاد داخلی کابین		مدائل ابعاد در		مدائل ابعاد پله		مدائل ابعاد موتورخانه (**)	
ارتفاع h _v (mm)	عمق d _v (mm)	عرض b _v (mm)	مساحت R _a (m ²)	ارتفاع h(mm)	عمق d _w (mm)	عرض E _w (mm)	ارتفاع h _w (mm)	عمق d _r (mm)	عرض ch(mm)	ارتفاع d _l (mm)	عمق (mm)	ارتفاع E _n (mm)	عرض b _r (mm)	ارتفاع h _r (mm)	عمق d _v (mm)
۲۶۰۰	۳۷۰۰	۲۵۰۰	۱۵	۴۰۰	۱۷۰۰	۸۰۰	۲۱۰۰	۱۸۰۰	۲۲۰۰	۱۴۰۰	۱۱۰	۱/۰۰	۸	۹۳۰	۱/۰۰
۲۶۰۰	۳۷۰۰	۲۵۰۰	۱۵	۴۲۰۰	۱۷۰۰	۸۰۰	۲۰۰۰	۱۹۰۰	۲۲۰۰	۱۴۰۰	۱۳۵۰	۱/۰۰	۱۰	۶۳۰	۱/۰۰
۲۶۰۰	۳۷۰۰	۲۵۰۰	۱۵	۴۲۰۰	۱۷۰۰	۸۰۰	۲۰۰۰	۲۳۰۰	۱۹۰۰	۱۴۰۰	۱۳۵۰	۱/۰۰	۱۰	۶۳۰	۱/۰۰
۲۷۰۰	۴۹۰۰	۳۲۰۰	۲۰	۴۲۰۰	۱۸۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰	۲۳۰۰	۲۴۰۰	۱۴۰۰	۱۶۰	۱/۰۰	۱۳۵	۱/۰۰	۱۰۰
۲۷۰۰	۴۹۰۰	۳۲۰۰	۲۰	۴۴۰۰	۱۹۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰	۲۳۰۰	۲۶۰۰	۱۴۰۰	۱۹۵	۱/۰۰	۱۶۰	۱/۰۰	۱۳۵
۲۸۰۰	۵۵۰۰	۳۲۰۰	۲۵	۴۴۰۰	۱۹۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰	۲۶۰۰	۲۶۰۰	۱۷۵	۱۹۵	۱/۰	۲۱	۱۶۰	۱/۰

(*) ابعاد این جدول را می‌توان در سرعت‌های نامی پایین تر نیز به کار برد.

(**) ابعاد ۴۶۴ و ۴۵۵ را چنان انتخاب کنید که:

۱ - حاصل ضرب آنها مساوی شده باشدند.

۲ - برآور بازگتر از مقادیر مشخص شده باشدند.

شکل ۵ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی مسافری با تردد زیاد. (دسته سوم با تردد زیاد)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۵ ابعاد نسب مسافری با تردد زیاد (دسته سوم با تردد زیاد)

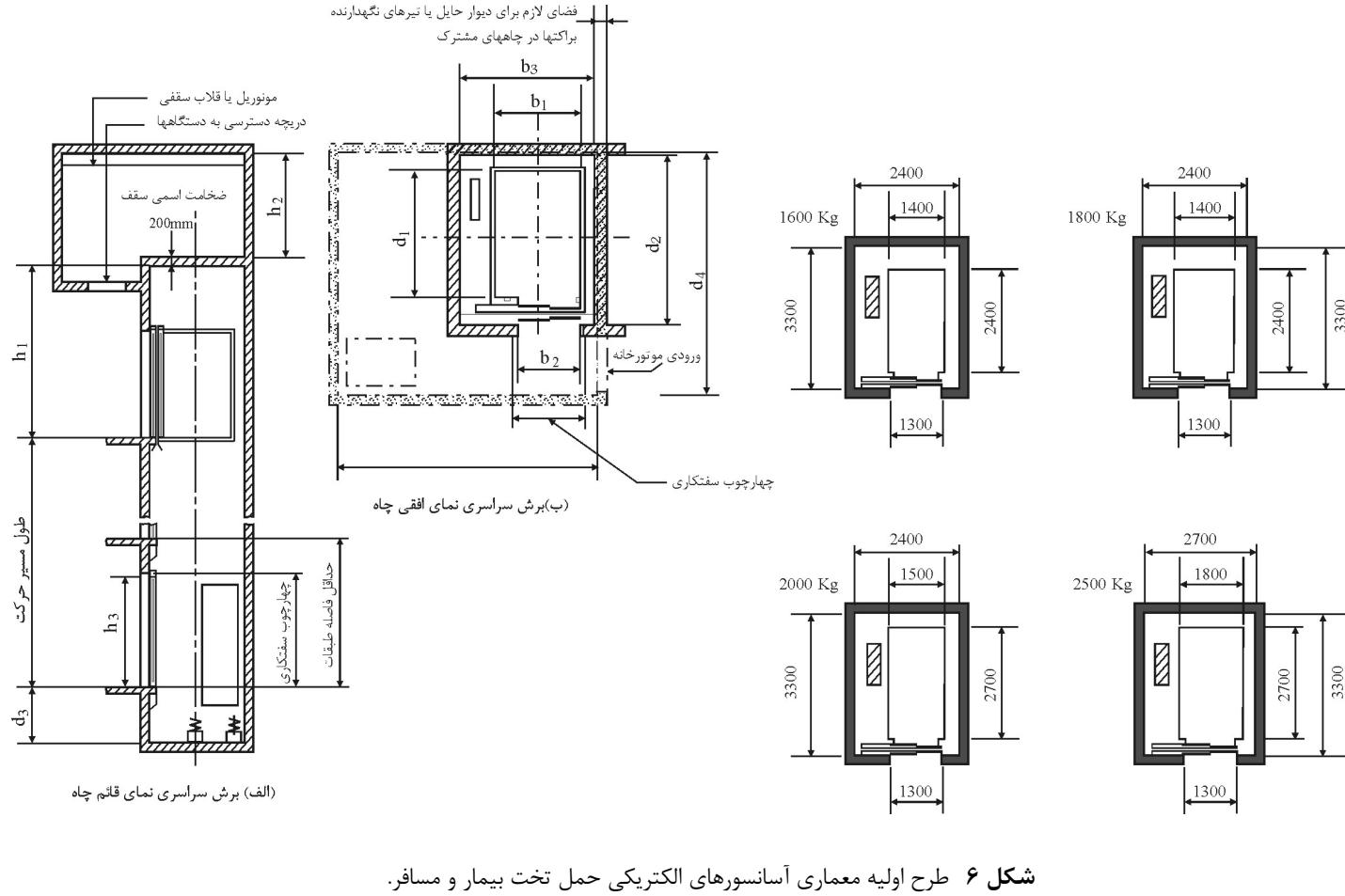
کاربردها		مسافر بانک‌های اداری، هتل‌ها وغیره که جابه‌جایی آسانسور عموماً بیش از ۳۰ متر است.		در وودی‌ها: درب‌های اتوماتیک که از وسط باز می‌شوند.		سرعت‌های استاندارد: (۱) سرعت عبارتند از: ۱ - سرعت متغیر بدون گیریکس $Q = ۲/۵ \text{ m/s}$ و ۳ - سرعت	
مدخل ابعاد موتوور خانه (**)	اوده	ابعاد داخلی کابین	ابعاد در	ابعاد چاه	حداقل ابعاد چاه	ابعاد	بار نامی Q
عمق d_4 (mm)	عرض b_4 (mm)	مساحت $R_a(\text{m}^2)$	عمق h_1 (mm)	ارتفاع $E_n(\text{mm})$	عرض b_1 (mm)	عمق d_1 (mm)	حداکثر تعداد مسافر
عمق d_5 (mm)	عرض b_5 (mm)	عمق h_2 (mm)	ارتفاع $E_w(\text{mm})$	عرض b_2 (mm)	عمق d_2 (mm)	عمر t (mm)	ساعت نامی V m/s
۴۹۰۰	۳۲۰۰	۲۰	۹۴۰۰	۲۸۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰۰	۷۵
			۱۰۴۰۰	۳۴۰۰	۲۳۰۰	۲۴۰۰	۱۳
			۹۰۰۰	۲۸۰۰	۱۶۰۰	۱۴۰۰	۷/۵
۴۹۰۰	۳۲۰۰	۲۲	۱۰۴۰۰	۳۴۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰۰	۱۰۰
			۱۰۴۰۰	۳۴۰۰	۲۱۰۰	۱۳۰۰	کیلوگرم
۵۵۰۰	۳۲۰۰	۲۵	۹۷۰۰	۲۸۰۰	۱۷۰۰	۱۱۰۰	۲/۵
			۹۷۰۰	۲۸۰۰	۱۷۰۰	۱۱۰۰	۱۶
			۱۰۶۰۰	۳۴۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰۰	۱۳۵
			۱۰۶۰۰	۳۴۰۰	۲۱۰۰	۱۱۰۰	۲۵
							۳/۵

(*) ابعاد این جدول را می‌توان در سرعت‌های ملی پایه‌نیز به کار برد. در مورد سرعت‌های بالاتر با سازنده مشورت کنید.

(**) ابعاد b_4 و b_5 را چنان انتساب کنید که:

۱ - برابر با بزرگتر از مقادیر مستحسن شده باشند.

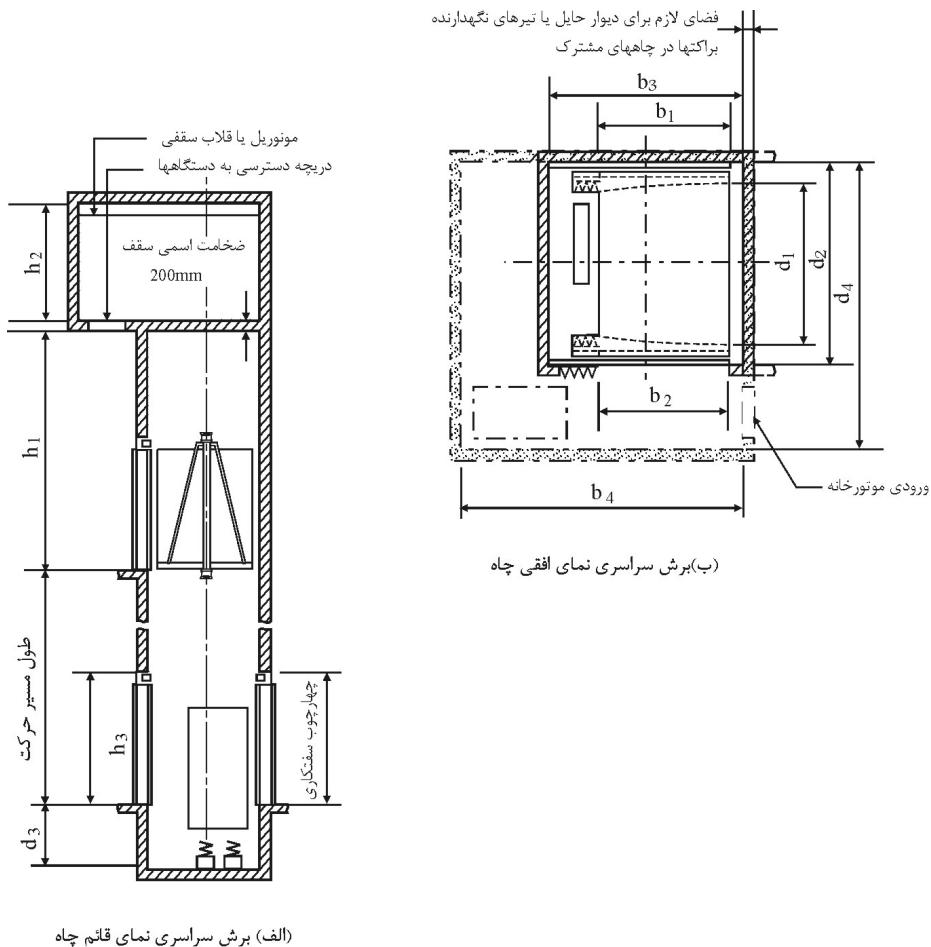
۲ - حاصل ضرب آنها مساوی برابر یا بزرگتر از مقدار R_a شود.

شکل ۶ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی حمل تخت بیمار و مسافر.

مبحث پانزدهم

(الف) برش سراسری نمای قائم چاه

شکل ۷ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی باری با کاربری عمومی. (دستههای اول و چهارم)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

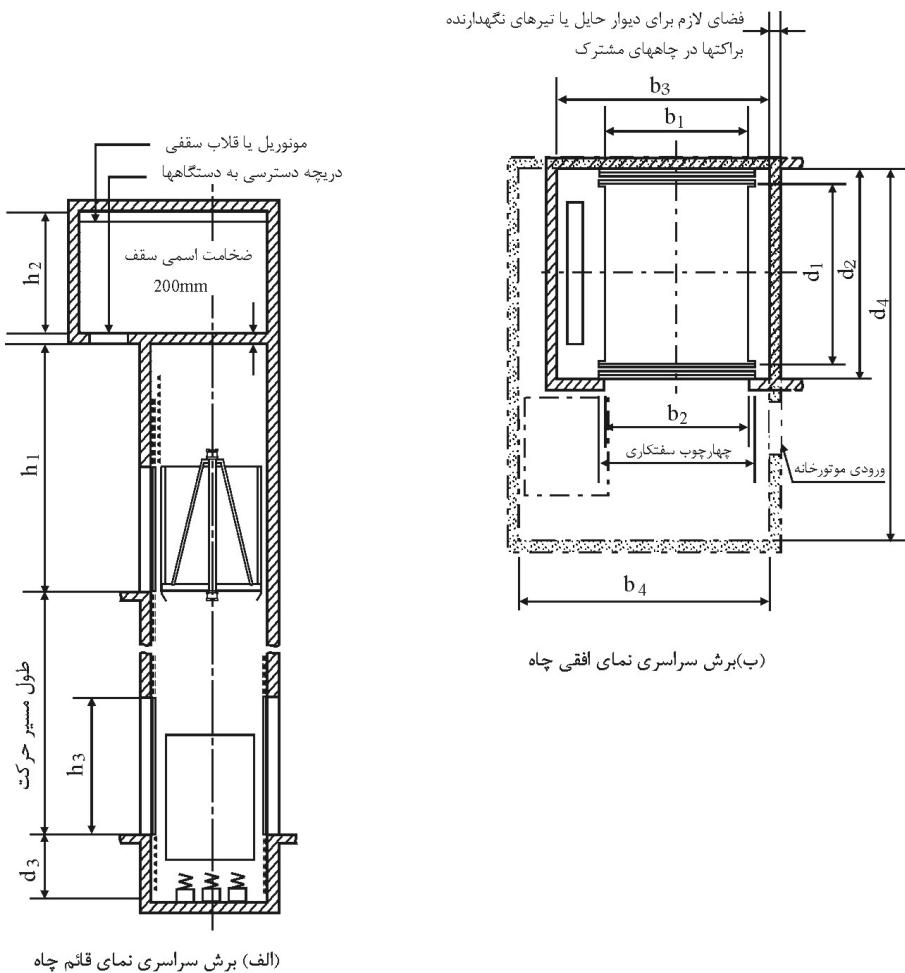
جدول ٧ إبعاد نصب أساس سورهالى الكترىكى بارى باكارىد عمومى

(دسته‌های اول و چهارم)

کاربردها: حمل بار و مسافر در کارخانه‌ها، مجتمع‌های صنعتی، ایندیکاتورها و غیره.
فروروزی: تربیت های آکریوئی در پاپرود و گایپن سرعت‌های استاندارد (۱) از سه ساعت تا ۲۴ ساعت.

شود.
— حاصل ضرب آنها مساحتی برای بزرگتر از مقادیر R_1 و R_2 نیست. این جمله را در سیر عستادی علم پایه نیز به کار برداشتند. — اینجا بازگشت از مقادیر مستحسن شده باشدند.

مبحث پانزدهم

شکل ۸ طرح اولیه معماری آسانسورهای الکتریکی باری سنگین. (دسته اول)

پیوست ۴ نقشه‌های و اطلاعات تکمیلی

جدول ۸ ابعاد نصب آسانسورهای الکتریکی پاری با شرایط کار مداوم

(دستیه اول)

کاربردها: حمل بار و مسافر کارخانه‌ها، مجتمع‌های صنعتی، اینبارها و غیره.
ورودی‌ها: در برابر دو تکه عمودی اتوماتیک در پارک و درب‌های کشیشی عمودی اتوماتیک در

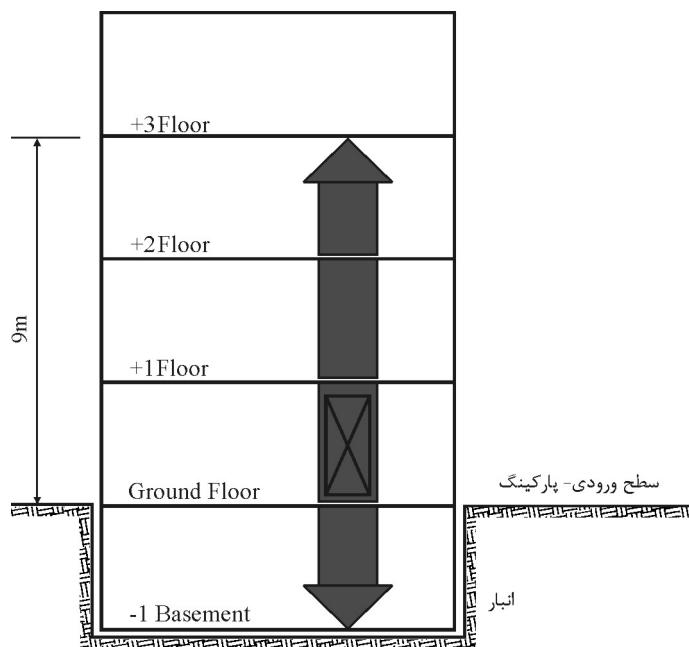
شود. مقدار R_8 بایزورکتر از مقدار R_7 بایزورکتر است. آنها مساحتی برابر باشند. R_8 بایزورکتر از R_7 است.

مبحث پانزدهم

حداکثر ارتفاع یا مسیر اصلی حرکت در ساختمان‌ها که به آسانسور نیاز ندارد (محور) ۹ متر تعیین شده است و بیش از این اندازه نصب آسانسور اجباری است.

توضیحات:

- ۱ - دسترسی به تأسیسات در طبقه بام و یا در زیرزمین مسیر حرکت اصلی نخواهد بود.
- ۲ - در صورتی که ساختمان دارای آسانسور باشد در موارد خاص به دلایل فنی حداکثر یک طبقه در مرتفع‌ترین قسمت ساختمان و یک طبقه در پایین‌ترین قسمت ساختمان می‌تواند به آسانسور دسترسی نداشته باشد.

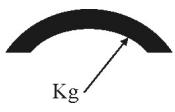

شکل ۹ تعیین حداکثر ارتفاع.

پیوست ۵

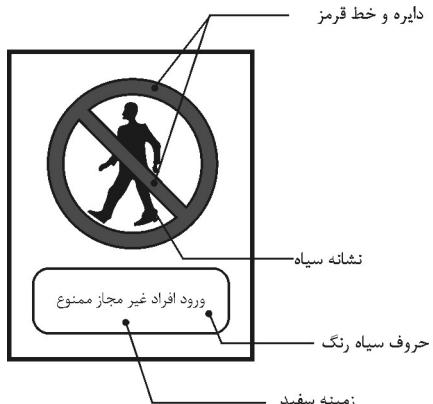
علایم و نشانه‌ها

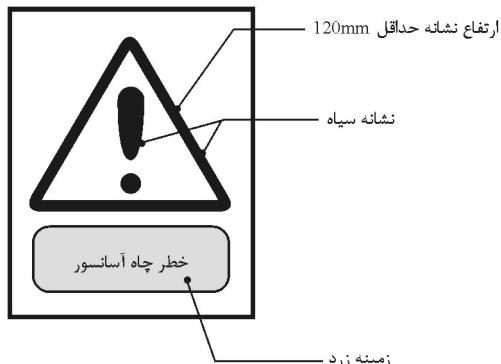
نشانه	توضیحات	نام	شماره
	شکل زنگ طبق ICE انتشار ۴۱۷	شستی زنگ	۱
	شکل فلش	شستی باز شدن مجدد در	۲
	شکل فلش	شستی بسته شدن در	۳
	شکل تلفن طبق ISO7001	تلفن	۴
	دایره قرمز با خط سفید مانند ورود ممنوع	علامت (استفاده ممنوع)	۵
	شکل فلش	نشانگر جهت روی - شستی احضار - نمراتور - جهت‌نما	۶
	شکل اندازه وزنی	نشانگر اضافه‌بار	۷

شکل ۱

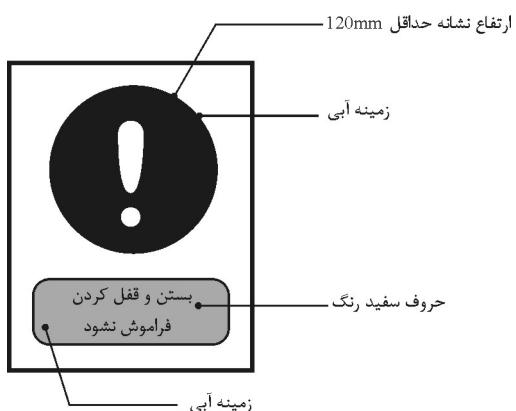
۱- ورود افراد غیرمجاز ممنوع

۲- خطر چاه آسانسور

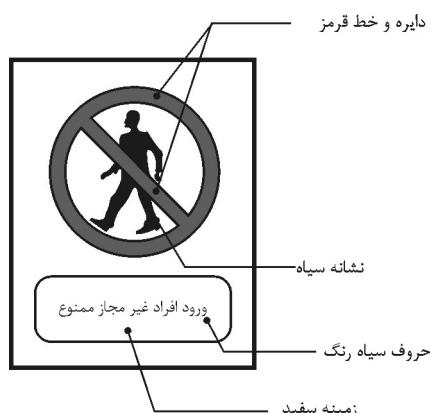

۳- بستن و قفل کردن فراموش نشود

شكل ۲ - نمونه علایم ایمنی جلوگیری از ورود یا سقوط افراد به چاه.

۱ - ورود افراد غیر مجاز ممنوع

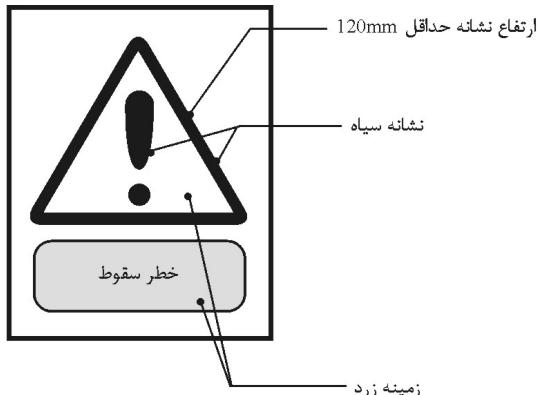

۲ - خطر موتورخانه

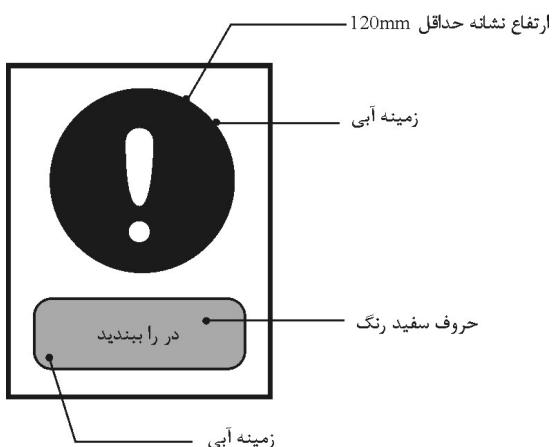

شکل ۳ - علایم هشداردهنده موتورخانه.

۱ - خطر سقوط

۲ - در را ببندید

شكل ۴ - نمونه علایم هشداردهنده درهای اضطراری.

شکل آبی در زمینه سفید

علامت ضربدر بهرنگ قرمز

شکل ۵ - علایم و نشانه‌های پله برقی و پیاده‌رو متحرک.

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

Angle of Inclination	زاویه شیب
Available car area	سطح مفید کابین
Buffer	ضربه‌گیر
Car, cabin	کابین
Car Door	در کابین
Car frame, car sling	یوک کابین
Collective down	جمع کن رو به پایین
Collective selective	جمع کن انتخابی
Collective up	جمع کن رو به بالا
Comb	شانه ثابت
Compensating Chain or Rope	زنجیر جبران (سیم بکسل جبران)
Counter weight	وزنه تعادل (کششی)
Day Hospital-Day Clinic	بیمارستان‌های درمان سرپایی
Door open with extended time	مدت طولانی بسته شدن درب
Earth	اتصال زمین
Elevator, Lift	آسانسور
Escalator	پله برقی
Extra-Heavy duty	خیلی پرکار
Fireman Switch	کلید آتش‌نشان

مبحث پانزدهم

Group Control	فراخوانی گروهی
Guide Rails	ریل‌های راهنمایی
Handrail	دستگیره
Headroom-Over Head Space	بالاسری
Heavy duty	پرکار
Hydraulic Lift	آسانسور هیدرولیکی
Instantaneous	آنی یا لحظه‌ای
Instantaneous with Buffer	آنی با ضربه‌گیر
Landing or Hoist way Doors	درهای طبقات
Lift Control Unit	تابلو کنترل آسانسور
Machine room	موتورخانه
Main Floor	طبقه اصلی ورودی
Moving walk-Auto walk	پیاده رو متحرک
Nominal Speed	سرعت نامی
Operator key switch	کلید کاربران آموزش دیده
Over Load	سیستم اضافه بار
Outdoor	محیط روباز
Over speed governor	کنترل کننده مکانیکی سرعت
Pit	چاهک
Progressive or Gradual	تدریجی
Push button	ساده (پوش باتن)
Rail brackets	نگهدارنده ریل‌ها
Rated speed	سرعت نامی
Re-Leveling	تزار طبقه شدن مجدد
Rupture valve	شیر اطمینان
Safety Gear System	سیستم پاراشه
Serviceman	تعمیرکار
Shaft-Hoist way	چاه

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

Step	پله، محل ایستادن افراد روی پله برقی
Tower crane	جرثقیل برجی
Traction Lift	آسانسور کششی
Travel length	طول مسیر حرکت
Variable Voltage-Variable Frequency (VVVF)	ولتاژ و فرکانس متغیر

منابع معتبر بين الملل

- 1- BS5655, Part 1 (EN 81-1): 1998-Safety rules for the construction and installation of hydraulic lifts.
- 2- S5655, Part 2 (EN81-2): 1998-Safety rules for the construction and installation of hydraulic lifts.
- 3- EN115, November 1994, Safety rules for the Construction and installation of escalators and Passenger conveyors.
- 4- ISO 90-1982-Passenger Lifts and Service Lifts.
- 5- Uniform Building Code, UBC/1997.
- 6- ASCE Standard (ASCE 7-95); “Minimum Design Loads for Buildings and other Structures”; American Society of Civil Engineers, 1995.
- 7- American Society of Mechanical Engineers; ASME A-17-1; “Electric Elevators”; Parts I and II.
- 8- International Code Council; “International Building Code”; First Draft; November 1997.

كتب مفيد جهت مراجعه علاقمندان:

- 1- Yanovsky, Lubomir-Elevator Mechanical Design, Ellis Harwood-1993-Second Edition.
- 2- Uawking, Roger-Lift Modernization Guide, Elevator World-1998.
- 3- US Army Corp of Engineers; “Technical Instructions: Elevator Systems”; TI. 810-90; August 1998.
- 4- International Conference of Building Officials; “Uniform Building Code”; 19970.

